

ISSN 0416-2242
770416 224000
vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

ZAČASNO PREKINJENA STAVKA

Kakšen razplet drame v Agrafi?

11. januarja naj bi podjetje začelo delati na gradbišču krške srednje šole

KRŠKO - V naslednjih dneh, najverjetneje pa tednih, bo znan razplet drame v Agrafi, podjetju, ki je nastalo iz nekdanjega krškega podjetja iz velikega gradbenega poslovnega sistema Pionir iz Novega mesta. Delavci Agrafe so 23. decembra na predlog vodstva Agrafe začasno prekinili stavko in zdaj so doma, kjer bodo ostali do vključno 10. januarja 1999.

Enajstega januarja zjutraj bodo prišli v službo. Te dni se bodo začela dela na gradbišču bodoče krške srednje šole in Agrafa naj bi po dosedanjih dogovorih tam sodelovala.

Stavkovni val v krški Agrafi se je dvignil avgusta letos, ko je

delavcem prekipelo zaradi nerednih plač, neizplačanega regresa za letni dopust in nekaterih neplačanih stroškov, povezanih z delom. Delavci so se po začetni stavki dogovorili z vodstvom podjetja, da bo to do konca oktobra plačalo denar, ki je bil vzrok stavke. Ker delavci tega denarja niso prejeli, so 2. novembra nadaljevali začasno prekinjeno stavko in v štrajku vztrajali vse do začetka decembra.

Takrat so začeli delati, in ker so pričakovali obljubljeni jim izplačila, obratovali do 14. decembra. Tega dne so, potem ko so se prepričali, da so upali zaman, znova ustavili delo

in pri tem vztrajali do že omenjenega 23. decembra, ko so, kot rečeno, začasno prekinili stavko.

Agrafina drama seže globoko v krški vsakdan. Za primer povejmo, da je Franci Bogovič, preden je uradno postal krški župan, vendar že po izvolitvi, decembra obiskal razrvano Agrafa. Agrafine težave z vso težo pritiskajo tudi na podjetje, ki skrbi za samski dom, kjer bivajo gradbeni delavci. Polovico najemnine stanovanja plačajo delavci, medtem ko drugo polovico poravnava Agrafa, zaradi dejanske izrednega stanja v Agrafi pa je to plačevanje najemnine ogroženo.

Agrafa je v središču zanimanja ne le delavcev in občinskega vodstva, pač pa tudi nekaterih služb. Tako naj bi na vrata podjetja že kmalu potrkala davčna inšpekcija, najverjetneje pa bodo prišli tudi kriminalisti.

M. LUZAR

Kostak prevzame vse Togrelove delavce

Odločilni 1. januar?

KRŠKO - Komunalno stavbno podjetje Kostak Krško je avgusta letos kupilo od podjetja Pionir v stečaju nepremičnine na poslovnem kompleksu Togrel. Prostore je imelo v najemu podjetje Togrel, ki je decembra kupilo opremo v prostorih, ki so, kot rečeno, Kostakovi.

Kostak in Togrel sta se v zadnjem obdobju dogovarjala o tem, da bi Komunalno stavbno podjetje kupilo podjetje Togrel, d.o.o., in po zadnjih informacijah naj bi Kostak to podjetje prevzel s 1. januarjem 1999. Kostak pri tem med drugim napoveduje, da s prevzemom Togrela, d.o.o., prevzema tudi vse zaposlene v podjetju in da s tem ohranja delovna mesta in socialno varnost približno 60 zaposlenih.

Zaradi nejasnega izida pogovorov Kostak-Togrel, d.o.o., je med zaposlenimi precejšen strah in negotovost.

L. M.

Berite danes

- stran 2:
• Tu ne gre za prihodnost Zasavja
- stran 3:
• Dimnikarji še prinašajo srečo
- stran 5:
• Svetnik ne sme snemati na seji
- stran 6:
• Ivančan spije liter mleka na dan
- stran 8:
• Potrebno je drugačno razmišljanje
- stran 9:
• Vedno več ljudi prodaja zemljo
- stran 10:
• Prvi koraki k lastnemu gledališču?
- stran 11:
• Do mamil s posebnimi metodami
- stran 16:
• Halo, tukaj je bralec Dolenjka

DRUŽBA POOBLAŠČENKA ZA SAMOSTOJNOST DOLENJKE

NOVO MESTO - V lastninskem preoblikovanju družbenega podjetja Dolenjka v delniško družbo so notranji delničarji, tj. zaposleni, upokojenci in nekdanji delavci, vložili poleg certifikatov tudi gotovino in si tako pridobili 60-odstotno lastnino kapitala Dolenjke. Da bi notranji delničarji utrdili svoj večinski lastninski delež, so nedavno ustanovili družbo pooblaščenko Dolenjka-Izbira, d.d. Ta ima 58,8 odstotka kapitala Dolenjka, d.d., in naj bi tako zagotovila večinsko lastnino v Dolenjki, d.d., in tako odločujoče vplivala na obstoj in nadaljnji razvoj Trgovine na debelo in drobno Dolenjka, d.d., Novo mesto.

ČESTITKE PII MLAKAR

NOVO MESTO - V ponedeljek, 28. decembra, prav na devdeseti rojstni dan ple-salke in koreografinje Pie Mlakar, častne občanke Me-stne občine Novo mesto, so predstavniki novomeške ob-čine obiskali slavljeno na Mlakarjevi baletni domačiji, ji čestitali za visok življenjski jubilej in ji izročili priložno-stno darilo.

Ford Paič
Srečno in varno 1999!
Krška vas ☎ 0608/59-059
Novo mesto ☎ 068/321-423

DBD d.š.o.
Dolenjska borznoposredniška družba
Glavni trg 10
8000 Novo mesto

sprejema

NAROČILA ZA PRODAJO ALI NAKUP VREDNOSTNIH PAPIRJEV (TUDI DELNICE, PRIDOBILNE S CERTIFIKATOM)

v prostorih na Glavnem trgu 10 v Novem mestu (pri frančiškanski cerkvi) in na izbranih enotah DOLENJSKE BANKE, d.d.

Pokličite naše borzne posrednike! Tel.: 068/372-710, 371-82-21

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o. PE NOVO MESTO

* Odkupujemo delnice pooblaščenih investicijskih družb (PID-ov)
BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija), ☎ 068/342-410
BPH, Rimska cesta 11, Trebnje, ☎ 068/460-730

SVEČANA PRISEGA VOJAKOV - Čeprav začetki oblikovanja oklepnomehaniziranega bataljona iz vojašnice Cerklje ob Krki segajo v september leta 1992, je v sredo, 23. decembra, prisegla prva generacija nabornikov. Ob tej svečani priložnosti so bila na ogled oklepna bojna vozila ter razstavi fotografij iz zgodovine letališča Cerklje in vojne za Slovenijo ter iz življenja in dela 24. OKMB. (Foto: T. Gazvoda)

KREPITEV SLOVENSKE VOJSKE

Prvi nabor oklepne enote

Doslej oklepnomehanizirani bataljon ni usposabljal nabornikov, v sredo pa je prisegla prva generacija

CERKLJE OB KRKI - V sredo, 23. decembra, je v vojašnici v Cerkljah ob Krki prisegla prva generacija nabornikov 24. oklepnomehaniziranega bataljona (OKMB). Začetek njegovega oblikovanja sega v september 1992, torej v čas, ko so bili formirani učni centri. Teritorialna obramba se je takrat začela zavedati, da mora prevzeti vse naloge, ki jih morajo imeti oborožene sile samostojne in neodvisne države. Na Hrvaškem se je vojna začela širiti in njenega razvoja ni bilo mogoče predvidevati. Slovenija pa je bila pod embargom za nakup vojaške opreme in rezervnih delov.

V takšnih razmerah je prišel ukaz o formiranju oklepnomehaniziranega bataljona, ki bo sposoben hitro ukrepati v primeru ogrožanja meja Slovenije. Potrebno je bilo veliko naporov za usposobitev neuporabne bojne tehnike in prostorov ter usposabljanje strokovnega kadra. Enota je ojnjeni krst doživela leta 1994 na

Mirko Ognjenovič, poveljnik 24. OKMB

Počku, ko je bilo posadkovno bojno streljanje s topom 125 mm, takrat največjim kalibrom v državi.

Po šestih letih razvoja in dokaj težki prehojeni poti je 24. OKMB, katerega poveljnik je podpolkovnik Mirko Ognjenovič, danes sposoben prevzeti nalogo usposabljanja nabornikov kot eno od zahtevnejših nalog vojaškega poklica. Tako je v Cerkljah v tej enoti sedaj na službenju 79 vojakov iz Posavja, Dolenjske in Bele krajine.

T. G.

VREME
Danes in jutri bo še suho zimsko vreme z meglo po dolinah, v petek bo poslabšanje s padavinami, ki bodo v soboto ponehale. Mraz bo popustil.

Srečno
1999. leto
vam želi
Dolenjski list

NOVOLETNO VOŠČILO

Leto kot vsako, a vseeno drugačno

Spoštovani naročniki in bralci Dolenjskega lista, pomirja-joča božična spokojnost v krogu družine je za nami, čaka pa nas veselo rajanje v leto, ki bi ga mnogi najraje kar preskočili, da bi čimprej dočakali prihod leta 2000, ki se jim kaže kot poseben mejnik. Naj jim bo, če jim toliko pomeni številčni zapis leta, v vsakdanjih podrobnostih, ki (s)krojijo žitje in bitje posameznika, pa je prav vsako leto svojevrstven mejnik, enako pomemben, enako usoden - kakor za koga. In tako bo tudi 1999. leto.

Veliko nam je do tega, da leto, ki prihaja, preživite z nami, od četrtka do četrtka z vašim prijateljem Dolenjskim listom. V prvem polletju ne bo nič dražji, prizadevali pa si bomo, da bi bil vsebinsko še bolj pester in zanimiv, da bi še bolj izražal javno, posredno torej tudi vaše mnenje o tem in onem. Kako bo s cenno časnika, ko se bo leto prevesilo v drugo polovico in bo vse zaznamoval davek na dodano vrednost, ni še nič otipljivega, vseeno pa že zdaj lahko rečemo, da morebitna podražitev ne bo občutna. In jeseni, ko bo novi davek že nekaj docela vsakdanjega, se bo udeležilo tisto, kar smo smelo zastavili letos - Dolenjski list se bo spet preselil, tokrat najbrž zadnjič, saj bo prvokrat posloval v lastnih prostorih. Česa lepšega si za bližnjo petdesetletnico ne bi mogli želeli!

Ja, že 50 let bomo skupaj, spoštovani naročniki in bralci, tedaj se bo pisalo: 17. februar 2000 - pa še četrtek bo povrh. In k temu mejniku nas bo vodilo leto, v katerem vam želimo vse dobro, ne nazadnje tudi dober Dolenjski list.

DRAGO RUSTJA

ŠENTJANŽEVA TRGATEV - Tudi v naših krajih je vse več vin posebnih trgatev, kar govori o napredku dolenjskega vinogradništva in vinarstva. Ena takih je bila trgatev za ledeno vino zadnje nedelje, 27. decembra, na šentjanževu, v Cvelbarjevem vinogradu v Mevcah nad Smarjetu. Čeprav je bilo -11,0 Celzija, je bilo razpoloženje v zasneženem vinogradu odlično, ob taki priložnosti pa ne gre brez muzikanta. Več na 17. strani. (Foto: A. B.)

Ob koncu 1998. leta!

Ali so bližnje fotografije in televizijski posnetki zaklanih, razmesarjenih, zoglenelih ljudi že dodobra zatrlje človekov občutek za lepo in dobro v vsakdanjem življenju? Se ob takih nasilnih sporočilih o človeški vrsti in o naši stvarnosti vendarle še da prijetno živeti? Kako je minilo leto 1998? Ob inventuri dogodkov iztekajočega se leta vprašujemo v tokratni anketi Dolenjskega lista, kako je kdo izmed vas doživel minevačo leto. Razveseljivo je, da je v ljudeh kljub naštetim tegobam našega časa toliko dobrih misli in veselja nad doživeti. Odgovori kažejo, da kljub mnogim pretresom sodobne ere, ko svet mogoče res postaja velika vas, človek najde priložnost za osebnostno srečo. Srečne okoliščine so lahko sicer različne, nekateri so veseli poslovnega uspeha, zaposlitve sebe ali svojih bližnjih, drugi so zadovoljni zaradi težko pričakovane potovanja. Ko je že govor o srečnih okoliščinah - te so lahko tudi v tem, da uvodoma omenjene bližnje fotografije in televizijski posnetki zaklanih, razmesarjenih, zoglenelih ljudi, očitno le niso povsem zatrlje človekovega občutka za lepo in dobro. Tako je tudi prav. Kdor se strinja, bo čestitke v božično-novoletnem decembru izrekel in slišal lepše in iskreneje. To je tudi srečna okoliščina. In priložnost v iztekajočem se letu 1998. Velja jo izkoristiti. Srečno, prijatelji!

CVETKA JAZBEC, prodajalka iz Šentjanža: "Poslovno je bilo minulo leto povsem običajno, zapomnila si ga bom pa predvsem po tem, da sta obe hčerki v minulemu letu dobili službo. Končali sta šolo in čisto po naključju sem opazila oglaševalni oglas. Prijavili sta se in se obe zaposlili. Zaživeli sta drugačno, samostojno življenje, kaj lepšega se človeku lahko zgodi v enem letu?"

MARIJA MARGETIČ, prodajalka iz Viher: "Leto, ki mineva, je bilo kot vsako drugo, nič kaj boljše. Dogodka, ki bi se ga posebej spomnila ali ki bi posebno zaznamoval moje življenje, ni bilo. No, mogoče sem se malo bala potresa, a ga k sreči ni bilo. Je pa bilo v tem letu po svetu veliko naravnih in drugih nesreč. Te nesreče so pomembnejši dogodki, kot pa različne afere politikov."

JOZE VOLČANJŠEK, upokojenec iz Brežic: "V tem letu se je zgodilo res marsikaj. Kar zadeva našo državo, me skrbi za delovna mesta. Tovarne se zapirajo, brezposelnost narašča. Letos so v Brežicah odprli novo srednjo šolo. Mladi ljudje se učijo, kam bodo šli potem?! Problemi so tudi drugi. Tudi v letošnjem letu je bilo veliko problemov zaradi mamil, na primer. To nas lahko skrbi."

ALEN STOPAR, mizar iz Kočevja: "Letošnje leto je bilo zame uspešno tako v zasebnem kot v poslovnem pogledu. Uresničil sem večino tistega, kar sem načrtoval za leto. Če bo tako prihodnje leto, bom zadovoljen. Povsem nasprotna je lahko ocena letošnjega leta s stališča politike tako pri nas kot v svetu. Povedano na kratko: bilo je, da bi se človek zjokal."

JANEZ MALEŽIČ, podjetnik iz Ribnice: "Letošnje leto poslovno zame ni bilo nič drugačno kot prejšnja. V zasebnem življenju pa je bilo dobro leto, tako da lahko celo rečem, da sem z letošnjim letom zelo zadovoljen. Žal pa mi bo ostalo v spominu tudi zaradi novega zakona o varnosti v cestnem prometu in preveč drastičnih kazni, saj so vse prej kot vzpodbudne za razvoj turizma."

FRANC KOSIČEK iz Novega mesta: "Letošnje leto je bilo zame kar uspešno. Potem ko sem lani ostal brez službe, sem se letos zaposlil v podjetju, katerega sem tudi solastnik. Ponovno se je zaposlila tudi žena, ki je letos izgubila delo. Za nju je to velik uspeh. Kar pa se naše države tiče, menim, da nismo ne napredovali ne nazadovani, ampak vneto hodimo na mestu."

ERIKA SLAK - RIOSSA, vzgojiteljica v mali šoli v Trebnjem: "Preteklo leto je bilo vsaj zame čisto povprečno in zadovoljivo. Zapomnila si ga bom predvsem zato, ker sva se s sinom sama z avtom odpravila na tedensko potovanje po Dalmaciji in sva doživela veliko lepega, in ker se mi je končno izpolnila dolgoletna želja in igram v gledališki skupini KUD Ivan Cankar v Veliki Loki."

IGOR PLUT, inženir agronomije iz Črnomlja: "Z iztekajočim se letom sem bil zelo zadovoljen. Odslužil sem vojaški rok, najpomembnejše pa je bilo, da sem dobil službo, ki je sicer še začasna, a upam tudi na stalno zaposlitev. To je hkrati zame dogodek leta, saj za mladega človeka po končanem šolanju gotovo ni pomembnejšega cilja, kot najti primerno zaposlitev."

LOJZE MALENŠEK, podjetnik iz Gradca: "V zasebnem življenju je bilo leto 1998 po pričakovanjih. Kar se tiče politike v Sloveniji, se ni zgodilo, kar sem pričakoval, zlasti ne na šolskem ministrstvu. V občini in v naši krajevni skupnosti pa smo dosegli pričakovano in sem z delom zadovoljen. Prav tako delo v občinskem svetu kot svetnik ocenjujem kot dokaj uspešno."

RAZSTAVA IN VESELA ZIMA

PODBOČJE - V tukajšnjem župnijskem domu so v nedeljo odprli razstavo ikon Mihajla Hardija, grškokatoliškega župnika iz Metlike. Razstava je posvečena 750-letnici prve omembe Sv. Križa, današnjega Podbočja. Ob otvoritvi je na osrednjem trgu v Podbočju Kulturno društvo Stane Kerin pripravilo Veselo zimo, prireditev, na katero je povabilo mešani pevski zbor Viva Brežice, kolednike iz Bušče vasi, mlade veseljake, zbor Sonce, cerkveni pevski zbor Sv. Križ, pevski zbor aktivna kmečkih žena in dedka Mraza. Obiskovalci so se lahko posladkali in pogreli ob dobro obloženih stojnicah, za katere so pripravile dobrote podboške gospodinje.

ALARM ZA SLOVO - V sredo, 23. decembra, so se v novomeški vojašnici v Bršljinu na svečanosti ob zaključku usposabljanja poslovili od junijske 11. generacije vojakov 1. pehotnega bataljona 22. brigade, prve, ki ji je predsednik Milan Kučan po daljšem času odobril skrajšanje vojnega roka za en teden. Poveljnik major Martin Pust je najboljšim vojakom v bataljonu in četi podelil priznanja, prav tako pa so dobili priznanja najboljši na športnem področju. Generalštab slovenske vojske je vojake, ki so se že veselili civilne hrane presenetil z alarmom v sklopu vaje Skok, tako da so bili še zadnji dan v polni bojni pripravljenosti. Na sliki: od svojih vojakov so se poslovili tudi častniki, ki so ob tej priložnosti prejeli priznanja za sodelovanje na vaji zvezze Nato CAE 98. (Foto: I. V.)

ZLORABA REFERENDUMA

Tu ne gre za prihodnost Zasavja

Volivci naj bi razsojali o finančni konstrukciji gradnje TET 3 - Gre za politični prestiž in oblast - Demokrati Slovenije menijo, da je referendum najbolje prezreti

Demokrati Slovenije smo nedavno obravnavali referendum o izgradnji Termoelektrarne Trbovlje 3 (TET 3), ki je razpisan za 10. januar. Sprejeli smo stališče, da gre v tem primeru za zlorabo demokracije in najpomembnejšega instituta neposrednega odločanja državljanov. To zlorabo očitamo tako predlagateljem referenduma kakor tudi vsem tistim, ki so dodatno zapletli že tako zapleteno referendumsko vprašanje.

Volivci, ki se bodo udeležili glasovanja, naj bi z odločitvijo "za" ali "proti" razsojali o finančni konstrukciji načrtovane gradnje nove termoelektrarne v Trbovljah. Gre za dolgo in zamotano vprašanje, na katero bi lahko zares neoporečno odgovorila kvečjemu kakšna politično docela nevtralna (morda celo tuja) strokovna ustanova, ne pa še tako zainteresiran volivec, ki dokumenta o tej finančni konstrukciji ne bo imel nikoli priložnost videti, kaj šele prebrati.

Gre zgolj za politični prestiž med dvema političnima blokoma in žal sploh ne za vprašanje o prihodnosti Zasavja ali o ekološki sprejemljivosti ali gospodarski upravičenosti TET 3. Zasavje, kjer v zadnjih letih ni bilo skoraj

POSODOBITEV TUDI PRI NAS

Kartica namesto zdravstvene knjižice

V letu 1999 jo bo prejelo 103.000 zdravstvenih zavarovancev z Dolenjske in Bele krajine

NOVO MESTO - Kartica zdravstvenega zavarovanja, ki je že uvedena v Posavju, bo Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije v letu 1999 uvedel tudi v celjski, koroški in pomurski regiji ter na Dolenjskem in v Beli krajini, torej na območju novomeške enote ZZZS. 103.000 zavarovancev bo kartico, ki bo nadomestila zdravstveno knjižico, prejelo maja oz. junija.

Kartica zdravstvenega zavarovanja je sodoben računalniško berljiv dokument, ki ga bo dobil vsak državljan Slovenije, ki je zdravstveno obvezno zavarovan. Z njo bo

dokazoval zavarovanje in tudi hitreje in preprosteje uveljavljal zdravstvene storitve in druge pravice iz zdravstvenega zavarovanja. Na samopostrežnem terminalu bo lahko vsak zavarovavec sam obnavljal in dopolnjeval podatke o zdravstvenem zavarovanju. Opozarjajo pa, da kartica ni plačilno sredstvo niti kartoteka s podatki o zavarovancem zdravju in boleznih. Na njej bo vidno izpisano ime in priimek zavarovanca in datum rojstva ter številka zavarovanja in ime izdajatelja. V nevidni - elektronski obliki pa bo zapisan naslov in spol zavarovanca, potem podatki o njegovem obveznem in prostovoljnem zavarovanju, o veljavnosti teh zavarovanj in podatek o izbranem zdravniku, pediatru, zobozdravniku in ginekologu. Medicinskih podatkov pa zaenkrat na kartici ne bo.

Kartica bo zavarovana s sistemom dvojnega varovanja, kar pomeni, da podatka ne bo mogoče odpreti brez sočasne uporabe profesionalne kartice zdravnika ali pooblaščenega zdravstvenega de-

lavca, ki bo osebna in bo uporabna samo s predhodnim vtipkavanjem osebne številke. Poleg tega je pooblaščen zdravstveni delavec tudi osebno odgovoren za profesionalno kartico. Odčitavanje podatkov pa bo potekalo na posebnem čitalniku.

V čakalnicah zdravstvenih domov, bolnišnic in na izpostavljenih zavoda bodo postavljeni samopostrežni terminali, kjer bodo zavarovanci lahko vstavili kartico in podatke ažurirali. Po novem bo kar-

Zdravstvena kartica bo nadomestila zdravstveno knjižico, vendar bodo morali zavarovanci s dajanjem zdravstveno knjižico še vedno hraniti, vse do tedaj, dokler bo kartica uvedena v celi Sloveniji. Sicer pa bo zavod zavarovancev uvajanje kartice sproti obveščevalno preko medijev.

co treba potrjevati vsake tri mesece medtem ko je bilo knjižice potrjeno vsake leto. Direktor ZZZS Suzana Jarc pravi, da bo postopek gledanja zdravstvenih podatkov se naprejal, je bil sedaj, tako za posameznika kot za delodajalca, in tako po obveznem kot prostovoljnem zavarovanju.

J. DORNAJER

Uspešno leto za Revoz

Izdelali 125.000 avtomobilov - Konec nočne izmene

NOVO MESTO - Kot je na nedavnem prednovoletnem sprejemu za novinarje povedal predsednik Revozove uprave Bernard Coursat,

bo Revoz, katerega večinski lastnik je francoski Renault, leto 1998 končal z zelo dobrimi poslovnimi rezultati. Proizvodnja v letošnjem letu je bila rekordna, saj so v Novem mestu izdelali 125.000 avtomobilov, dobrih 95 odst. so jih izvozili. Najzanimivost naj omenimo, da nekaj novomeških clov našlo kupce celo na Japonskem.

V zadnjem času so v Revozu izdelovali blizu 700 clov na dan; pravkar bi morali reči na dan in na noč kajti k tej številki je veliko prispevala stalna nočna izmena, ki pa z iztekom leta končala svoje delovanje. Če se bo prihodnje leto pokazala potreba, jo bodo spet uvedli, vendar, pravi Coursat, se bojijo tega, ki se pojavljajo ob njeni uvedbi.

Na slovenskem avtomobilskem trgu ima Renault 22-odstotni delež. Uspešno so tudi na Hrvaškem, kjer je njihov delež 12-odst. Slabše je v Bosni, kjer se pozna tradicionalno močan vpliv koncerna Volkswagen, v zadnjem času predvsem Skode. V Jugoslaviji so letos prodali komaj 200 renaultov, nič bolje v Makedoniji. V prihodnjem letu bodo v Novem mestu izdelali okoli 110.000 avtomobilov.

TONE PERŠAK, predsednik DS

Mariborsko pismo

Mariborčani, in ne samo oni, so zaprepani

Ob hudih nepravilnostih v mariborski bolnišnici

MARIBOR - Splošna bolnišnica v Mariboru, ki je za kliničnim centrom v Ljubljani druga največja zdravstvena ustanova v državi, je doživela tik pred koncem leta hud udarec: komisija za upravni nadzor, ki jo je vodil državni sekretar v ministrstvu za zdravstvo dr. Janez Zajec, je obelodanila, da mariborska bolnišnica "boluje" za številnimi organizacijskimi nepravilnostmi, ki lahko privedejo tudi do strokovnih napak.

Spisek nepravilnosti, na katere je opozorila komisija za upravni nadzor, je dolg: dežurni zdravniki so po dežurstvu odhajali domov, namesto da bi sodelovali na viziti in pacienta predali lečečemu zdravniku; na nekaterih oddelkih so zdravniki bolnike zdravili timsko in ni bilo mogoče ugotoviti, kdo je bolnikov lečeči zdravnik; v bolnišnici so zelo redko opravljali glavne vizite, ki pomenijo kontrolo kvalitete v zdravstvu; strokovni svet v bolnišnici se ni sestel kar 11 mesecev, čeprav bi se moral po mnenju komisije sestajati vsak teden; na urgent-

nem oddelku niso vpisovali ure sprejema bolnika in ure zdravniškega posega; v bolnišnici je bil pomanjkljivo organiziran notranji nadzor in podobno. Poleg tega je komisija ugotovila, da kar 22 zdravnikov v bolnišnici nima ustrezne licence, ki bi jo po zakonu za samostojno delo morali imeti.

Za upravni nadzor v mariborski bolnišnici so se pristojni odločili potem, ko je prišlo na hodniku bolnišnice do fizičnega spopada med vdovo pokojnega Vladimirja Dudka in enega od zdravnikov. Nadzor je pokazal, da sploh ni jasno, kdo je bil Dudkov lečeči zdravnik. Sobni zdravnik je bil namreč od devetih dni, kolikor jih je Dudek prebil v bolnišnici, prisoten le štiri dni, vizito pa je vsak drugi dan opravil drug zdravnik. Čeprav omenjeni primer in nasploh delo bolnišnice pregleduje še komisija za strokovni nadzor, ki bo javnost s svojimi izsledki seznanila na začetku naslednjega leta, pa je že danes po mnenju strokovnjakov mogoče reči, da je bil Dudek žrtev organizacijskih nepravilnosti v bolnišnici.

Zaradi organizacijskih nepravilnosti je direktor mariborske bolnišnice dr. Gregor Pivec začel ukrepati. Tako so v bolnišnici že zamenjali dva predstojnika oddelkov, imenovali pa so tudi posebno komisijo za stalni strokovni nadzor. Predsednik strokovnega sveta bolnišnice je odstopil. Direktor je od predstojnikov oddelkov zahteval podrobno poročilo o delu, na podlagi katerega bo še ukrepal.

TOMAŽ KSELA

NAZDRAVILI SODELOVANJU - Semiška podružnica SLS je konec preteklega tedna pripravila v semiškem penzionu Smuk družabno srečanje. Z njim so proslavili 10-letnico stranke, se zahvalili volilecem, ki so jim pomagali k volilnemu uspehu v občini, hkrati pa je bila to tudi priložnost za začetek tesnejšega sodelovanja s sosednjimi občinami. Župani se namreč zavedajo, da bodo lahko le s skupnimi močmi uspešni v Ljubljani. S takšnimi mislimi so si nazdravili tudi novomeški župan dr. Tone Starc, meliški Slavko Dragovan, semiški Janko Bukovec in župan iz Dolenjskih Toplic Franci Vovk (z leve). Med okrog dvesto udeležencev srečanja so bili tudi šef kabineta kmetijskega ministra Boris Grabrijan, državni podsekretar na kmetijskem ministrstvu Igor Hrovatič, direktor vladnih služb Jože Romšek in predsednik sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Jože Hobič. (Foto: M. B.-J.)

Dimnikarji še prinašajo srečo

Ljudi in njihove domove varujejo pred požari - S spremembo kurjave je tudi njihovo delo vse manj črno - Kljub temu se mladi ne odločajo za dimnikarski poklic

NOVO MESTO - Med simbole, ki krasijo noveletne voščilnice, ljudem pa naj bi prinašali srečo, sodijo poleg štiriperesne deteljice, konjske podkve, pikapolonice, palčka in prašička tudi dimnikarji z lestvami. Vraža, da dimnikar prinaša srečo, izvira iz njegove povezanosti z ognjem in ognjiščem. Okrog tega osrednjega ognja, ki ni smel nikoli ugasniti, je živila in tudi spala cela družina.

Pomembno je bilo čiščenje ognjišča in dimnika, to pa je najboljše znal opraviti dimnikar. Zato je bil vir družinske sreče, saj je družino obvaroval pred požarom. Danes je dimnikarjev bolj malo, Marjan Mihelčič, ki ima v Novem mestu že 13 let dimnikarsko obrt, pa pravi, da njihovi dimnikarji še vedno prinašajo srečo.

Čeprav se je delo dimnikarjev spremenilo, pa je vse manj črnega dela, ki je bilo včasih tipično za dimnikarja, vse bolj pomembno pa je poznavanje novih kurilnih naprav in tehnike. "Vse manj ljudi namreč kuri na trda goriva, večina se ogreva s kurilnim oljem, polovica Novega mesta pa z še s plinom. Različna kurjava pa od dimnikarja zahteva drugačen pristop, npr.: pri ogrevanju s plinom je zelo pomembno, da so naprave pravilno vgrajene, zato morajo gospodinjstva pred priključitvijo na plin dobiti tudi naše soglasje," pravi Mihelčič. V tujini, v Avstriji in Nemčiji, so dimnikarji zelo ce-

njeni, med drugim tudi zato, ker imajo strogo zakonodajo. "Takšno zakonodajo imamo sicer tudi mi, le da se je pri nas ljudje ne držijo," je dejal Mihelčič. Se vedno se

Marjan Mihelčič

dogaja, da ljudje dimnikarja pokličejo, ko vse ugasne, čeprav bi z rednim čiščenjem dimnika in pregledom kurilnih naprav lahko zelo veliko prihranili pri kurjavi; s tem bi poskrbeli tudi za večjo varnost in prispevali k čistejšemu okolju.

Dimnikarstvo še naprej ostaja pomemben poklic, le da se zanj mladi ne odločajo več. "Na lanski razpis za dimnikarskega vajenca se ni oglasil niti en učenec, potreboval pa bi dva ali tri, ki bi jih tudi štendirali," je povedal Mihelčič. Nezanimanje za ta poklic pa je tudi drugod po Sloveniji, tako letos v Mariboru, kjer je dimnikarska šola, ni dimnikarskega oddelka. Preko Obrtne zbornice Slovenije so se že dogovorili, da je potrebno v osnovnih šolah poskrbeti za boljše predstavitve obrtniških poklicev, med njimi tudi dimnikarstva. V dimnikarstvu Mihelčič je okrog 36 zaposlenih, večino dimnikarjev pa se je dimnikarstvu priučilo.

J. DORNIŽ

Predavanja za upokojece

NOVO MESTO - Novomeško društvo upokojecev organizira januarja, februarja in marca več predavanj. 4. januarja ob 17. uri bo v prostorih grmske osnovne šole predavanje mag. dr. Tatjane Gazvoda o prvi pomoči in samopomoči pri nekaterih obolenjih v starejših letih. Dr. Gazvodova bo na tej šoli predavala še 11. januarja o nespečnosti in stresu v starejših letih in zdravljenju, 18. januarja o vplivu alkohola na zdravje ljudi in 25. januarja o revmatskih obolenjih v starejših letih. Dr. Boris Pogačar pa bo 1. februarja predaval o raku na črevesju in danki ter 8. februarja o boleznih sečil žensk v starejših letih. Obe predavanji bosta na grški šoli, pričetek ob 17. uri.

15. februarja ob 17. uri bo v Dolenjskem muzeju predavala kustosinja Ivana Tanko o zgodovini Novega mesta. 22. februarja ob 17. uri bo direktorica Andreja Pleničar predstavila knjižnico Mirana Jarca. 1. marca ob 17. uri bo v prostorih Doma starejših občanov predstavitev in razstava interesnih dejavnosti ob 5. obletnici dela. Z diapozitivi bo to predstavil veterinar Drago Hadl. Med predavanji bodo med poslušalci izvedli anketo ter zbrali mnenja in predloge, ki bodo pomagali pri pripravi programa predavanj za naslednje leto.

IVAN TOVŠAK

OBČINSKI SVET - Novoizvoljeni svet mestne občine Novo mesto se je na svoji prvi seji zbral prejšnjo sredo. Predviden je bil sprejem rebalansa občinskega proračuna, vendar so svetniki z veliko večino to točko zavrnili, češ da se bodo stvari tako in tako razčistile ob zaključnem računu občine. Druge točke so bile bolj konstitutivne oziroma protokolarne. Do potrditve mandata župana dr. Toneu Starcu je sejo vodil najstarejši svetnik Rajko Gerdovič, ki je potem dr. Starcu predal insignije - župansko verigo. Na koncu seje je nastal še spominski posnetek svetnikov in župana. (Foto: A. B.)

STARI IN NOVI ŽUPAN - Na prvi seji novoizvoljenega novomeškega občinskega sveta se je novi župan dr. Tone Starc (desni) zahvalil dosedanjemu županu Franciju Konciliji in mu izročil sliko. (Foto: A. B.)

DEDEK MRAZ - OB DARIL. ŠE NOVOMEŠKE OTROKE - Novomeško društvo prijateljev mladine Mojca na čelu z Janezom Pavlinom je tudi letos poskrbelo za bogato obdaritev skoraj 5000 predšolskih otrok škočjanske, šentjernejske in novomeške občine. Pri tej edinstveni humanitarni akciji v Sloveniji, kjer poskrbijo za obdaritev slehernega otroka, so jim pomagali številni sponzorji, vendar brez zagnanosti in požrtvovalnega dela prostovoljcev v društvu vsega tega ne bi bilo. Kljub temu verjetno ne bodo deležni posebne zahvale, so pa jim tiho zahvalo že izrekli otroci, potem ko so jim veselo zasijale oči, ko so k sebi stisnili vsak svoje darilo. Hvala dedku Mrazu in vsem, ki mu pomagajo razveseliti vse naše otroke. (Foto: J. Dornič)

VELIKA PRIDOBITEV ZA KRAJ - S slovesnosti v Hinjah. (Foto: S. M.)

Nova mrliška vežica v Hinjah

Zgrajena v letu dni - Prispevki krajanov in občine

HINJE - V nedeljo, 27. decembra, je bil za krajan KS Hinje slovesen dan. Tega dne so predali namenu mrliško vežico. "V lanskem letu smo pridobili gradbeno dokumentacijo, v letošnjem letu pa smo pričeli graditi in stavbo tudi dokončali, da bo lahko služila svojemu namenu, dokončati bo potrebno le še okolič," je v uvodnem delu dejala predsednica KS Hinje Marija Brecljnikova in se zahvalila Mestni občini Novo mesto, izvajalcem in vsem, ki so pripomogli, da je Hinje z okolico bogatejša za zadnji dom.

K temu so prispevali tudi KS Hinje in krajanji s svojim samopriskevkom in namenskim prispevkom krajanov, z materialom in denarjem, pa tudi delavci na javnih delih, ki so veliko pripomogli, da je bila gradnja bistveno cenejša. Zbrane sta pozdravila tudi donedavni župan Mestne občine Novo mesto Franci Koncilija in župan nove občine Žužemberk.

NOVOLETNA ČAJANKA MEDVEDKOV IN ČEBELIC

NOVO MESTO - V sredo, 23. decembra, so se vse čete medvedkov in čebelic Novega mesta zbrale na novoletni taborniški čajanki. Čajanka je bila v telovadnici OŠ Center. Na začetku sta prisotne pozdravila mentorica tabornikov OŠ Center Mojca Grein in starešina RGT Andrej Kotnik. Po pozdravu so se vse čete predstavile z dvema točkama. Program je obsegal pevske točke, šaljive igre, skeče in lutkovno igrice. Vsi skupaj smo zapeli tudi več taborniških pesmi ob spremljavi kitare. Po kulturnem programu smo imeli pogostitev, na kateri smo se posladkali s pecivom, bonboni in okrepčali z mandarini in sokom. Čajanka družine medvedkov in čebelic nam bo ostala v prijetnem spominu.

berk Franc Škufca. Novo vežico pa je blagoslovil prelat in arhidiaakon Franc Rvhunc skupaj z domačim župnikom Cirilom Murnom in Francem Vidmarjem. V bogatem in vsebinsko primernem kulturnem programu so sodelovali pevci pevskega zbora Prima pod vodstvom Aleša Makovca in mlade recitatorke.

S. MIRTIČ

USPEŠNA MLADA RAZISKOVALCA

Raziskovala kakovost hrenovk in sestavine Herbion čaja

Peto leto teče, odkar je v Novem mestu na Šolskem centru začela delovati tudi matična šola za kemijskega tehnika. Od takrat pripiše vsako leto po dva oddelka dijakov, ki so iz leta v leto bolj uspešni, saj po rezultatih sodijo med najbolj uspešne kemijske šole v Sloveniji. Na šoli imajo kar nekaj dijakov, ki se ponašajo z dobrimi rezultati na raznih tekmovanjih, prav gotovo pa med njimi izstopata Lidija Kovačič z Drame pri Šentjerneju in Andrej Klobčar iz Novega mesta, dijaka 4. letnika, ki sta pred kratkim prejela tudi priznanje za mladinsko raziskovalno delo novomeške občine.

Lidija Kovačič in Andrej Klobčar sta sošolca od 3. letnika dalje, prvo raziskovalno nalogo pa sta izdelala že v 2. letniku skupaj z Antonom Kočevarjem; to je bila naloga z naslovom: "Določevanje vsebnosti sestavin in vrednotenje kakovosti hrenovk". Ocenjevali so naključno kupljene hrenovke različnih proizvajalcev, ki se glede cene niso kaj dosti razlikovale, zelo pa so se razlikovale

po kvaliteti. Najbolj kvalitetne so bile hrenovke novomeške kmetijske zadruge Krka iz predelave na Grabnu. V 3. letniku pa sta se lotila težje raziskovalne naloge z naslovom: "Ločevanje in identifikacija sestavin Herbion čaja za želodec in črevesje" pod mentorstvom mag. Zore Torbica. Pri izdelavi naloge jima je pomagala tudi asistentka Majda Jožef. "V 3. letniku smo obravnavali organsko kemijo, zato sva se odločila za analizo naravnih snovi, točneje Krkinega čaja Herbion za odpravo prebavnih motenj," je pojasnila Lidija. Preštudirala sta veliko literature in na nalogi delala od oktobra do maja naslednjega leta. Tako za nalogo, kjer sta raziskovala hrenovke, kot tudi za raziskovalno nalogo o čaju Herbion sta bila nagrajena z zlato Preglovo plaketo na državnem tekmovanju iz znanja kemije.

Čez letošnje poletne počitnice sta nalogo o čaju še izpopolnila in jo na razpis za Krkine nagrade oddala pod naslovom "Ocena stabilnosti Herbion čaja za želodec in črevesje". Po

ANDREJ KLOBČAR IN LIDIJA KOVAČIČ - Mlada raziskovalca, ki sta znanje in raziskovalno zagretost ter prizadevnost pokazala že na številnih tekmovanjih iz znanja kemije pa tudi fizike in matematike. (Foto: J. D.)

enem letu sta v sestavinah iste čaje še enkrat določila etrična olja in ugotovila, da so njihove vsebnosti padle le za malenkost, zato bi bil še vedno uporaben, čeprav je na embalaži zapisana uporabnost do enega leta. Za omenjeno raziskovalno nalogo sta dobila Krkino nagrado za raziskovalno delo v letu 1998. Pravita, da se je bilo najtežje pripraviti na zagovor, saj sta morala poznati vse sintezne poti in molekule, zelo zahtevno pa je bilo tudi raziskovanje, saj sta se morala posluževati tuje literature o razlagi postopkov.

To pa je le del njunih dosežkov. V lanskem šolskem letu sta

se zelo dobro odrezala na tekmovanju kemijskih tehnikov za mednarodno kemijsko olimpiado. Prvo mesto je dosegel Andrejev brat Slavko, drugo Andrej, tretje pa Lidija. V kratkem se bo prvih pet še enkrat pomerilo, najboljši trije pa bodo šli potem na mednarodno kemijsko olimpiado. Andrej in Lidija upata, da bodo rezultat ponovili in vsi trije odšli na mednarodno tekmovanje.

Lidija in Andrej dokazujeta svoje znanje z odličnim uspehom v šoli in na tekmovanjih iz znanja kemije, matematike in fizike. Zanimanje za naravoslovne vede sta pokazala že v osnovni šoli, nad raziskovalnimi nalogami pa sta se navdušila v srednji šoli. Prav pri izdelavi raziskovalnih nalog sta se zelo ujela in drug drugega popolnoma njevala. Nekoliko težje je bilo za Lidijo, saj se vsak dan vozi v šolo. "Večkrat sem šla od doma ob 5. uri zjutraj, domov pa sem prišla šele zvečer," je povedala. Kljub temu je bila njena volja in vsrjnost večja in na koncu tudi poplačana z rezultati. Seveda ob tem še povesta, da sta ves čas imela spodbudo in podporo v šoli pri profesorjih pa tudi doma. Oba bosta nadaljevala študij na fakulteti: Andrej namerava študirati kemijo, Lidija pa še nima med kemijo in biokemijo.

J. DORNIŽ

Ena gospa je rekla, da je za raznik zastava na občinskih volitvah visela na pol droga. Ne ve, kaj je na občini povzročilo žalost: odhod starega župana ali prihod novega...

Suhokranjski drobiž

KONCERT - Na Dvoru je bil 23. decembra koncert ženskega pevskega zbora Mavrica, ki deluje pri DSO Novo mesto. Škoda, da ni bil zbor, ki deluje dobri dve leti in ga vodi Marjana Dobovšek, predala maloštevilno občinstvo, saj prireditelj je bila tudi v Žužemberku. Med odmorom se predstavil tudi mladi harmonikar Janez Lekše, stari znanec tekmovalca harmonikarjev v Hinjah in zmagovalca Ljubecne 98.

NOVE ŠTEVILKE - Nove letnište telefonske centrale so čakali tudi na Dvoru in Žužemberku. Zaradi menjave so nekateri naročniki dobili tudi nove telefonske številke, eni telefonske motnje, drugi pa oboje. Tako pa po novem letu telefonija v naši krajini gotovo boljša, četudi ne bo cenejša.

KOLENDARJI - Te dni po dovoljenih raznašajo koledarje gasilcev Dvora, Hinj, Žužemberka pa tudi drugih društev. Tako kot koledarji sedaj hodijo od hiše do hiše in nosijo koledarje; ne zbirajo sicer jajc in piškotkov, potrebujejo pa denar za nabavo nove preme.

FUŽINA - Pred božičnimi prazniki je izšla nova številka revije, glasila Kulturnega društva Dvor. Odboru idej in volje je manjkala, saj je izšla v desetih letih še štiriindvajseta številka.

V NOVO LETO - Vsako novo leto prinese kup novih novic tudi v našo rubriko. Hvala vsem, ki so v letnem letu organizirali prireditve, in srečno vsem, ki bodo glavni tudi v novem letu.

S. M.

H. M.

PO METLIŠKO, BOJANSKO IN POLJANSKO - Metliški folkloristi so se na prednovoletni prireditvi predstavili v metliških, bojanskih in poljanskih narodnih nošah. V slednjih so med drugim zaplesali tudi "Al" je kaj trden ta vaš most?" (na fotografiji). (Foto: M. B.-J.)

IZ RODA V ROD - Člani folklorne skupine Dragatuš sami raziskujejo življenje in običaje svojih prednikov. Marsikaj, kar se je v ustnem izročilu ohranilo do danes, koristno uporabijo pri svojih nastopih. Tudi po njihovi zaslugi bo njihovim naslednikom gotovo veliko lažje pri ohranjanju ljudskega blaga. Da pa se številnim dragatuškim plesalcem in tamburašem ni bati za naraščaj, so dokazali tudi na tokratnem zelo uspešnem nastopu v Črnomlju. (Foto: M. B.-J.)

BOŽIČNI KONCERT - Pojoče steljce, zborček trinajstih živahnih deklek, starih od osem do dvanajst let, so pretekli teden pripravile v metliški športni dvorani božični koncert. Poleg zborčka, ki ga vodijo Andreja in Robi Zupančič ter Stane Vlašič, tokrat pa sta se jim pridružila še kitarist Ivica Vinski in bobnar Izidor Ivanovič, je nastopila še vokalno-instrumentalna belokranjska skupina Bard ter več plesnih skupin. (Foto: M. B.-J.)

VSE VEČ KONJ - Štefanje v Semiču, ki je bilo petič zapovrstjo, so pripravili Kulturno društvo Orel, Konjeniško društvo Semič in Kmečka zveza pri SLS Semič. Toliko konjev in kobil, kot se jih je zbralo letos, danes živčiči Semičani na trgu pred farno cerkvijo gotovo še niso videli. (Foto: M. B.-J.)

Konjereja postaja zopet zanimiva

Semiški župnik Janko Štampar je pred farno cerkvijo blagoslovil okrog 50 konj in kobil - Župan Janko Bukovec ob dnevu samostojnosti poudaril, da nočejo biti jug države

SEMIČ - V Semiču so nekaj slovesno proslavljali štefanje, saj se tudi njihova farna cerkev imenuje po sv. Štefanu. A že pred prvo svetovno vojno so velika semiška žeganja z blagoslovom konj in njihovih lastnikov zamrla in znova so jih Semičani obudili leta 1994, ko so po nekaj desetletjih zopet dobili tudi svojo občino.

V začetku so konjereji pripeljali le nekaj konj in kobil, nekateri lastniki konj pa so prišli zgolj pogledat, kako bo Semičanom prireditelj uspela. Potem pa je bilo na žeganju vse več živali - če jih seveda ni zadržalo doma izredno slabo vreme - in ob letošnjem štefanju je semiški župnik Janko Štampar blagoslovil že okrog 50 konj iz vse Bele krajine, tako športnih kot kmečkih. Tako mno-

žičen odziv pa ni bil zgolj zato, ker se je blagoslov konj v Semiču, ki je na štefanje edini v Beli krajini, prijel, tamveč tudi zategadelj, ker se - vsaj v semiški občini - vse več ljudi odloča za konjerejo. V nekaterih vaseh je danes celo več konj, kot jih je bilo pred nekaj leti v vsej občini.

Ob štefanjem ter hkrati dnevu samostojnosti je množici ljudi na semiškem trgu spregovoril tudi

Težje do delavcev kot do dela

V metliškem Kometu, kjer izdelujejo kvalitetno damsko perilo, so v letošnjem letu izvozili 90 odst. proizvodnje - Dela je dovolj, vedno težje pa je najti šivilje

METLIKA - Podjetje Komet Konfekcija Metlika, d.d., zaposluje 437 ljudi, od tega 65 v obratu v Starem trgu. Do letos ni bilo v Starem trgu še nikoli toliko zaposlenih, zanimivo pa je, da zadnje čase lažje najdemo delovno silo na starotrškem kot na metliškem koncu. Razlog je preprosto: ljudje se iz Starega trga ne odseljujejo tako množično ali pa se celo vračajo.

V Metliki zadnja leta število zaposlenih celo pada, to pa zato, ker ne dobijo dovolj delovne sile. Tudi v starotrškem obratu bi lahko zaposlili še deset ljudi. Sicer pa so bile v iztekajočem se letu bruto plače v Kometu 98.000 tolarjev. Direktor in predsednik uprave družbe Anton Tomc priznava, da je plača sicer skromna, vendar je redna in zanesljiva. Poleg tega so v celoti izplačali regres za dopust in izpolnjujejo vse pogoje iz branžne kolektivne pogodbe.

Sicer pa so v Kometu, ki je star 38 let, njegova osnovna dejavnost pa je izdelava kvalitetnega damskega perila, letos dosegli skoraj milijardo tolarjev prihodkov od prodaje, kar je 6 odst. več kot leto poprej. Kar 90 odst. proizvodnje izvozijo, in sicer največ v Nemčijo, v pretežni meri pa gre za lohn posel. "Zaradi trdnega tečaja marke in pritiskov tujcev na zniževanje proizvodnih cen, se srečujemo z velikimi težavami, saj naši naročniki po svetu lahko dobijo cenejšo delovno silo. Kljub temu nam je

uspelo v iztekajočem se letu zagotoviti dovolj dela. Četudi zaradi razlik med tečajem tujih valut in domačo inflacijo in zaradi prevelike obremenjenosti plač z davki in prispevki, ni šlo brez težav, nam je uspelo s pomočjo notranjih ukrepov dobro poslovati. Zato bo zaključek leta uspešen in pričakujemo, da si bomo, tako kot zadnjih nekaj let, razdelili dividende," je zadovoljen Tomc.

V Kometu se že nekaj let trudijo uveljaviti lastno blagovno znamko, za kar namenljajo precej denarja. Želijo si vsaj nekoliko povečati delež artiklov z lastno kreacijo v primerjavi z lohn poslom. To bo tudi v prihodnjem letu ena njihovih pomembnejših nalog.

M. BEZEK-JAKŠE

Občinski odbor DeSUS Črnomelj

želi vsem svojim članom, upokojujencem, njihovim družinam in simpatizerjem v novem letu vse najboljše, predvsem veliko zdravja in osebne sreče.

predsednik
Vinko Babič

KRVODAJALSKA AKCIJA

METLIKA - V torek, 5. januarja, bo od 7. do 13. ure v metliškem zdravstvenem domu redna krvodajalska akcija. Vse krvodajalce bo pred odhodom pregledal zdravnik, priporočljivo pa je, da ta dan ne zajtrkujejo nič mastnega, prav tako ne tudi mleka ali mlečne kave.

Inventura dveh folklornih skupin

Metliški in dragatuški folkloristi so se konec tedna predstavili domačemu občinstvu na celovečernih nastopih - Metliški spomini - Pri Dragatušcih v gosteh Primorci

METLIKA, ČRNOMELJ - Konec preteklega tedna sta bila v Beli krajini nastopa dveh domačih folklornih skupin, ki imata tudi sicer precejšnjo veljavo ne le doma, ampak tudi v slovenskem merilu. V Metliki se je v soboto predstavila domača folklorna skupina "Ivan Navratil", v Črnomlju pa naslednji dan folkloristi iz Dragatuša.

Metliški folkloristi se dobro zavedajo, da je domače občinstvo najbolj zahtevno in kritično, zato se morajo zanj še posebej potruditi in pripraviti kaj novega. Poleg metliškega obredja so zapeli in zaplesali še pesmi in plese iz Poljanske doline ob Kolpi in Bojancev. Pohvalijo se lahko, da imajo tudi narodne noše za vsa ta obredja. Rdeča nit "Dosjeja", kot so poimenovali folklorni večer, je bil pogovor Matjaža Rusa s po stažu najstarejšimi folkloristi Jančijem Bračiko, Marjanom Vidicem in Stanetom Križem. V 22 letih, kolikor obstaja folklorna skupina, se je zgodilo marsikaj, o čemer so

govorili le med seboj ali ob šankih. Tokrat pa so marsikatero zabavno zgodbo razkrili tudi javnosti.

Vsem štirim je med drugim ostalo dobro v spominu dvodnevno poletno gostovanje leta 1981 v Kopru. Ravno v soboto, ko so nameravali imeti zabavo, so zaradi smrti uglednega jugoslovanskega politika v državi razglasili žalovanje. Ker pa se mu folkloristi niso želeli odpovedati, so se odločili, da se bodo predstavili kot gojenci kazensko-poboljševalnega doma. Predsednik društva Janči Majzelj je bil direktor doma, Toni Gašperič, ki ga vsi poznajo, pa povabljen spremljevalec. Nakana je uspela. Pri zabavi jih kljub žalovanju ni nihče motil, na koncu pa je natakalar le prišepnil Majzelju: "Vam pa res ni lahko." V spominu folkloristov in Metličanov so ostale tudi prireditve "Razkošje v stoji". Prvo so pripravili, ker so potrebovali denar za gostovanje, po velikem uspehu pa jih je sledilo še sedem. Folkloristi so bili tako vneti pri zbiranju denarja, da je moral vstopnino plačati celo nastopajoči Tomaž Domicelj.

Dragatuški folkloristi so svoj nastop zastavili bolj resno, a tako kot vedno brezhibno. To je bil nji-

hov osmi celovečerni nastop in četrti v Črnomlju. Glasbene, plesne in zabavne točke so povezali s pesmimi Otona Župančiča in se tako spomnili tudi 120. obletnice njegovega rojstva. Še posebej pa se je predstavila tamburaška skupina Vodomec - njeni člani so člani folklorne skupine Dragatuš - ki je pred kratkim izdala kaseto in CD. Da pa bi občinstvo, ki je tako kot v Metliki do zadnjega kotička napolnilo dvorano, spoznalo tudi drugo folklorno izročilo, so po Gorenjcih, Prekmurcih in Štajercih Dragatušci tokrat povabili v goste Primorce. Predstavila se je folklorna skupina kulturnega društva Mandrač Telmont iz Kopra, ki velja za najboljšo na Primorskem.

M. BEZEK-JAKŠE

BLAGOSLOV VINA

LOKVICA - Zadnja leta se je na Lokvici pri Metliki uveljavila navada, da 27. decembra pri podružnični cerkvi Janeža Evangelista blagoslovijo vino. Tako je bilo tudi zadnje letošnje nedeljo. Vinogradniki so prinesli blagoslovit vino, ki ga potem pijejo ob slovesnih priložnostih. Po slovesnosti v cerkvi so pripravili v gasilskem domu še pokušno letošnjih vin.

Sprehod po Metliki

SVETLOBA - Črnomaljški imajo že vrsto let ob božično-novoletnih praznikih svoje mesto izdatno razsvetljeno, za kar so jim bili Metličani precej nevoščljivi, so se začeli pritoževati, da želijo z razsvetljavo odgovorni skriti lebedo starega mestnega jedra. Letos pa bo tudi Metlika končno dočakala novo leto precej razsvetljena, vendar njeni prebivalci na to ne gledajo tako črnogledno kot Črnomaljški. Nasprotno "več luči" so se meščani zelo veselili. Sedaj ugibajo le še, ali je srednjeveškega mračnjastva mestu konec po zaslugi bivšega ali sedanjega župana.

ODER - Še sreča, da imajo člani metliške folklorne skupine "Ivan Navratil" prednovoletne nastope v metliškem kulturnem domu vsaki dve leti. Tokrat je oder v domu vzdržal, in tako je zopet rešen do konca leta 2000. Da bi ga do takrat utrčili, je na brž bolj malo možnosti. Nekateri pa upajo, da bodo morda takrat folkloristi še nekoliko močnejše udarili ob tla...

FOLKLORISTI - Ko se spominjajo svojega 22-letnega delovanja metliški folkloristi ne pozabijo nikoli omeniti, da so bili ob gostovanju v Kanadi kar dvakrat na osrednjem dnevniku nacionalne kanadske televizije. Vsakič so jim namenili po pet minut. Kaj takega se jim v Sloveniji še ni zgodilo. A lahko so pomirjeni: v naslednjih 22 letih česa podobnega na naši nacionalni televiziji najprej tudi ne bodo dočakali.

ZA VARNO DELO S TRAKTORJEM

METLIKA - Kmetijska svetovna služba in Društvo podeželske mladine Metlika organizirata v petek, 8. januarja, ob 18. uri v Vinski kleti v Metliki 15-urni tečaj za varno delo s traktorjem. Potrdirilo o opravljenem tečaju poleg opravljenega voznškega izpita B-kategorije osnova za pridobitev voznškega izpita za traktor. Prijavite se lahko na tel. št. 585 do 5. januarja.

Črnomaljski drobci

SEMAFORJI - Ko so v Valu 202 Črnomaljšce spraševali po največjem dogodku letošnjega leta, je eden izmed njih dejal, da je bil zanj največji dogodek, ko je njihova občinska prestolnica dobila semafor. A to si Črnomaljšec lahko samo želi! Črnomaljski semaforji sicer stojijo, a namesto njih bi lahko v križišče Kolođevske ceste in Ulice 21. oktobra zapčili tudi metle. Korist bi bila od obeh enaka. Razlika je le v tem, da velja črnomaljski semafor za največjega zapeljivca. Vsakemu poznamo.

ZASTAVE - Vsak predšolski otrok bi z lahkoto preštel tistih nekaj zastav, ki so ob dnevu samostojnosti vselej v Črnomlju. Nič težjega dela ne bi imel, če bi moral pristiati še zastave v drugih dveh belokranjskih občinskih prestolnicah. Sicer pa ni čudno, da Belokranjci skoraj niso izobesili zastav, saj po anketah komaj četrtina Slovencev ve, zakaj praznujemo 26. december.

OVCE - Starotrški župnik Janko Pavlakovič se je zares potrudil pri postavljanju jaslje. Zelo velike so, vendar imajo bolj malo ovčev. Župnik bi najbrž moral poprositi verne ovčice, da bi vsaka izmed njih prinesla za cerkvene jaslje vsaj eno ovčico.

Semiške tropine

RAZŠIRITVE - Konji, njihovi lastniki in množica gledalcev so se ob zadnjem štefanjem komaj zdržali na semiški trg pred farno cerkvijo. Semičani so si bili edini, da bodo morali trg razširiti, nimajo pa še ideje, kako. Ko pa bodo že pri razširitvenem zamisli, bo najbolje, da se lotijo tudi semiškega penziona Smuk. Tudi ta je bil na štefanje večer, ko je pripravila zabavo semiška SLS skoraj pretesen za vse goste.

ZAPLETENOST - Konjereji bodo morali v prihodnje dati svojim konjem in kobilam enostavnejša imena. Semiški župnik Janko Štampar je imel na zadnjem štefanjem kar precej težav, preden mu je uspelo prebrati zapletena imena živali, ki so s svojimi rejci prišle po blagoslov. Še sreča, da si župnik, sicer vaje različnih zlomov, tokrat ni polomil še jezika. Bodo pa si konjereji morali omisliti tudi kakšne zaprte kočije, če se ne bo tako kmalu zgodilo, da do decembra na severni zemeljski obli poletje, pa južni pa zima. Ko se je župnik Štampar namreč na štefanje peljal na vozu v povorki skozi Semič, je zbrani množici gledalcev namesto pozdrava dejal: "Tak me zebe, da mi bodo uha odpala."

STAROTRŠKE JASLICE - Starotrški župnik Jože Pavlakovič že dolga leta za božično-novoletne praznike nikomur ne piše. Pravi, da so njegova voščilnica jaslje, ki jih pripravi v župnijski cerkvi sv. Jožefa. Ker je po osnovnem poklicu mizar, ima dovolj znanja in usposobljenosti, da jaslje postavi kar sam. Ker je cerkev velika, lahko uredi velike jaslje, v katerih je dovolj prostora tudi za vodotoke. Pravi pa, da je najbrž glavni razlog, da se dela loti sam, v tem, da vedno išče nove izrazne možnosti. Zaradi tega so po njegovem starotrške jaslje vredne ogleda. (Foto: M. B.-J.)

NOVA ŠOLA V KOČEVJU

Kakovost so postavili pred roke

Po enomesečni zamudi s pričetkom del je izgradnja nove osnovne šole v Mestnem logu sedaj ustavil še mraz - Kljub temu bo šola zgrajena v dogovorjenem roku, do leta 2003

KOČEVJE - Dela na izgradnji nove 5400 kvadratnih metrov velike osnovne šole v Mestnem logu so zaradi nizkih temperatur začasno ustavljena. V kočevski občini so se namreč v dogovoru z izvajalcem, Gradbenim podjetjem Grosuplje, dogovorili, da ne bodo hiteli na račun slabše izvedbe.

"Izvajalec je sposoben šolo zgraditi v 13 mesecih, zato bi bilo škoda, da hitimo in bi zaradi tega trpela kakovost, saj je po pogodbi dogovorjen rok za dokončanje šole leto 2003," pojasnjuje začasno ustavev začetih del Vlasta Marušič s kočevske občine. Z deli so pričeli dober mesec kasneje, kot je bilo predvideno, zaradi nujnosti predstavitve visokonapetostnega kabla. Gradbenega podjetja Grosuplje sneg ni oviral in je izkopal temelje za stavbo za drugo in tretjo triado, ki naj bi bila po dogovorjeni prvi fazi izgradnje šole do začetka aprila prihodnje leto zgrajena do faze brez strehe.

Ta rok pa se bo sedaj nekoliko zakasnil, saj čeprav so pred 14 dnevi dobili tudi projekt armaturnih izračunov, ki jih je zahtevala ob izkopu temeljev ugotovljena zelo različna sestava tal, in bi z dodatki betonu lahko betonirali tudi pri obstoječih zelo nizkih temperaturah, bodo temelje začeli betonirati šele, ko bodo temperature nekoliko višje. Slednje namreč ne bo, kot pravi Marušičeva, vplivalo na dokončanje investicije in bo šola, kot je predvideno, zgrajena najkasneje leta 2003.

Izgradnja šole bo po pogodbi stala 651 milijonov tolarjev. Za letos imajo na investicijskem

računu predvideno 43,5 milijona, pod gradnjo šole pa 59,6 milijonov, od katerih pa bi jih morala država prispevati 32,6. Ker so sredstva za investicije na državo prepolovljena in so namenjeni denar le za začetke oziroma dokončane investicije, so v Kočevju za novo šolo letos dobili le 2 mili-

LJUDSKI UMETNIK KOŠMRLJ RAZSTAVLJA

LOŠKI POTOK - V prostorih NLB na Hribu te dni razstavlja svoja najnovejša velika oljna platna Rudi Košmerlj, uveljavljeni amaterski slikar, ki ustvarja samosvoje podobe že vse od rane mladosti in je po nekaj desetletjih dosegel zavirljivo raven. Njegov opus je velik, v njem najdemo vse vrste slikarstva, od pokrajine do portretov, svetne in cerkvene tematike, vse pa odražajo potoško krajino in ljudi. Sicer pa v Loškem Potoku ustvarja še kar nekaj samoukov, predvsem v lesu. Vsekakor bi bilo zanimivo, če bi pripravili skupno razstavo, ki pa bi jo morale podpreti pristojne ustanove.

Do julija po razriti cesti?

Zastoj pri obnovi tudi zaradi zastoja pri izgradnji obvoznice

RIBNICA - Očitki, da je stari (novi) ribniški župan Jože Tanko pred volitvami "zrežiral" začetke obnove 400-metrskega odseka magistralne ceste M-6 skozi Gorenjo vas, ne držijo.

"Lahko smo veseli, da so se dela sploh začela," je pritrdil prvi mož suhorobarske dežele in postregel z mapo, v kateri številni papirji pričajo o prizadevanjih občine, da bi že zdavnaj privolili, tudi država, v obnovno močno načete ceste.

Doslej so na novo zgradili kanalizacijsko omrežje in ves sistem, ki povezuje Gorenjo vas na čistilno napravo, narejen je bil tudi del sekundarnega omrežja. Slabe vremenske razmere so ustavile načrtovana dela, zato je bil nekaj časa otežkočen prevoz skozi Gorenjo vas. Kočevska enota novomeškega cestnega podjetja z izpostavo v Zlebiču bo poslej skrbela, da bo neasfaltirana smer prevozna; luknje bodo nasuli s peskom, obnova pa naj bi bila končana šele junija.

Gre namreč za izredno drag odsek, saj bosta morali občina in država za obnovu skupaj zagotoviti okrog 80 milijonov tolarjev. Za ta znesek bodo morali zgraditi še razbremenjevalnik za odvečne vode, obnoviti vodovodno omrežje in požarni pas, zgraditi

javno razsvetlavo, urediti električno omrežje, pločnik in poskrbeti za oglaševalne panoje.

"Na občini smo si ves čas prizadevali, da bi zagotovili 'preboj' skozi obrtno cono na Bregu; tako bi vzpostavili promet po obvoznici in omogočili, da magistralno cesto obnovljamo nemoteno. A se (nam) je zalomilo, saj dva lastnika nikakor nista privolila v odkup zemlje," je še dejal.

M. GLAVONJČIČ

Tudi v Velikih Laščah bodo imeli podžupana

Nov občinski svet se predstavi

VELIKE LAŠČE - Na prvi seji po volitvah so se sešli tudi velikolaški svetniki. Mandati OS so bili soglasno potrjeni in sprejeta ugotovitve o njegovem konstituiranju. Novi župan Anton Zakrajšek se je na delu zahvalil dozdajšnjemu županu Milanu Tekavcu, ki je povedal, katera dela je potrebno takoj nadaljevati. Anton Zakrajšek je dejal, da bo funkcija župana opravljal nepoklicno (kmalu naj bi poiskal podžupana), zato bo delovni čas občinske uprave tudi v popoldanskem urah, uvedel bo boljše evidenco telefonskih razgovorov in obiskov. Župan si bo prizadeval, da v občino "pripelje" denar za nadaljevanje začetih naložb, številne pa bo treba začeti na novo. V občinski odbore namerava kot zunanje sodelavce predlagati čim širši krog ljudi, ki so pripravljeno delati.

Po krajši razpravi so svetniki sprejeli sklep, da občina prijavljajo javnih del vzdrževanje krajevnih cest za tri udeležence in program pomoči otrokom s posebnimi razvojnimi potrebami za eno udeleženko. Svetniki so izpostavili nekatere druge pereče zadeve v občini, pohvalili so koncesionarja, ki bo tudi naslednjih pet let opravljal zimsko službo.

M. G.

PRAZNOVANJE NA ODPRTEM

DOBREPOLJE, VELIKE LAŠČE, RIBNICA - V teh občinah so se odločili, da bodo letos prvič pripravili organizirano praznovanje na odprtem. V Dobrepolju bodo takšno silvestrovanje pripravili člani zelo dejavnega društva Podgora, v Velikih Laščah pa se je dela lotil trški pripravljavni odbor, praznovanje bo pred Levstikovim domom. Začelo se bo ob 22. uri, pripravili bodo zabavnoglasbeni program in veliko hrane in pijače. Ribničane člani domačega Planinskega društva vabijo na tradicionalno silvestrovanje pri koči na Sv. Ani. Odhod iz doline bo od 20. ure naprej z baklami.

NA RAŽSTAVO V BRNO - Med članov dobrepoljsko-lasčanskega Društva malih pasemskih živali si je ogledalo nedavno razstavo malih živali v Brnu na Češkem, kjer je bilo razstavljenih preko 14.000 živali, največ kuncev, golobov in perutnine.

PRI NAS TAKO, V TUJINI DRUGAČE - "Med predvolilnim bojem sem pogrešal srčno kulturo", pravi župnik Franc Škulj in dodaja, da v tujini med predvolilnim bojem nihče ne udriha po svojih tekmečih, ampak jih vsak celo pohvali, da imajo dobre programe, na koncu pa dodaja, da ima on še boljši program. Drugi kraji, druge politične

Prihodnje leto bo še manj brezposelnosti

Odobreni štirje programi

RIBNICA - Brezposelnost, ki je z 28 odstotki ribniško občino dalj časa uvrščala v sam vrh v državi, se je v letošnjem letu predvsem z upokojitvijo trajno brezposelnih, zaposlitvijo zaposlenih preko javnih del in zaposlovanjem v drugih občinah občutno zmanjšala. Kljub temu pa je od 18 odstotkih še vedno visoka. Zato so se v ribniški občini odločili, da bodo kot lokalna skupnost izkoristili vse razpoložljive vire, da bi brezposelnost v prihodnjem letu še zmanjšali.

Po pričakovanju župana Jožeta Tanko jim bo to tudi uspelo. Ribniška občina se je namreč letos javila na razpis Republiškega zavoda za zaposlovanje in po sicer še neuradnih podatkih dobila odobrene vse štiri programe, s katerimi so kandidirali. Gre za programe kooperative, part time zaposlovanja, samozaposlovanja in dopolnilnih dejavnosti na kmetijah. "Formalni sklep o izbiri pričakujemo takoj po novem letu. Ko bomo uredili formalnost okoli izbora, pa bomo tudi podpisali pogodbo z izvajalcem programa o pravi vsebin posameznih programov," pravi Tanko.

Programski del bo financiral Republiški zavod za zaposlovanje, izvedbo pa bo pri nekaterih programih v višini okoli 30 odstotkov sofinancirala tudi lokalna skupnost. Koliko ljudi bo na ta način dobilo delo oziroma možnost za zaslužek, še ni znano, saj bo odvisno od izdelanih programov in njihove potrditve s strani Republiškega zavoda za zaposlovanje. Trudili pa se bodo, kot pravi Tanko, da bodo pripravili čim boljše programe in tako čim več ljudem tudi na ta način omogočili zaposlitev oziroma delo v domačem kraju.

M. L.-S.

OBČAN SPRAŠUJE, MEDVED ODGOVARJA

"Kakšna je razlika med časi ob Kristusovem rojstvu in današnjimi?"

"Za časa Kristusa so modri prihajali z Vzhoda, danes pa prihajajo z Zahoda."

IGRICA V VRTCU

RIBNICA - Prednovoletna dejavnost v Vrtecu Ribnica poteka kot v dobro organiziranem gledališču. Projekt "Radi bi se igrali z lutkami" je pripravila skupina Ptikičev, njihovih staršev, vzgojiteljic in pomočnic. "Veseli smo, da smo v predstavi za starše užili sadove svojega dela. Malčki so bili zelo prizadevani, saj so v vloge vnesli del svoje ustvarjalnosti. Sicer pa bodo kmalu vse lutke in predstave na ogled v Galeriji foto Toni v Ribnici," je povedala vzgojiteljica Marija Petek.

RAZSTAVA BOŽIČNIH JASLIC - V Likovnem salonu v Kočevju so se predstavile članice Društva podeželskih žena Kočevske; letos so prvič pripravile razstavo božičnih jasic. Na ogled je bilo več vrst papirnih jasic, najstarejše med njimi so stare 80 let. Zanimive so bile tudi lončene in lesene jaslce, otroke pa so najbolj mikale slastne jaslce iz testa (na posnetku). (Foto: M. Glavonjčič)

S PRVE SEJE NOVEGA SVETA

Svetnik ne sme snemati na seji

Vsak pa lahko posluša uradni posnetek - Kdaj kamnolom iz Predstrug k Ponikvam?

DOBREPOLJE - Člani novega občinskega sveta občine Dobrepolje so: Kristina Shawish, Alojzij Erčulj, Anton Rus, Ivan Grandovec, Jože Pugelj (vsi SLS), Stane Jakič, Franci Žnidaršič, Darko Medja (vsi SDS), Alojzij Palčar, Jože Klun (oba LDS), Janez Pavlin in Janez Kralj (oba SKD).

Na prvi seji novega sveta so bili izvoljeni v komisijo za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja: Janez Kralj, Ivan Grandovec in Stane Jakič (predsednik). V nadzorni odbor so bili izvoljeni Marija Gačnik, Stane Škulj in Cvetko Kraševac. V statutarno-pravni komisiji so: Franci Žnidaršič, Alojzij Erčulj, Alojzij Palčar, Janez Pavlin in Anton Jakopič.

Na seji so sprejeli še sklep o začasnem financiranju javne porabe občine v letu 1999. Svetniki so zastavili na tej seji tudi več vprašanj in dali nekaj predlogov. Anton Pugelj iz Strug je opozoril, da je potrebno v Strugah urediti novo avtobusno postajo. Stane Jakič je zahteval podrobno informacijo o ureditvi novega kamnoloma pri Ponikvah in ukrepih za

Inž. Maks Lavrič postal podžupan Loškega Potoka

Župan Novak o načrtih

LOŠKI POTOK - V soboto, 19. decembra, je bila skupna seja starega in novoizvoljenega občinskega sveta, na kateri je bilo ugotovljeno, da je svet, ki mu je potekel mandat, dobro vodil občinske zadeve. Kaj meni o bodočnosti občine, ki je za podžupana dobila inž. Maks Lavrič, smo se pogovarjali z županom Janezom Novakom, ki začelja drugi mandat županovanja.

"Želim, da sodelovanje v občinskem svetu ostane na ravni sedanjega, ki je bilo izredno korektno in zato tudi uspešno. Na tej seji smo sprejeli še PUP, ki bo stopil v veljavo po objavi v uradnem listu. Ureditveni načrt na naselje Hrib in občabranske, predvsem cestne zadeve pa je v zaključni fazi in je sprejete pričakovati na naslednji seji občinskega sveta. Dr. Rus je svojo nalogo izredno dobro izpeljal," pravi župan in nadaljuje: "Računam, da bo plan za leto 1999 sprejet do februarja, in ko bodo potrjena stališča, bo razvidno, kaj bo imelo prednost v financiranju. Menim, da je potrebno končati začetke investicije, to pa sta mliška vežica v Dragi in obnova cerkve, glavni projekt v letu 1999 pa naj bi bil gradnja vodovoda v Starem in Novem Kotu. Temu bo sledila še obnova stavbe, kjer naj bi bila občina in ostale institucije, ki delujejo v občini. V naslednjih letih naj bi uredili občinsko središče, obnovili osnovno šolo in prizidali večnamensko dvorano. Po prvi oceni naj bi samo zadnja investicija znašala vsaj 300 milijonov tolarjev," končuje župan.

A. KOŠMERL

Nadzorovan posek smrečic gozdu ne škodi

Vse več plastičnih smrek

V Sloveniji pred novoletnimi prazniki vsako leto posekamo okoli 200.000 smrečic, ki nekaj časa krasijo naše domove, potem pa žalostno propadajo. A očitno se zavest potrošnikov vse bolj nagiba k varovanju narave, tudi na Kočevskem, ki je ena najbolj gozdnatih pokrajin v Sloveniji, kjer se vedno več ljudi odloča za umetne smrečice.

Če je posek smrečic nadzorovan, gozdu ne naredimo škode, za to skrbijo gozdarji. V kočevski območni enoti Zavoda za gozdove pri sprejemu prošnje o poseku in v dogovoru z lastnikom izdajo odločbo o posegu v prostor in nalepke za smreke. 100 jih lastnik dobi brezplačno, vsako naslednjo pa zaračunajo po 20 tolarjev.

"Če lastnik gozda pravilno redči svojo parcelo, je smotno, da uporablja naravno smreko. Za tiste pa, ki nimajo svojega gozda in so doslej do smrečice prišli s črnim posekom, je bolje, da kupijo plastično smreko," meni Mirka Peruška, vodja odseka za varstvo in gojenje gozdov pri kočevski enoti zavoda za gozdove. Plastična smreka ne onesnažuje okolja, pa še za več let jo imamo.

M. G.

TRJE BIVŠI IN SEDANJI - Na nedavni podelitvi za najlepše urejeno vas, kmetijo, ulico, hišo in poslovni objekt v KS Višnja Gora je prišlo tudi do naslednjega naključja. Zraven novoizvoljenega predsednika KS Slavka Kastelca (drugi z leve) so se skupaj znašli tudi trije bivši predsedniki KS: na levi Matjaž Zupančič, z desne proti levi pa Pavel Grožnik in Franc Godeša. Vsi so bili dobre volje, novi vodja Višnjani pa je pojasnil, da ne misli dolgozveti s kakšnim govorom, ampak je dejal le, da jih čaka veliko dela. Zagnanosti mu očitno ne bo manjkalo, o (ne)uspešnosti pa bomo seveda poročali. (Foto: L. Murn)

NOVOLETNO SREČANJE - O preteklem delu je na srečanju spregovoril predsednik Alojz Rogelj (stoji), zatem pa je mlade kmete zabaval ansambel Tulipan. (Foto: L. M.)

PRENOVILI BENCINSKI SERVIS - Prejšnji ponedeljek so v Sevnici odprli prenovljeni Petrolov bencinski servis, ki bo poslej ponujal več in bo imel tudi daljši delovni čas, hkrati pa bo bolj prijazen delavcem. Ti so zadnje dneve pred otvoritvijo imeli polne roke dela, pri čemer niso opravljali običajnih opravil, ampak so med drugim tudi krepko mahali z metlo (na fotografiji) in še s čim. (Foto: B. D. G.)

S premislekom o šolskih okoliših

Z določitvijo okolišev bolje izkoristiti šole in prevoze - Nekateri starši predlagajo, naj se učenci iz nekaterih dolenskih vasi namesto v Sevnico vozijo v Boštanj

SEVNICA - Obvezna devetletna osnovna šola je vse bližje, v sevniki občini pa še vedno ne morejo zagotoviti vsem učencem pouka v eni izmeni. Problematična je predvsem osnovna šola Sava Kladnika v Sevnici, ki je z več kot 1000 učenci tudi odločno prevelika. Težave bodo dokončno rešene šele z načrtovano gradnjo dodatne nove šole, medtem ko s samo določitvijo šolskih okolišev problematike verjetno ne bo moč rešiti, čeprav je v nekaterih okoliških šolah še dovolj prostora.

Z odlokom o določitvi šolskih okolišev (zdaj je še v fazi osnutka) naj bi z golj racionalizirali kake prevoze in v manjši meri uravnali število otrok na osnovi demografskih podatkov, tako da bi čim bolj izkoristili sedanje prostore v okviru enozmenskega pouka. "Vedeti moramo, da je okoliš pravica staršev in nikakor ne dolžnost. Tako lahko starši svojega otroka vpišejo v katerokoli šolo," poudarja Jože Maurer iz oddelka za družbene dejavnosti. Pri pripravi šolskih okolišev naj bi upoštevali v prvi vrsti podatke o številu otrok, poleg tega pa tudi nove cestne in drugačne povezave, ki jih je prineslo življenje v

zadnjih letih. Sevniki svetniki so se pri obravnavi osnutka vpraševali, kaj z novim odlokom spreminjajo in kaj bo racionalizirano. Nekateri so tudi menili, da je predlog enak okolišem iz 60-ih let, čeprav so bile vmes zgrajene številne cestne povezave. Opozarjali so, da je treba temeljito premisлити podatke o številu otrok tudi v prihodnosti, da ne bi zdaj gradili nove šole ali prizidke, že čez nekaj let pa združevali razrede.

Osnutek je bil pripravljen v sodelovanju z ravnatelji šol in po razgovorih s predstavniki sosednjih občin: Krškega, Trebnjega, Škocjana in Laškega. Otroci iz Artega, Trščine in Telčic namreč

Ivančan spi je liter mleka na dan

V petih letih se je odkup mleka v M KZ Stična povečal za 21 odstotkov, čeprav se je število pridelovalcev zmanjšalo od 800 na 360 - Z Evropo zaostrovanje pogojev

IVANČNA GORICA - "Mercator Kmetijska zadruga Stična (MKZ) je ena najboljših slovenskih zadrug, s katerimi sodelujemo. Letos smo v Ljubljanskih mlekarnah odkupili okrog 160 milijonov litrov mleka, kar je največ do sedaj. Seveda pa to pomeni predvsem veliko odgovornost, saj je mleko potrebno ne le prevzeti, pač pa tudi plačati in prodati naprej. Gledali bomo na to, da bo plačevanja mleka še naprej redno," je ivančkim kmetom povedal domačin, direktor Ljubljanskih mlekarn Rado Javornik na nedavnem srečanju zbiralcev mleka, ki ga je kot vsako leto organizirala M KZ Stična.

Mleko pomeni na kmetih še vedno neke vrste socialo, saj pomeni redni mesečni dohodek. Čeprav se je v zadnjih osmih letih število pridelovalcev mleka v občini Ivančna Gorica zmanjšalo

od 800 na 360, sta se količina in odkup mleka povečala v petih letih za 21 odstotkov. "Letos je odkup znašal 4,5 milijona litrov mleka, v 30-letni zgodovini odkupa pa smo rekord dosegli letos maja s 407 tisoč litri, kar pomeni, da pride na mesec na vsakega

občana 34 litrov," je povedala direktorica M KZ Stična Milena Vrhovec. Izboljšuje se tudi kakovost mleka. Letos so kmetje oddali 55 odstotkov mleka ekstraz razreda, 22 odstotkov 1. razreda, 19 odst. 2. in 4 odst. 3. kakovostnega razreda.

V ivanški občini mleko zbirajo v štiridesetih zbiralnicah, sedem kmetij je družinskih. S kmeti dobro sodeluje ivanški veterinar Urban Udovič, na katerega se lahko obrnejo zaradi bolezni krav. Največja težava pri kvaliteti mleka so zaviralne snovi, pogosto kot posledica različnih zdravljenj. Darja Janežič iz Kmetijske svetovne službe je za januar napovedala predavanje o mleku.

O odnosu države do mlekarske proizvodnje je spregovoril tudi Andrej Kos, vodja odkupa mleka v Ljubljanskih mlekarnah, ki je poudaril, da bi država morala poskrbeti, da bi večino mleka prodala na domačem tržišču. "Domači kupec je najboljši kupec," je dejal in povedal še, da želi imeti Slovenija ob vstopu v Evropsko unijo 600 milijonov litrov mleka na leto, zdaj pa smo pri številki 400 milijonov.

L. MURN

VREDNOST TOČKE VIŠJA

IVANČNA GORICA - Na prvi seji novega občinskega sveta so svetniki razpravljali tudi o stavbnih zemljiščih. V novem letu bo vrednost točke za izračun nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v občini dražja od letošnje za 6,8 odstotka in se bo skozi vse leto usklajevala z rastjo cen življenjskih potrebščin. Vrednost točke bo za stanovanjske površine 0,2274 tolarja, za poslovne 0,1490 tolarja. Predvidevajo, da bo vse leto na ta način občinski proračun večji za 13,9 milijona tolarjev, kar je za 900 tisoč več kot lani. V Ivančni Gorici bo tako treba za 150 kvadratnih metrov stanovanja odšteti 6141 tolarjev, v Višnji Gori 5457 tolarjev, v Šentvidu pri Stični 5582 tolarjev, v Stični 4777 tolarjev, v Zagradcu pa nekaj več kot 4 tisoč tolarjev.

O MLEKU - Med ivanške pridelovalce mleka je prišel direktor Ljubljanskih mlekarn Rado Javornik in povedal, da želijo povežvati mlekarsvo v Sloveniji in biti sposobni trženja tudi zunaj naših meja.

Družijo jih delo pa tudi zabava

V trebanjski občini že četrto leto deluje Društvo podeželske mladine - Uspešni na raznih tekmovanjih - Tečaji, predavanja, ekskurzije - Več sodelovanja z društvi

TREBNJE - Pred kratkim so člani Društva podeželske mladine (DPM) Trebnje v gostilni Kavšek na Račjem selu pripravili novoletno srečanje ter občni zbor društva. Kot je že navada, so tako združili koristno s prijetnim.

Društvo je nastalo pred tremi leti. "Kmečko mladino združujejo delo, skupni interesi pa seveda tudi družabna srečanja, kot so izleti, pikniki, novoletna praznovanja ipd. Če sem zelo odkrit, je skriti namen društva tudi ta, da se mladi med seboj lažje spoznavajo in kmetije ne bodo ostajale brez naslednikov," je povedal mentor Janko Šircelj s Kmetijske svetovne službe Trebnje. To je namreč dandanes pri nas žal kar pogost pojav. Šircelj skupaj s sodelavcem Tonetom Zupančičem pomaga trebanjski kmečki mladini predvsem organizacijsko. Na sestanku je o delu v preteklem letu poročal predsednik DPM Alojz Rogelj, študent agronomije iz Češnjevka

pri Trebnjem. Sodelovali so v povorki na prireditvi Iz trebanjskega koša, na tekmovanju v oranju, 25 jih je opravilo tečaj varnega dela s traktorjem, na kmečkih igrah na jurjevanju v Črnomlju so zasedli prvo in tretje mesto, organizirali so izlet v Gardaland itd.

V Vranju spet blagoslovitev konj

Vsako leto večji obisk

VRANJE - Blagoslovitev konj pri cerkvi sv. Štefana v Vranju blizu Sevnice so leta 1992 obudili na osnovi nekdanjih običajev, zdaj pa organizatorji iz tukajšnje sekcije Posavskega konjerejskega društva ugotavljajo, da prireditve iz leta v leto privablja več udeležencev. "Prva leta so prihajali predvsem okoličani in rejci konjev iz sevniske občine, zdaj opažamo, da prihajajo na žeganje tudi obiskovalci od drugod," je povedala Slavica Kranjec Mirt iz Kmetijske svetovne službe v Sevnici.

Letos se je na Marofu ob izredno lepem vremenu zbralo 20 konj, od tega dve vpregi v zapravljiček, ki ga tu bolj poznajo kot "federvagen". Povorka je tudi letos krenila z Marofa poldrugi kilometer daleč do cerkve v Vranju, ki je edina Štefanova daleč naokoli. Na prvem zapravljičku se je peljal župnik, ki je pred cerkvijo blagoslovil konje, nato pa v cerkvi še maševal. Organizatorji so veseli, da jim je na prireditve uspelo privabiti tudi bivšega in novega župana občine, ki sta se peljala na drugem zapravljičku. Se posebej pa so hvaležni Komunalni Sevnica, ki je s peskom in soljo posula zaledenelo cesto, čeprav to delo ni bilo njena dolžnost.

B. D. G.

B. D. G.

Tudi načrti so podobni: organiziranje tečaja varnega dela s traktorjem in kmetijskimi stroji, raznih strokovnih predavanj, kmečkih iger, kviza Mladi in kmetijstvo, ne bodo pozabili na izlete, ekskurzije, piknike in izdajo biltena, še posebej pa se veselijo plesnega in računalniškega tečaja. Na povabilo Društva podeželske mladine Črnomelj bodo verjetno januarja sodelovali na zimskih kmečkih igrah, nasploh pa so člani izrazili željo, da bi se še bolj povezali z ostalimi društvi v trebanjski občini.

L. MURN

PRAZNIK KONJ

ŠTEFAN PRI TREBNJEM - Na štefanovo, 26. decembra, je konjerejsko društvo Trebnje povabilo vse rejce in ljubitelje konj na blagoslovitev konj. Ob 10. uri je bila maša, nato pa zbor konjerejev na Uhanovi kmetiji v Štefanu. Prireditve je uspela, saj se jih je zbralo veliko tudi iz okoliških krajev.

ŠE ZDAJ ZASTOJI ZARADI POPLAV

SEVNICA - V sevniskem Taninu je po zadnjih poplavih proizvodnja stala slab mesec. V začetku novembra so imeli v proizvodnih prostorih okrog meter vode, ki je poškodovala stroje in opremo. Škoda je bila ocenjena na okrog 300 milijonov tolarjev, podobno škodo pa je družba utrpela že leta 1990 in predtem še leta 1933. Premoženje je bilo zavarovano, zato so si pri sanaciji pomagali s sredstvi zavarovalnice, kljub temu pa pričakujejo motnje v proizvodnji, izpade strojev in zastoj pri delu še naslednjih 6 mesecev. Ker rešitev v obliki nasipa še ni tako blizu, v tovarni razmišljajo, da bi sami zgradili delni nasip, ki bi varoval tovarno pred "stoletnimi" vodami.

TELEFONSKI IMENIK

SEVNICA - Izšel je nov telefonski imenik s telefonskimi številkami vseh naročnikov iz območja avtomatske telefonske centrale Sevnica. Vsi telefonski naročniki ga lahko dobijo brezplačno na obeh bližnjih poštah - v Sevnici in v Boštanju.

Trebanjske iveri

ŽUPAN NI VEDEL - Poročali smo že, da so prvo sejo novega trebanjskega občinskega sveta iz neznanih razlogov skrili pred novinarji. No, novi župan Ciril Pungartnik (LDS) tega sploh ni vedel in je bil presenečen tako kot vsi nepovabljeni. Povedal je, da je to sejo sklical še stari predsednik občinskega sveta dr. Marjan Pavlin (SKD), in morda se tu skriva odgovor. Če je slo res za nagajanje, je to milo rečeno naravnost smešno.

"SPORNA" MAJDA IVA NOV - Vse kaže, da novi župan ne bo imel lahkega dela, saj svet sestavlja pomladniška večina iz strank SKD, SLS in SDS. Na prvem srečanju je bilo najbolj vroče glede mandata svetnice Majde Ivanov (LDS), ki vodi tudi oddelek občinske uprave. Po zakonu ima sicer vse do pomladnega časa, da se odloči, kateri funkciji se bo odrekla. Župan, ki je ostal tudi državni poslanec, pa je za občinskega tajnika postavil Janeza Šlaka, ki je bil do zdaj vodja geodetske službe v Trebnjem in svetnik.

NERAZUMLJIVE TEŽAVE - Ni povsem jasno, zakaj ima (in bo verjetno tudi imel) župan težave pri sodelovanju s svetniki. Najbrž zato, ker Pungartnik pravi, da bo uresničeval programe ostalih kandidatov strank za župana, ki so v predvolilnem boju objubljali celo več kot on. "Nimam programa, ki bi odstopal od drugih," pravi. Torej so morebitne komplikacije nerazumljive?

Sevniški paberki

DOKAZ - Sevniški svet je dober dokaz za krizo v slovenskem političnem življenju. Okoli mize mize vse sami moški obraz, posledično tudi moške misli, o tem, kako moška bodo tudi dejanja, pa bomo še slišali in poročali. Izjema v omizju sveta je ena sama - svetnica Andreje Jamšek ŽUPANA - Oba sta prišla na žeganje konj - stari in novi sevniki župan. Oba sta se peljala na istem zapravljičku. Zlobni jeziki so že spletili, da je "federvagen" še edino, na čemer se lahko bivši župan Jože Peterkel brez škode pelje. Jeklene konjičke, s katerimi se je vozil, pa bi bilo menda treba tudi pošteno požgati. Če je res, ne vemo, vsekakor pa bodo, tako je dejal novi župan Kristijan Janc, govorce o razbitih avtomobilih preverili.

MOTNJE PRI OBVEŠČANJU - Pri Petrolu so se zelo potrudili in sevniska gospodinjstva razveselili s propagandnimi letaki. Prebivalstvo so obveščali, da je na njihovih bencinskih servisih mogoče dobiti po ugodni ceni vitaminske sokove ACE. Kupiti dvanajst, plačat devet! Naš bralec je pohitel na servis v Boštanj, da ne bi zamudil ugodnega nakupa. Pa tam niso nič vedele ne o akciji ne o poceni sokovih. Kaže, da je Petrolu letakov za obvestila lastnim delavcem zmanjkalo.

Spoštovane občanke, cenjeni občani občine Krško!

Praznovanje novega leta sovпада z božičnim časom, ki nam že stoletja prinaša sporočilo miru, prijateljstva in v naši notranjosti vzbudi pričakovanje nečesa novega. Ob tej priliki vam v prihajajočem letu 1999 želim obilo zdravja, medsebojnega razumevanja in delovnih uspehov.

Franci BOGOVIČ
župan občine Krško

BOŽIČEK MED NAJMLAJŠIMI - Decembar, mesec obdarovanj, je čas, ki so ga najbolj veselili najmlajši, saj dobri mošči v deželo prihajajo kar en za drugim. Napeto je bilo tudi pričakovanje Božička v sredo v Kostanjevici, ki je s svojim spretnostom malčkom pripeljal kup daril. (Foto: T. G.)

DAN SAMOSTOJNOSTI - Na krški občinski proslavi ob dnevu samostojnosti sta kulturni program oblikovala MPZ Svoboda Brestanica in Glasbena šola Krško. Udeleženci so namenili izvajalcem prisrčen aplavz, ki je hkrati veljal tudi Bernardi Žarn, povezovalki slavnostnega programa. (Foto: L. M.)

TRGOVINA - Nova Dolenjina trgovina v Brežicah, od koder je fotografija, je ob otvoritvi privabila številne kupce. (Foto: L. M.)

Brežice pustijo trgovsko konkurenco

Trgovina ena od dejavnosti, v kateri vidijo bodočnost Brežice - Na pragu Zagreba - Tu se da še prodajati - V Brežicah odprla poslovalnico Dolenjka iz Novega mesta

BREŽICE - Trgovina je ena od dejavnosti, v kateri Brežice vidijo svojo bodočnost. Da pri tem mislijo resno, kaže vrsta uspešnih trgovin tako v občinskem središču kot v drugih krajih. Po vsem sodeč, je mesto nad sotočjem Save in Krke in širše območje zanimivo zaradi bližine državne meje tudi za firme iz drugih pokrajin, saj te odpirajo tu predstavnitva in poslovalnice.

Domala vsako trgovsko podjetje, ki prodira v brežiški občino in Posavje sploh, bolj ali manj glasno priznava, da računa ne le na kupce s tega območja, pač pa tudi na nakupovalce iz ne tako oddaljenega milijonskega Zagreba. Hrvati prihajajo tudi v restnici, o čemer govorita gost promet na hrvaško-slovenskih mejnih prehodih in gneča vozil z neslovenskimi registrskimi tablicami pred trgovinami v Brežicah in v bolj oddaljenih krajih Posavja. Po besedah trgovcev tuje - če ostanejo za hip pri teh odjemalcih - zanima vse, od živil do pohištva in oblačil.

V brežiški občini, ki je v Posavju zemljepisno nekoliko najbližja Hrvaški, se očitno ne branijo (še novih) trgovcev, trgovci pa žive z mislijo, da imajo tu še komu kaj prodati. Tako se zdi ob napovedih

o širitvi nakupovalnega središča Intermarket in ob odpiranju novih trgovin, zlasti večjih, kakršna je npr. Market Brežice.

Tega je v Brežicah v Trdinovi ulici 1 odprla 23. decembra Trgovina na debelo in drobno Dolenjka, delniška družba iz Novega mesta.

"Trgovska družba Dolenjka je v dolenjsko-belokranjski regiji prisotna že dobrih 46 let. Danes prihajamo v Posavje in v Brežice, kjer odpiramo poslovalnico s prodajnim programom blaga dnevne rabe," je povedal ob otvoritvi Maksimilijan Jakopin, predsednik uprave in generalni direktor Dolenjke, d.d.

Po Jakopinovih besedah si je novomeška Dolenjka že več let želela priti v Brežice, vendar je svoj prihod odmikala "iz povsem korektnih poslovnih odnosov".

V Budimpešti lažje kot v Sloveniji

V Termah Čatež ugodno ocenjujejo letošnje poslovanje - Načrtovane nove naložbe na Čatežu - Znano, kaj bo družba delala v Kopru - Terme Čatež od Save do morja

ČATEŽ OB SAVI - "V vseh kazalcih poslovanja beležimo fizično rast glede na lani. Terme so med 10 najboljšimi podjetji v Sloveniji, pred Petrolom, mogoče tik za Lekom in Krko. Zato z velikim optimizmom gledamo naprej."

Tako optimistično in vzpodbudno je o poslovanju delniške družbe Terme Čatež govoril direktor Borut Mokrovič na nedavni konferenci za novinarje. Napovedal je nove naložbe na Čatežu ob Savi, pri čemer je omenil med drugim načrtovan nov kopalški kompleks z zanimivimi posebnostmi, nov hotel in ureditev trga - prostora, kjer se bodo gostje srečevali - na območju zdravilišča.

Ob tem, da bodo vlagale v zdraviliškem kompleksu na Čatežu ob Savi, bodo Terme uredile

tudi nekatere hotelsko-turistične objekte na Obali. Kot je dejal Mokrovič, Terme že vedo, kaj bodo delale npr. v Kopru, o drugih pričakovanih poslovnih korakih ob morju ni govoril. Ko je direktor komentiral dosežane naložbe, je med drugim dejal, da je bila pred leti pravilna odločitev Term Čatež o urejanju površin za golf na Mokricah.

Mokrovič ni govoril o imenih, ko je omenjal bodoča poslovna povezovanja v slovenskem turističnem gospodarstvu, dejal pa je, da bi bilo smiselno, če bi se v Sloveniji združili v nekaj velikih podjetij. Povedal je, da želijo biti Ter-

me Čatež prve na tem področju, tako kot so bile prve pri uvajanju delnic. Dejajle je tudi, da bodo Terme Čatež v naslednjih petih letih internacionalna družba.

Direktor Term Čatež je, ko je govoril o možnostih za vlaganje, dejal, da je turizem dejavnost na dolgi rok. "Pri nas pa vsi razmišljajo od danes do jutri." Ko je primerjal razmere v Sloveniji in na Madžarskem, je omenil, da je v Budimpešti prostor veliko cenejši kot v Sloveniji in da tam veliko hitreje uredijo tudi dokumentacijo.

L. M.

ZADNJI LETOŠNJI PLESNI TURNIR

KRŠKO - Dva plesna para PPK Lukec Krško sta se udeležila nedavnega, letošnjega zadnjega državnega kvalifikacijskega plesnega turnirja v standardnih in latinskoameriških plesih v Rogški Slatini. Luka Vodlan in Maja Bromš sta v skupini mlajših pionirjev dosegla 2. mesto v standardnih in latinskoameriških plesih, Luka Lazanski in Sabina Bizjak pa sta bila med pionirji četrti v standardnih in osma v latinskoameriških plesih.

BOŽIČNO-NOVOLETNI KONCERT V KAPELAH

KAPELE - V farni cerkvi v Kapeleh je bil 27. decembra božično-novoletni koncert, ki ga v tem kraju pripravljajo že nekaj let zapored. Na koncertu so nastopili: dekliški zbor Kapele in zbor Zarek iz Dolenje vasi pod vodstvom Mateje Rožman, KUD moški pevski zbor Kapele, ki ga vodi Miha Haler, Gasilska godba na pihal Kapele pod taktirko Jožeta Staniča, in mladi iz Kapele. Po koncertu so se udeleženci zadržali na družabnem srečanju v kapelski dvorani.

PLESALCEM LUKCA DVAKRAT BRON

KRŠKO - Na letošnjem državnem prvenstvu v standardnih plesih v začetku decembra v Celju je plesni par PPK Lukec Krško, Gregor Sotošek in Maja Omerzel, dosegel pri mlajših pionirjih 3. mesto, par Tadej Drakulič in Katarina Račič pa 4. mesto. Luka Vodlan in Maja Bromš sta zasedla 3. mesto med pionirji, v skupini starejših mladincev pa sta si Sebastijan Vodlan in Maša Viktorija Salamun priplesala 7. mesto.

UPOKOJENI OBRTNIKI NISO POZABLJENI

BREŽICE - Območna obrtna zbornica Brežice je nedavno priredila družabno srečanje upokojenih obrtnikov. Zbralo se je okoli 60 obrtnikov. Zbrane je pozdravil novi predsednik zbornice Janko Hrstovšek. Obrtnikom je zavezal dobro počutje, vesel božič in srečno novo leto. Vsi skupaj so se fotografirali, fotografije pa je predsednik brezplačno razdelil upokojencem. Po svečani večerji so ob zvokih glasbe veselo zaplesali. Na koncu zabave so obrtniki prejeli še novoletna darila.

B. H.

ALKOHOL JE TEKEL V POTOKU

KRŠKO - V soboto, 26. decembra, ob 6. uri zjutraj je prišel R. J. iz Krškega v lokal na bencinskem servisu OMV v Krškem in se začel pripraviti z M. M. Ob tem je R. J. razbil 49 steklenic vina, 26 steklenic vodke, steklenico viljamovke in 17 steklenic viskija. Lastnika lokala je s tem oškodoval za 147 tisoč tolarjev.

Za praznik in za vsak dan

Žganjanje konj v Kapeleh - Župan Deržič o pomenu običajev - Konjereja ljubiteljska in gospodarska dejavnost

KAPELE - V Kapeleh pred farno cerkvijo Marije Vnebovzete je bilo 26. decembra 5. tradicionalno žganjanje konj. Blagoslov konjem za moč in zdravje ter blagoslov polj, da bi dobro obrodila, je podaril kaplan Vlado Leskovar. Blagoslovljena sol in kruh je ponudil 33 konjem; konjenikom je osebje Vidmarjeve gostilne ponudilo kuhano vino.

Konjeniki so se pred glavnim dogodkom zbrali pri Podvinjskih v zapravljičevka, od katerih je eden odjezdil na "Kapelski plac". Dva para konj sta bila vprežena v zapravljičevka, od katerih je eden pripeljal župana občine Brežice Vlada Deržiča s soprogo. Ker je na štefanovo državni praznik, je poleg konjenika in ob zvokih pihalnega orkestra Kapele govoril tudi župan Deržič. Med drugim je govoril o vrednostih in ohranjanju običajev, kakršni je bil omenjeni. Župan je čestital za številno udeležbo in ob dnevu samostojnosti ter božiču in bližajočem se novem letu.

Po blagoslovu je bila maša v spomin na pokojnega Jožeta Kramarja v farni cerkvi, ki je tako kot župnišče letos stara 200 let. Jože Kramar je bil leta 1992 ustanovitelj Posavskega konjerejskega društva, tj. društva rejcev hladnokrvnih konj, in pobudnik ponovnega oživljanja

konjereje kot kmetijske panoge na območju KS Kapele in širše v Posavju. V okviru društva so leta 1993 organizirali I. posavsko razstavo konj, ki je pokazala, da v Posavju prevladujeta dva tipa hladnokrvnih konj, in sicer slovenska hladnokrvna pasma v tipu norika in hladnokrvna pasma v tipu hrvaškega posavca. Ob dejavnem društvu so prednosti organiziranega dela začutili tudi rejci konj v Kapeleh in tako leta 1994 pripravili 1. žganjanje konj.

Ob koncu omenjenega letošnjega žganjanja v Kapeleh so ljubitelji konj in rejci izmenjali izkušnje in razpravljali o ko-

Starejši prebivalci vedo povedati, da je bila konjereja v Kapeleh potrebna in priljubljena že v preteklosti. Velik ljubitelj konj je bil Franc Veble, rojen v Kapeleh pred 110 leti, po poklicu živnozdravnik in pisec mnogih člankov o konjereji.

njereji, ki je v tem kraju zaživela kot dopolnilna dejavnost in ki je povezana s turizmom. Prisotni so si ogledovali razstavljene komate, ki jih je naredil Anton Smerdež iz Vrhov, ter spominke iz ponudbe Turističnega društva Kapele.

M. VRANETIČ

Novo v Brežicah

PREVEČ PASEM NA ENEM MESTU - V Posavju deluje vedno več rejcev konj, kar je prav in zasluži pohvalo, saj so te plemenite živali v času silnega prodiranja traktorjev na podeželju že skoraj povsem izumrle. Vse očitek pa postaja, da je tako kot med konji v tem delu tudi med rejci več "pasem", ki se med sabo ne razumejo najbolje, sicer bi delovali bolj usklajeno. Na to, da ne morejo najti najbolj razumljive skupne govorice, kaže kar nekaj dejstev. Tako je npr. s kasaškim klubom, ki sicer nosi ime Posavje, bi nekateri v njem najraje šli na svoje ali pa že tekmujejo za klub iz sosednje regije. Tudi Dobovčanin in Kapelci bi lahko, denimo, vsakoletnega žeganja konj naredili kaj več, ko bi stopili skupaj. Namesto golega žeganja, ki ga gospod župnik opravi v nekaj minutah, ter nekaj kozarcev kulanega vina bi se iz te reči dala narediti najmanj tako zanimivo turistično prireditev, kot je na primer tista v Šentjerneju in na kateri bi se dalo tudi kaj zaslužiti. Toda za kaj takega v tem delu naše deželice očitno raste preveč različnih pasem, kot že rečeno.

NE KRIŽIŠČE, AMPAK GOŠTIŠČE - Vse kaže, da se bodo Kranjci še naprej vozili v Brežice po novem mostu, saj bi bilo urejanje križišča na koncu starega mostu pod čateškimi gričmi preveč zapleteno. Strokovnjaki upozarjajo, da bi odvezanje zemlje in kamnin na delu omejenih vzpetine lahko sprožilo nove težave s plazovi. Teh je v brežiški občini že zdaj preveč in le dolgo ne bodo sanirani. Še zadnje upanje, da bi le razširili cesto ob Krki, jim je splavalo po vodi z nedavno razširitvijo terase pizzerije. Ta se sicer spet imenuje po najmanjšem pticu na svetu, a se je z zadnjim gradbenim posegom, za katerega na brežiški občini odloji, da ni povsem zakonit, tako razširila, da je iz kolibrija postala skoraj pravi noj.

PRAZNIČNI KONCERT V DOBOVI

DOBOVA - Kulturno društvo Gasilska godba na pihala Loče je 16. decembra organiziralo božično novoletni koncert, katerega program so obogatili solisti. Nastopili so pod taktirko Daniela Ivše. V celovečernem programu, ki ga je povezovala Ria Plut, so sodelovali še otroški in mladinski pevski zbor OS Dobova, rogisti kulturnega društva in mešani pevski zbor Franc Bogovič iz Dobove ter mladinski pevski zbor KD Zvezda. Gostja večera je bila solistka Petra Uršič. Ob koncu koncerta so navdušenemu občinstvu zaželeli prijetne praznike in vse lepo v zadnjem letu drugrega tisočletja. Godbeniki so obiskovalcem v zahvalo za udeležbo podarili koledar.

M. V.

Potrebno je drugačno razmišljanje

Na posvetih in seminarjih je menda najmanj udeležencev iz širše Dolenjske, zato je povsem verjetno, da tu zavezanca najmanj vedo o tem, kaj prinaša davek na dodano vrednost podjetjem

NOVO MESTO - "Tisti, ki svirajo pred davkom na dodano vrednost, ga verjetno ne poznajo. Izračun je enostaven - davek ni nikakršen bav bav!" je na posvetu, ki ga je na Otočcu za podjetja pripravila Nova LB, dejal Zvonko Špelko, direktor davčnega urada v Novem mestu, ki je aktivno sodeloval pri oblikovanju zakona. Strah pred novim davkom je po eni strani posledica slabe informiranosti, po drugi pa bojazni, da je premalo časa za temeljito pripravo nanj. Časa je sicer vse manj, saj bo sistem DDV začel veljati s 1. julijem 1999, razveseljivo pa je, da bo informacij vse več. Časopisi so polni člankov in plačanih informacij, ministrstvo za finance izdaja časopis DDV info, izšla bo posebna priloga revije Denar, ki jo bodo prejeli vsi davčni zavezanca, vrstijo se posveti, predavanja, seminarji.

DAVČNI ZAVEZANCI. Zavezanec je vsaka oseba, ki kjerkoli samostojno opravlja dejavnost (proizvodno, predelovalno, trgovsko, storitveno, premogovniško, kmetijsko in poklicno, tudi izkoriščanje premoženja in premoženjskih pravic). Zavezanca so tudi organizatorji storitev s področja kulture, umetnosti, znanosti, izobraževanja, športa, zabavnih prireditelj. Vsi ti so zavezanca, če so imeli v letu 1998 čez 5 milijonov tolarjev prometa blaga ali storitev. Kmečka gospodarstva so zavezanca, če skupni katastrski dohodek vseh članov presega 1,5 milijona tolarjev. Če je promet manjši, se lahko za davčnega zavezanca prijavi vsak sam.

STOPNJA DDV. Splošna stopnja obdavčitve je 19-odstotna, znižana stopnja pa 8-odstotna in

bo veljala za predpisano blago ali storitve (npr. za izdelke za prehrano ljudi in krmiljenje živali, za osnovne kmetijske proizvode, knjige, časopise, pogrebno opremo, zdravila itd.). Nekatere storitve in blago so davka oproščeni (npr. javne poštne storitve, socialno varstvo, vrtci, izobraževanje otrok, kulturne, športne in verske storitve, tudi mesečna naročnina za RTV Slovenija).

IZVOZ. Storitve in blago izvoznikov bodo popolnoma neobdavčene v naši državi in obdavčene v državni uvoznici. Avtoprevozniki so v primerih, ko opravljajo izvozne storitve, izenačeni z izvozniki, zato za prevoze do meje ne bodo obračunavali davka.

DAVČNA OSNOVA je vse, kar predstavlja plačilo v denarju, stvarih ali v storitvah, če je pre-

jeto od kupca, naročnika ali tretje osebe. Vključene so tudi subvencije, ki so povezane s ceno.

OBRACUNAVANJE. DDV se praviloma obračunava mesečno (do konca meseca za mesec nazaj). Obračunava in plačuje se po fakturirani realizaciji. Obdavčen je vsak promet blaga ali storitev. Vsak davčni zavezanec v verigi pobere davek od svojega kupca in ima pravico, da odbije davek, ki ga je plačal svojemu dobavitelju. Davčna obveznost je razlika med prodajnim (izstopnim) davkom in nakupnim (vstopnim) davkom, ki jo je treba mesečno odvajati v proračun. Če je že plačanega davka več kot izstopnega, zavezanec terja državo za vračilo. Država je dolžna razliko izplačati v 60 dneh, pretežnim izvoznikom pa v 30.

Drugače misliti

Država bo že poskrbela, da bo dobila svoje, podjetja pa bodo morala z znanjem in iznajdljivostjo doseči, da bodo državi plačevala čim manj. "DDV ni le davek - gre za to, da je potrebno razviti dedejevsko mišljenje. Treba je spremeniti način razmišljanja, in to ne samo v računovodstvu in finančah," je na kongresu davčnih svetovalcev dejal Boštjan Petauer, dober poznavalec DDV.

Učinke DDV bo v največji meri občutil končni potrošnik. Cene blaga in storitev se bodo povečale ali zmanjšale glede na to, ali je stopnja DDV višja ali nižja od sedanjega prometnega davka. Ob 1,5-odst. realni rasti plač naj bi se cene povprečno zvišale za 9,7 odst. in življenjski stroški povečali za 5 odst. Kakšen bo resnični učinek davka na dodano vrednost, pa natančno ni mogoče reči, saj bo odvisen od mnogih stvari (zvišanje marž, plač, višina obresti itd.).

Če nisi zavezanec...

Kmetje in tudi nekatera podjetja, ki ne dosegajo takega prometa, da bi bili avtomatsko zavezanca, bodo morali temeljito razmisliti, ali se bodo sami uvrstili med zavezanca ali ne. Ker zakon predvideva, da bodo morali, če se prijavijo, ostati zavezanca 5 let, bodo mnogi na začetku počakali in preračunali. Tisti, ki ne bodo zavezanca, bodo morali ob nabavi dobavitelju plačevati DDV, toda povrnitve tega davka ne bodo mogli zahtevati od države. Po drugi strani pa jim ne bo treba odvajati DDV in ne voditi dvojnih evidenc. Končnim porabnikom bodo lahko prodajali ceneje kot zavezanca ali pa po enaki ceni ob večjih dobičkih. Hkrati je treba vedeti, da bodo neugodni dobavitelji za podjetja, ki so zavezanca, saj bodo ta morala v končni fazi plačati več davka, ker ne bodo mogla obračunati vstopnega davka. Vsak bo moral temeljito razmisliti, kaj se mu bolj splača.

Kako pri zavezancih?

Po novem ne bo več izjav o oprostih davka, temveč bo tre-

ba pri vsaki nabavi takoj plačati 19- ali 8-odst. davek. To pomeni, da bo nabava blaga na začetku dražja, zaradi česar bodo mnoga podjetja naenkrat potrebovala več likvidnostnih sredstev.

Zavezanca bodo morali biti pazljivi pri izdaji in prejemanju računov, saj je poračun možen le, če je račun pravilen - če vsebuje vse predpisane elemente, če ga je izdal davčni zavezanec in če je davek pravilno obračunan.

Podjetja bodo morala čim bolj usklajevati nabavo in prodajo vsega blaga v enem davčnem obdobju, t. j. v enem mesecu, da ne bo vstopni davek višji od izstopnega. To sicer formalno ni nič narobe, je pa slabo za podjetje. Pazljiva bodo morala biti tudi pri naložbah, kjer gre za večje zneske. Pri tem je pomembna postopnost nabave, saj je treba, če se le da, nabavo razporediti na več mesecev.

Premisliti in preračunati je potrebno tudi, ali so sedanje cene še v redu, saj je v njih vračunan prometni davek. Ker je treba DDV plačati takoj po načelu fakturirane realizacije, bodo podjetja morala še veliko previdneje izbirati partnerje in preverjati njihovo boniteto. V nasprotnem primeru bodo kreditirala ne le blago, ampak tudi davek.

Potrebna bo tudi dobra računalniška opremljenost in primerne programi, ki bodo omogočali natančno vodenje evidenc, kar bo dodaten strošek za podjetja. Prav tako bo treba poskrbeti za izobraževanje osebja, pri čemer poznalci DDV opozarjajo, da nikakor ni dovolj seznaniti z davkom le računovodstvo, finance in komercialno, temveč tudi in morda celo predvsem, vse osebe, ki je odgovorno za poslovno politiko v družbi.

B. DUŠIČ GORNIK

Tilia računa na lastnike

Od bodočega večinskega lastnika Pozavarovalnice Sava pričakujejo finančno, strokovno in kadrovsko pomoč

NOVO MESTO - V času, ko so nekateri sedanji delničarji Zavarovalnice Tilia napovedali tožbo za ničnost zadnje skupščine, kar bi lahko zavleklo napovedano dokapitalizacijo, v zavarovalnici poudarjajo, da je bil na skupščini v začetku decembra sklep o dokapitalizaciji sprejet s skoraj 94-odst. večino.

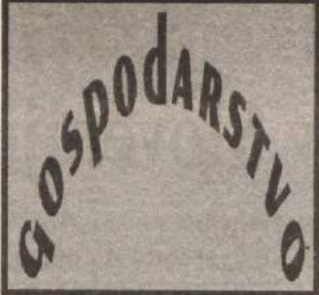
Delničarji so tako podprli poenostavljeno zmanjšanje kapitala zavarovalnice od 18,5 milijona na 0 tolarjev, ki se zagotovi z izločitvijo iz prometa in amortizaciji vseh 1.846 navadnih rednih delnic prve emisije. Soglašali so tudi s hkratnim povečanjem osnovnega kapitala družbe na 1,5 milijarde tolarjev z izdajo 150.000 delnic druge emisije. Kot je znano, je 35 odst. novoizdanih delnic ponujeno v odkup prednostnim upravičencem - dosedanjim delničarjem, preostale (in tiste, ki jih dosedanjim delničarji ne bi pokupili) pa Pozavarovalnici Sava in Dolenjski banki.

Po taki dokapitalizaciji bo večinski lastnik Tilia postal Pozavarovalnica Sava, delniška družba z visoko finančno močjo, saj je njena bilanca vsota

ta konec lanskega leta znašala skoraj 32 milijard tolarjev. Zavarovalniško tehnične rezervacije so štirikrat večje od zavarovalnih premij, plačilna sposobnost velika in višina garancijskega sklada skoraj dvakrat večja od zahtevane. Skoraj 80 odst. bilančne vsote Sava se nahaja v varnih naložbah. Zaradi vseh teh podatkov v Zavarovalnici Tilia računajo, da jim bo novi večinski lastnik zagotovil finančno pa tudi strokovno in kadrovsko pomoč, s čimer bi dosegla višjo raven zavarovalniških storitev in postala bolj konkurenčna.

V Dolenjski banki so se odločili, da povečajo delež v zavarovalnici, čeprav bo delež manjšinski, ker menijo, da ima Tilia kot srednja velika zavarovalnica svoje mesto na trgu, ki ga bo z vstopom Pozavarovalnice Sava obdržala. Verjamejo, da bo zdaj zmožna ponuditi tudi nove zavarovalne oblike, povečala obseg poslovanja in tudi tržni delež ter v bodoče pozitivno poslovala. Banka pri tem nekoliko računa tudi na možnost skupne obdelave trga, saj je že danes veliko skupnih strank.

B. D. G.

BANKOMAT POSTAJA NEPOGREŠLJIV

LJUBLJANA - V mreži BA je zdaj že skoraj 600 bankomatov po vsej Sloveniji, kaka četrtnina med njimi pa jih je v lasti Nove Ljubljanske banke, ki je to storitev pred 8 leti tudi razvila. Samo na bankomatih te banke se mesečno obrne več kot 6 milijard tolarjev gotovine. Na več kot polovici bankomatov Nove LB je poleg dvigov gotovine mogoče tudi položiti gotovino in plačati položnice.

Gospodarstvu na ribniškem koncu gre na bolje

Obtrniki iz Ribnice pred novim letom

RIBNICA - Območna obrtna zbornica Ribnica, ki združuje obrtnike treh občin, je tudi letos na predpraznično slovesnost povabila svoje člane, pri njih zaposlene delavce in upokojene obrtnike. Sekretar in podpredsednik zbornice Pavle Hočevar in Tomaž Šulentič sta orisala delo zbornice, njene načrte ter spregovorila o spremembah v zakonodaji in pri vodenju obratovalnic.

Ribniški župan Jože Tanko se je dotaknil razvoja obrtništva in izrazil svoje veselje nad rahlim dvigom učinkovitosti gospodarstva in izboljšanjem brezposlenosti, ki je po nekaj letih prvič padlo pod 20 odst. Poudaril je, da je v preteklem letu napredoval tudi Inles ter da v malem gospodarstvu ni več toliko neperspektivnih obrtnikov, ki so želeli uspeti na horuk. Spomnil je na nujnost ustanovitve podjetniškega centra in razvoja turizma. Za to so že pripravljene programi, ki jih bodo ob ugodnih kreditih in sodelovanju zbornice lahko uresničili.

Andrej Pogorelec, župan občine Sodražica, je dejal, da kot obrtnik dobro pozna vse teme in svetle plati obrtništva, zato se bo v svoji občini zavzemal za hitrejši in stabilnejši razvoj na tem področju.

A. KOŠMERL

BREZ OKREPITVE NE BO ŠLO - Država bo morala poskrbeti za kadrovske okrepitve davčne uprave ter za računalniško in programsko opremo. "Brez take okrepitve bo tako kot na Madžarskem, kjer so računali peš in ni bilo načrtovanih prilivov v proračun," je na enem od posvetov, ki se v tem času kar vrstijo, poudaril Zvonko Špelko, direktor davčne uprave v Novem mestu. "V naši upravi bo 10 od 30 inšpektorjev delalo na davku na dodano vrednost. Trije inšpektorji bodo zadržani za hitre kontrole, kar pomeni, da bodo pregledali 3 podjetja na dan, ostali pa za temeljitije preglede." (Foto: B. D. G.)

KAKO KAŽE NA BORZI?

Model gostilniških poslov

Čeprav se letošnjemu letu iztekajo dnevi, so borzne hiše lahko na novoletnih počitnicah le z mislimi, saj jih v zadnjih dneh čaka še obilica dela. 22. decembra se je namreč povečalo število delnic v borzni kotaciji A za 595.508 delnic Krke s prvotno oznako B, 28. decembra pa še za 350.128 delnic Petrola s prvotno oznako B. Oboje delnice so tako po dveh letih postale prosto prenosljive, borznim hišam pa ostane le nekaj dni časa, da po dvehletnem živahnem terminskem odkupovanju pravic do teh delnic skladno s pogodbami uredijo prenose lastništva v delniški knjigi.

Številna podjetja so že ocenila poslovanje za minulo leto, bilanco uspehov in neuspehov pa bodo naredili tudi "borzni igralci", če ne prej, ob pisanju napovedi kapitalističnih dobičkov ali izgub. Letošnje leto je nudilo precej možnosti za oboje. Med letom so se povečale priložnosti za naložbe: 6 novih delnic v kotaciji A, 8 novih na prostem trgu in še 30 pidovskih delnic na prostem trgu. Večina družb za upravljanje je ugotovila, da se po nekajletnem zavlačevanju ne da več upirati pritisku delničarjev, zato so si za prednostno nalogo zadale uvrstitve delnic na prosti trg, in to ne glede na ceno ali izkoriščenost certifikatov.

Leto si bomo zapomnili tudi po poskusih prevzemov ali združitve, pri katerih je prednjačil Mercator, saj je poskušal s hitro akcijo opraviti z manjšimi konkurenti. Zelo odmevna je bila tudi poteza Nove KBM v primeru prevzema Dolenjske banke. Možnost sklepanja poslov mimo trgovalnega sistema vzbuja med borznimi vlagatelji grenak priokus, saj izbrancev, ki so lahko zaslužili, ni izbral trg, ampak je očito šlo za "gostilniške" posle. Ob upoštevanju svetovnih trendov in dosežene stopnje privatizacije lahko v prihodnjih letih tudi pri nas najpomembnejše borzne posle pričakujemo na področju sprememb lastništva, zato še toliko bolj skrbi možnost, da bo obveljal prikazani model prevzema in se bodo "zaresni" posli sklepali mimo borze, medtem ko bo večini borznih hiš ostal le boj za male pidovske delničarje.

Čeprav vsako leto prinese nekaj dobrega in nekaj slabega, naj ob izteku tega leta vsem borznim vlagateljem in bralcem te rubrike zaželimo čimveč prvega, predvsem pa srečno in zdravo novo leto.

MARJETKA ČIČ
Dolenjska borzno-posredniška družba
Novo mesto
Tel. (068) 371-8221, 371-8228

KREKOVA BANKA HITRO RASTE

MARIBOR - Krekova banka je v enajstih mesecih minulega leta povečala bilančno vsoto za 7 milijard tolarjev ali za 18 odst., rast pa naj bi do konca leta presegla 20 odst., kar uvršča to banko med 4 najhitreje rastoče banke v Sloveniji. Tolarske vloge so se povečale za četrtno, med njimi pa kar za 42 odst. dolgoročno vezane vloge. Tolarsko varčevanje je za polovico večje, za petkrat pa se je povečalo varčevanje z varčevalno knjižico. Banka za leto 1998 napoveduje 430 milijonov tolarjev dobička, v prihodnjem letu pa nadaljnje povečanje bilančne vsote vsaj za petino.

MERCATORJEVE PIKE

LJUBLJANA - Poslovni sistem Mercator bo v januarju kupcem ponudil gotovinsko kartico - modro Mecator Pika in plačilno kartico - zeleno Mercator Pika. Vsak nakup z gotovinsko kartico nad določenim zneskom bo prinesel nagradne pike. Ko jih bo kupec zbral dovolj, bo deležen ugodnosti pri nakupih (tudi do 6 odst.), na podoben način bo kupec zbiral pike tudi s plačilno kartico.

• Napovedi, da se bodo nekdanja socialistična gospodarstva z uvedbo trga spremenila v cvetoča tržna gospodarstva, so se pokazala za zgrešena. Spreminjajo se v dežele tretjega sveta. (Mencinger)

• Obeta se nam hladni mir, mir, ki je hladnejši od hladne vojne. (Mastnak)

Vedno več ljudi prodaja zemljo

V črnomaljski in semiški občini se je v zadnjem letu precej povečala prodaja zemljišč - Ekonomska nuja? - Mnogi do zadnjega čakali na vpis v register vinogradnikov

ČRNOMELJ - V upravni enoti Črnomelj, ki zajema črnomaljsko in semiško občino, ugotavljajo, da se je v letu 1998 precej povečal promet s kmetijskimi zemljišči. Medtem ko so v preteklosti obravnavali okrog 200 tovrstnih zadev na leto, jih je bilo letos približno 300.

Viktor Zupanič z upravne enote pravi, da ne ve za pravi razlog, morda pa ljudi sili v prodajo zemlje ekonomska nuja. V letošnjem letu so v

večini primerov ljudje prodajali samo posamezne parcele, le v nekaterih primerih so bile naprodaj celotne domačije. Nekajkrat pa se je zgodilo

tudi, da so želeli lastniki zaščitene kmetij odprodati parcele. "V takšnih primerih smo si morali zemljišče, ki je bilo naprodaj, ogledati. Vendar je šlo v večini primerov bodisi za majhne, ali precej oddaljene parcele, ali za zemljo, ki jo je bilo težko obdelovati. Največkrat smo ugotovili, da brez zaščitenih kmetij ne bi bil ogrožen," je pojasnil Zupanič. Zanimivo pa je, da precej zemljišč v črnomaljski in semiški občini pokupijo prebivalci iz drugih občin. Vendar jih ima večina korenine v Beli krajini.

Sicer pa jih v upravni enoti do konca leta 2000 čaka še zaščita kmetij, za katero so bili odloki izdani že pred leti. Sedaj pa morajo stvari le še preveriti in izdati odločbe. V črnomaljski in semiški občini naj bi bilo tisoč do dva tisoč takšnih kmetij. Zadnje dni letošnjega leta pa je v črnomaljski upravni enoti precej dolga vrsta tudi pred vrati pisarne, kjer se vinogradniki vpisujejo v register. Čeprav so v letošnjem letu na upravni enoti dobro poskrbeli za obveščanje, so vinogradniki čakali do zadnjega. Pravzaprav je rok za prijavo potekel že konec novembra, vendar so jim v Črnomlju nekoliko pogledali skozi prste. V črnomaljski upravni enoti se je v register vpisalo čez tisoč vinogradnikov. Od tega je tri četrtine takšnih, ki prodajajo ali so pripravljeno prodati grozdje ali vino, ostali pa imajo vino zgolj za lastno porabo, vendar imajo zasajenega več kot pet arov vinograda. Sicer pa bodo dobili z registrom vinogradnikov končno natančnejše podatke o tem, koliko vinogradov je v črnomaljski in semiški občini.

M. B.-J.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Praznično vino

Vinogradniki smo znani po veliki pridonosti, ki jo zahteva obdelava vinograda. Ne skoparimo ne s časom ne z denarjem, da bi nam bil obdelani vinograd v ponos in veselje. Niso redke prečute noči, ko prešamo in spreminjamo potek alkoholnega vrenja. Toda vino je samo takrat odlično, ko ga izberemo k pravi jedi in tudi pravilno postrežemo. Za to opravilo si ponavadi ne vzamemo dovolj časa, zato nam je isto vino včasih zelo okusno, drugič pa ne da pravega užitka. Vino ni krivo, vino ne laže, kriva je površna postrežba.

Znan rek: "Vloga vina pri obroku je enaka kot vloga diamanta na prstanu." Nepravi kamen prstana ne bo krasil, ravno tako vino napačno izbrano k posamezni jedi, ne bo dopolnila okusa, temveč nas bo razočaralo. Različni okusi jedi zahtevajo več vin, ki se skladajo s posamezno jedjo. K lažjemu obroku (kuhana govedina, purani zrečki itd.) strežemo bilo suho ali rdeče suho lažje vino. K pečeni raci, gosi ali puranu se lepo poda močnejše belo suho ali rdeče vino. Vino z ostankom sladkorja ob močni pečenki ne bi nudilo posebnega užitka, bili bi nad njim razočarani. Bili bi pa zadovoljni z okusom polsuhega belega vina, če bi spremljali obrok iz drobovine ali ragu (bodisi piščanji ali telečji) ali sladico. Za sladice velja: čim slajše so, tem slajše vino terjajo.

Če smo bili pri izbiri vina za božične jedinerodni, imamo priložnost preveriti skladnost naših vin lastne pridelave ali iz vinoteke, z jedmi, ki jih bomo uživali med letošnjimi prazniki. Priprave vina in postrežba ima tudi velik vpliv na okus vina. K postrežbi sodi tudi izbi-

ra pravih kozarcev. Izbor je velik, toda ni za vsak žep. Dobjo pa se po dostopni ceni vinski kozarci drugega razreda, ki pomagajo, da pridejo vinske značilnosti bolj do izraza in da je veselje po požirku vina toliko večje.

Stara navada je pri nas, da gostu izkazujemo pozornost z natakanjem polnega kozarca. Gost, ki pije vino po požirkih in je poznavalec vina, bo nejevoljen, ker iz polnega kozarca ne more pokušati vina. V polno natočenem kozarcu vino tudi dalj časa stoji na mizi in se ogreva. Karakter vina pa se pri povišani temperaturi spremeni in predvsem pri belih vinih pade kakovost vina na raven namiznega vina. Tako vino pa ne sodi k prazničnemu razpoloženju!

O temperaturi vina in njenem vplivu na kakovost je bilo že veliko napisanega in večina ljudi ve, da se bela vina strežejo ohlajena, rdeča pa se ne ohlajajo. Vino, ki stoji na mizi v steklenici ali majolki, se v eni uri ogreje za 5° do 7° Celzija. Dober gostitelj ali vinogradnik, ki daje veliko na kakovost vina, ne bo dovolil, da mu spreminjanje temperature kvari kakovost njegovega težko pridelanega vina.

Vino ni pijača za odžejanje, temveč je namenjeno uživanju, veselum razpoloženju. Da bi bil užitek pri srkanju čimvečji, si zapomnimo to, kar pravi lepa Siferjeva pesem: "za prijatelje si je treba čas vzeti". Tudi za izbiro in pripravo vina si je treba vzeti čas.

Spoštovani bralci, zahvaljujem se vam za čas, ki ga namenjate prebiranju člankov, ki jih pišem za vas. Želim vam lepe praznike, v novem letu 1999 pa zdravja, uspešnega dela in dobro letino. Pa na zdravje!

dr. JULIJ NEMANIČ

ŽEGNANJE KONJ V DOBOVI

DOBOVA - Na štefanovo so tretjič zapored žegnanje konj in sili pripravili tudi dobovski konjerejci. Na trgu 7. julija pred cerkvo se je zaradi mrzlega vremena zbralo sicer le kakih 30 konj in konjenikov, med katerimi je bilo opaziti kar nekaj predstavnih mežnejšega spola, ter nekaj lepo okrašenih dobovskih vpreg. Obred je opravil dobovski župnik pater Damjan. Dobovski konjerejci organizirano delujejo sicer šele dobri dve leti, vendar premorejo že okoli 150 toplokrvnih in hladnokrvnih plemenitih živali. Te so nekoliko potrebovali zgolj za delo na polju, danes pa jim ukvarjanje s konji pomeni prijetno osvežitev po napornem delovnem dnevu.

SAD ŠT. 12

KRŠKO - V zadnji letošnji številki revije za sadjarstvo, vinogradništvo in vinarstvo, ki izhaja v Krškem, piše inž. Karla Sturm o vplivu tehnoloških ukrepov na rast in razvoj sadnih rastlin, mag. Anita Solar o pridelavi lešnikov v Franciji, mag. Alojz Mustar, inž. Erika Orešek in Toni Koršič predstavljajo nekatere perspektivne sorte jabolč, mag. Zdenko Rajher piše o zaščiti geografskega porekla vin v svetu in v Sloveniji, mag. Anton Vodovnik o kakovosti vina na lokalnih ocenjevanjih. Inž. Jurij Mamilovič piše v stalni rubriki o dogajanju v preteklem obdobju, Sad pa objavlja tudi obsežno poročilo z mednarodne konference o integrirani pridelavi sadja v Leuvenu v Belgiji izpod peresa inž. Darinke Korone s Kmetijskega inštituta Slovenije.

MRAZ PRED 70 LETI

Po kleteh je vino zmrznilo

Starejši se še spominjajo hude zime leta 1929, ki je zahtevala tudi žrtve

Leta 1929 so vso Evropo dolgo časa oklepale klešče zelo ostrega mraza. Starejši ljudje se te zime spominjajo kot ene najhujših. Iz vse države so prihajala žalostna sporočila. Vse reke so zmrznile, tudi Ljubljana, Krka in Kolpa.

Mlini so se ustavili. Mostovi so bili ogroženi. Na Dravi, Muri in Kolpi so se mnogi zrušili pod pritiskom ledu. Ljudjem je že začelo primanjkovati goriva, tako da so javne ustanove zapirale vrata. Veliko ljudi je zmrznilo in o belih grobovih se je mnogo poročalo. Najhuje je bilo z vodo. V Suhu krajini, na primer, so morali ljudje voziti vodo iz studencev več kilometrov daleč.

Kot je zapisano v koledarju Družbe sv. Mohorja iz leta 1930, je v Stožicah pri Ljubljani zamrznil 26 metrov globok vodnjak. V Ljubljani je 10. januarja počila glavna vodovodna cev,

popokali so plinovodi, zmrznili kanalizacijski odtoki. Veliko je moralo pretrpeti tudi živalstvo. Živina je podlegala mrazu, celo konji in krave, največ pa svinj, zlasti mladičev. Tudi srnam ni bilo lahko. Nekateri so pribežale prav do vasi in so jedle človeku kar iz rok. Iz gozdov so se priklatili medvedi in volkovi in so med živino napravili veliko škodo. Kmetom je po kletih zmrznil skoraj ves krompir in ga je marsikje zmanjkalo celo za seme. Mnogim Stajercem in Dolenjem je v zidanicah zmrznilo vino.

Iz tistega časa poročajo o posebnih nebesnih pojavih, ki so med ljudmi vzbudili veliko zanimanja. Na Hrvaškem so 12. februarja na nebu videli troje "slepih" sonc, ožarjenih s kolarbarji, podoben pojav je 19. februarja presenetil tudi večji del Slovenije in srednje Evrope.

T. VIRANT

Spet je obogatena Knjižnica za pospeševanje kmetijstva

V zbirki ČZD Kmečki glas za leto 1999 tri vredne knjige

LJUBLJANA - Knjižnica za pospeševanje kmetijstva Založbe Kmečki glas je bogatejša še za tri strokovne knjige: *Zatiranje plevelov izpod peresa dr. Marte Ciraj, Kapusnice dr. Mihaela Černe in Zdravje in boleznih drobnice, pri kateri so poleg glavnega avtorja dr. Milana Pogačnika sodelovali še dr. Vojteh Cestnik, dr. Aleš Čurk, dr. Polona Juntus, dr. Marjan Kosec in dr. Tomaž Zadnik.*

O kemičnem zatiranju plevelov je napisanih že kar nekaj knjig ali priročnikov, vendar je zanje značilno, da hitro zastarevajo. Kemična industrija ponuja vedno nove izdelke, ekološka skrb pa izloča stare, okolju bolj ali manj nevarne. Tako je Evropska komisija že sklenila, da bo potrebno iz prodaje umakniti vse tiste herbicide, ki ogrožajo pitno vodo zaradi dolgotrajne uporabe in počasnega razkroja, ter jih nadomestiti z boljimi in manj nevarnimi. Med njimi so predvsem sulfonilsečninski herbicidi, ki zatirajo plevela že v zelo majhnih količinah, komaj 10 ali 15 gramih na hektar, kar pa seveda zahteva izjemno natančno in vestno ter strokovno pravilno uporabo. Tem pripravkom, ki so povečini mlajši od deset let (amidosulfuron, nikosulfuron, primisulfuron, prosulfuron, triasulfuron idr.), je Cirajeva posvetila prvi del knjige, v drugem pa predstavlja morda doslej najbolj pregleden in natančen opis plevelnih rastlin, pospremljen še z barvnimi fotografijami odraslih rastlin in sejancetov.

Dr. Mihaela Černe, dolgoletna, zdaj že upokojena sodelavka Kmetijskega inštituta Slovenije, je sama ali skupaj s sodelavci napisala že precej knjig in še mnogo več člankov iz svoje strokovne usmeritve - zelenjadarstva pa tudi širšega vrtnarstva. Najnovejša je knjiga z naslovom *Kapusnice, za katere bi lahko rekli, da zajema vse sodobno znanje s tega področja.*

Se posebej pa velja pozdraviti izid knjige o zdravlju in boleznih drobnice. Ne le zato, ker se pomen reje drobnice v Sloveniji spet večja, ampak ker gre za plod skupinskega dela ambicioznih, pretežno mladih strokovnjakov, ki imajo vsi že tudi znanstvene doktorate iz veterine. Tako temeljitega poljudnega knjižnega dela s tega področja še nismo imeli.

In končno še cena: celotna bera Knjižnice za pospeševanje kmetijstva za leto 1999 stane 10.920 tolarjev, kar za tri trdo vezane in lepo opremljene knjige prav gotovo ni pretirano.

M. LEGAN

Šampion za metliško portugalko

Priznanje iz Zagreba

METLIKA - V Zagrebu je bilo v okviru prireditve "Zagreb, metropola portugalska", ki poteka od oktobra do decembra, v začetku tega meseca tretje ocenjevanje portugalk. Vinska klet metliške Kmetijske zadruge je sodelovala že drugič s portugalko-mladimi vinom. Letošnji letnik tega vina je tokrat dobil laskavi naslov šampiona, torej najvišjo oceno med mladimi vini portugalk.

Že lani sta vzorca metliške portugalko-mladega vina letnika 1996 in 1997 dobila srebrni medalji, letos pa bronasti. Kot je povedal vodja Vinske kleti Anton Pezdirc, se je portugalka v Sloveniji ohranila le še v vinorodni deželi Posav-

• 8. decembra so trgali še zadnje grozde v vinogradih metliške Kmetijske zadruge. Iz njega so stisnili okrog 150 litrov mošta rumenega muškata, ki je bil odlične kakovosti. V tukajšnji Vinski kleti bo to že peta letina ledenega vina, vendar prvič iz rumenega muškata. Doslej so donegovali ledeno vino le iz laškega rizlinga, znani pa so po tem, da so leta 1986 kot prvi v tedanji Jugoslaviji pridelali ledeno vino.

je, predvsem pa v vinorodnem okolišju Bela krajina, kjer jo je tudi še moč dobiti ustekleničeno. Upajo pa, da bo to priznanje ohranilo sorto, prijetno predvsem kot mlado vino, in tudi na ocenjevanju v Zagrebu je vsako leto več vzorcev portugalk. Prvo leto jih je bilo 16, lani 34, letos pa že 52, in sicer iz Avstrije, Hrvaške, Madžarske in Slovenije.

M. B.-J.

BLAGOSLOV KONJ IN NAGOVOR LASTNIKOM

NOVA ŠTIFTA, VELIKE LAŠČE - Lastniki kmečkih in jahalnih konj v ribniški in velikolaški občini so na dan sv. Štefana peljali blagoslovit svoje živali, da bi jih tako obvarovali pred vsem hudim. Pod tristoletnimi lipama na dvorišču frančiškanskega samostana pri Novi Štifti so člani konjeniškega kluba Ribnica že petič obnovili to ljudsko izročilo.

V ledeno hladnem dnevu je bilo deležno blagoslova petdeset konj iz Kočevja, Ribnice in Loškega Potoka. V Velikih Laščah so člani tamkajšnjega konjerejskega društva tretjič pripravili spreved jezdecov na konjih od gasilskega doma do cerkve in nazaj po trgu. Domačega župnika Vladimirja Jakšetiča so popeljali s sanmi, po končanem sprevodu pa je blagoslovil štirideset konj. Zbrane je nagovoril tudi mag. France Kraljič, predsednik konjerejskega društva Velike Lašče.

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Nasitne zimske solate

Večina sveže zelenjave, z izjemo korenovk, ni primerna za dolgotrajno shranjevanje. Vsa zelenjava začne izgubljati hranilno vrednost, takoj ko jo narežemo. Zato je vedno režemo ali sesekljamo tik pred uporabo. Česen, ki ga dodamo večini vrst solat, lahko olupimo naenkrat večjo količino in stroke shranimo v kakovosten olju. Kozarec dobro zapremo in hranimo v hladilniku največ dva tedna.

Solata, ki jo lahko pripravimo za dva dni, je SOLATA IZ TESTENIN. Za 4 osebe potrebujemo 40 dag svedrastih testenin, 1 zavitek zmrznjenega graha, 1 zavitek zmrznjenega korenčka, 25 dag kuhanega ali pečenega mesa, 2 v trdo kuhani jajci, po okusu vloženo in zrezano zelenjavo, kot so paprika, kumarice, gobice in podobno. Za marinado uporabimo olje, kis, gorčico ali nastrgan hren, sol in poper. Zamrznjeno zelenjavo skuhamo v slani vodi, jo odcedimo in primešamo kuhanim testeninam, sesekljanemu mesu in jajcem. Vse sestavine prelujemo z marinado, dobro premešamo in pustimo, da se solata dobro ohladi.

Za 8 oseb pa lahko pripravimo kar VITAMINSKO PLOŠČO. Očistimo 20 dag rdečega zelja, 20 dag belega zelja, 20 dag endivje, 20 dag radiča, 15 dag rdeče pese, 15 dag korenčka, 10 dag motovilca, 1 gomolj zelen in 2 pomaranči. Zelve in listnato solato narežemo na tanke rezance, kuhano korenje in peso poljubno oblikujemo, gomolj zelene drobnice narežemo, motovilec pa le dobro operemo. Za preliv uporabimo kislo smetano, kis, česen in sol. Pomaranči olupimo, narežemo krljle in vmešamo med solato. Solatno ploščo lahko obogatimo še z zeliščno skutjo, ki jo naložimo na sredino pladnja. Uporabimo 25 dag skute, 15 dag zmehčanega masla, žličko rdeče paprike, peteršilj in drobnjak.

Ne smemo pa pozabiti na KISLO ZELJE V SOLATI. Kislega zelja nikoli ne spiramo z vodo, ker s tem odstranimo hranilne snovi. Na deski ga drobno narežemo ali sesekljamo, mu primešamo drobno nastrgan hren in malo olja, kislo smetano ali jogurt. Vse sestavine dobro premešamo in ponudimo h krvavicam in krompirju v obličah.

kmetijski nasveti

VEČJI POMEN ETOLOGIJE

Stres živali kaznuje rejca

Domače živali seveda ne morejo povedati, kaj jih vznemirja in moti v hlevu ali na paši, zato pa to "pokažejo" na drug, za rejca bolj občutljiv način - z manjšo prirejo in večjo občutljivostjo za boleznine. Uspešne farmske rejce si sploh ni mogoče več predstavljati brez poznavanja etologije, vede o obnašanju živali in njenem odnosu do okolja. Da o surovosti in trpinčenju sploh ne govorimo.

Že od nekdanj rejci vedo, kako koristno je svobodno gibanje živali za njeno počutje in zdravje. V velikih rejah, predvsem pa gosti naselitvah živali v bokse ali kletke, kjer ima rentabilnost rejce prvo besedo, so živali običajno prikrajšane za sprehod, dostikrat pa tudi za zadosten gibalni prostor. Spomnimo na farmsko rejco prašičev ali perutnine, kjer bi nekateri rejci v želji po dobičku najraje odmisli, da gre za živa bitja. Motnje v rejci, ki sčasoma nastanejo kot posledica neupoštevanja etologije, jih prej ali slej kaznujejo za nečlovečnost.

Etogram, to je opis obnašanja in gibanja živali, pokaže, da ne potrebujemo zgolj prostor za jemanje krme in počitek, da bi bilo staljša prehrana dovolj, temveč tudi dodaten prostor, značilen za gibanje in druge telesne aktivnosti posamezne vrste živali. Podobno kot človek potrebujejo živali medsebojno distanco, lasten življenjski prostor, v katerega ne vdirajo drugi. Pri gradnji hleva upoštevati le statistični prostor za posamezno žival, ne pa tudi nujnega prostora dodatnega za gibanje, je vse bolj očitna tehnološka napaka. Za dobro počutje krave molznice je posebej pomembno primerno dolgo in varno stojišče, ki je odvisno od velikosti, starosti in tudi pasme. Za vstajanje potrebuje odraslo govode pred seboj vsaj en dodaten meter prostora. Itd.

Etologija upošteva tudi socialni red med živalmi v čredi oz. na farmi. Če je ta porušena, postanejo posamezne živali bolj napačne, celo tako, da se medsebojno pokončujejo. Spomnimo na kanibalizem v perutninarstvu, ki ga pregosta naselitve živali še spodbuja.

Inž. M. L.

Prvi koraki k lastnemu gledališču?

Bo premiera lutkovne predstave Perikles spodbudila nastajanje novomeškega poklicnega gledališča? - Lutkovna delavnica - Maja 3. lutkovni festival

NOVO MESTO - KUD Klemenčičevi dnevi s sedežem v Novem mestu in tukajšnja ZKD sta v sredo, 23. decembra, ljubitelje gledališča (predvsem lutkovnega) povabila v avlo novomeške gimnazije na premiero predstave z lutkami po motivih Williama Shakespeara z naslovom Perikles. Alenka Pirjavec, igralka Lutkovnega gledališča Ljubljana, in Jože Mraz, igralec Mestnega gledališča ljubljanskega, sta obiskovalce navdušila z odlično igro in animacijo. S Periklom bodo gostovali tudi v drugih slovenskih krajih.

Omenjena premiera naj bi spodbudila željo in voljo mnogih, da Novo mesto kot regijsko središče končno le dobi svoje poklicno gledališče. To je v uvodnem pozdravu poudaril tudi novomeški župan Tone Starc. Vse kaže, da se novomeškemu gledališču res obeta boljše časi. V doljniški metropoli bo od 19. do 21. maja prihodnje leto potekal že 3. lutkovni festival Klemenčičevi dnevi. Kot je običajno, je otvoritvena predstava nagrajeni tekst iz prejšnjega festivala, tokrat bo to Krokotar in zlato jajce Sama Simčiča. "Odložili smo se, da omenjeno predstavo, ki jo bo režiral Aleš Novak, naredimo v Novem mestu, kar pomeni prvi korak k lastnemu profesionalnemu gledališču. Z vajami bomo začeli 15. marca," je povedala direktorica Festivala Klemenčičevi dnevi Darka Čeh. Kot pomemben dogodek je omenila novico, da je festival dobil izdajateljske pravice edine strokovne revije na področju

lutkarstva pri nas, revije Lutka, katere sedež se seli v Novo mesto.

LUTKOVNA PREDSTAVA ZA ODRASLE - Alenka Pirjavec in Jože Mraz sta navdušila kot igralka in animatorja. (Foto: L. M.)

Trudijo pa se tudi v ZKD Novo mesto. Staša Vovk je dejala, da bo januarja pričela delovati lutkovna delavnica pod strokovnim vodstvom Alenke

Pirjavec. Vsi, ki jih tovrstno gledališče zanima in bi radi sodelovali pri rojstvu nove lutkovne predstave, prsrčno povabljeni. Tako se bo, upajmo, počasi ustvarila lastna igralska zasedba, še vedno pa med večjimi problemi ostaja prostor oziroma oder.

L. MURN

Na pragu obletnic

Praznični koncerti v znamenju obletnic

ČRNOMELJ, SEMIČ - Glasbena šola Črnomelj bo 1. oktobra prihodnje leto praznovala 35-letnico delovanja. V znamenju polčetrtega desetletja glasbene vzgoje v Beli krajini je bil že praznični koncert, ki so ga izvedli učenci in učitelji pred polno dvorano Kulturnega doma v ponedeljek, 21. decembra. Samostojno, v komornih skupinah ter v godalnem in tamburaškem orkestru, se je predstavilo sto učencev. Prvič je pred občinstvom nastopil tudi godalni kvintet pod vodstvom mentorja Silvestra Mihelčiča ml. Črnomaljsko matično glasbeno šolo obiskuje 170 učencev, ki jih poučuje devet učiteljev, s podružnicama v Metliki in Semiču pa glasbena šola šteje 272 učencev.

Praznični koncert so imeli tudi učenci semiške podružnice, ki jo vodi Aleksander Riznič in ki bo praznovala petnajstletnico delovanja septembra prihodnje leto. Nastopili so 17. decembra v dvorani semiškega doma upokojencev, ki je bil polna do zadnjega kotička.

S. M.

KRKIN PIHALNI ORKESTER NAVDUŠIL - Celi dve uri je trajal tradicionalni prednovoletni koncert pihalnega orkestra Krka Zdravilišča iz Straže minulo nedeljo, 27. decembra, zvečer v Kulturnem centru Jancova Trdine v Novem mestu. Glasbeniki so pod vodstvom dirigenta Mira Sajeta odlično odigrali zahtevni program in navdušili občinstvo v nabito polni veliki dvorani. Z vztrajnim ploskanjem so obiskovalci dosegli, da je orkester zaigral še štiri dodatne skladbe. Obilo ploskanja so bili deležni tudi oba solista, pozavnist Uroš Polanec in ksilofonistka Urška Juršič (na sliki). (Foto: M. Markelj)

KOMORNI BOŽIČNI KONCERT - V soboto, 26. decembra, dan po božiču in na praznik slovenske samostojnosti, je bil v frančiškanski cerkvi v Novem mestu komorni koncert, na katerem je nastopila mezzosopranistka Mojca Saje, ki je solo in v duetu z baritonistom Alešem Makovcem ter ob klavirski spremljavi Berislava Budaka odpela kratke skladbe Schuberta, Haendla, Ipavca, Škrjanca, Francka, Belarja in Stolcerja. Koncert je dopolnil organist Milan Brudar s Premrlovo Pastoralo in Bachovo In dolce júbilo ter klavirski trio Glasbene šole Marjana Kozine z mladimi glasbenicami Nastasjo Suhadolnik, Sandro Poredoš in Ano Arh, ki so zaigrale Haydnov Menuet in Schubertov Presto. Za konec so vsi skupaj zaigrali Še Sveto noč. (Foto: M. Markelj)

Rudi Stopar

Tokusen Stoparju

Tretja mednarodna nagrada Rudiju Stoparju

SEVNICA - Likovnik in pesnik Rudi Stopar se vse bolj uveljavlja kot pesnik haikuja tudi v tujini. Od tam je prišla razveseljiva vest, da je na mednarodnem natečaju haiku poezije Kusamakura, ki je potekal v Kumamotu pri Osaki na Japonskem, za svoji trivrstičnici Pikapolonica (Rdeč frak/ pikapolonica/ črni madeži) in Hrošček (Hrošček/ vitez v oklepju/ svetlečem) prejel drugo nagrado - Tokusen. Na natečaj je prispele okrog 40.000 haikujev iz vsega sveta, podelili pa so tri prve nagrade in pet drugih. To je že tretja Stoparjeva mednarodna nagrada za haiku.

V prizadevanjih, da bi populariziral haiku pesništvo, ki je na Slovenskem sicer kar priljubljeno, pa Rudi Stopar iz Sevnice pošilja med domače in tuje ljubitelje haiku poezije svoje že drugo haiku polo. Gre za večji list papirja, ki, domiselno zgiban, deluje kot knjižica. Podobno kot svojo prvo polo je zasnoval tudi drugo. Čelni del zavzema barvna slika, tekstovni del pa je zapolnil z devetimi svojimi trivrstičnicami pod skupnim naslovom Moj srčni veter - jesen in s šestimi haikuij svobodne umetnice Ljiljane Petrovič iz Novega Sada, ki jo je izbral za gostjo druge pole. Petrovičeva se ukvarja z glasbo, slikarstvom in pesništvom, predvsem s haiku poezijo. Prav ona je bila tista, ki je Stoparju na nekem slikarskem srečanju pred leti odkrila haiku in mu dala prve napotke za pisanje te zlahke pesniške oblike.

MiM

Zlasti strokovna pomoč

Trebanjsko izpostavo Sklada za ljubiteljske kulturne dejavnosti vodi Mojca Femec - V pripravah romsko društvo

TREBNJE - Ljubiteljsko kulturo so leta 1996 doletele spremembe. Poleg zvez kulturnih društev, ki so se preimenovala v organizacije, je začel delovati Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti (SLKD), ki je državna usta-

skupnost je še vedno dolžna zagotavljati sredstva za dejavnosti kulturnih društev na svojem območju in za skupne lokalne programe," je pojasnila Femec, ki ima veselje in smisel za delo z društvii, saj je tudi sama pevka. V trebanjski občini je kar 17 kulturnih društev: Občinski pihalni orkester Trebnje, Trebanjski instrumentalni ansambel, Trebanjski oktet, oktet Lipa, Zlata jesen, Pušljice, Ragle, društvo za kulturno oživitve trebanjskega gradu, društvo za filmsko in video animacijo, v Mokronogu deluje KUD Emil Adamič, na Mirni KUD Svoboda, v Velikem Gabru KUD dr. Petra Držaja, v Šentrupertu KD, v Mali Loki KUD Arti - društvo za spodbujanje ustvarjalnosti, v Šentlovrencu KUD Marije Kmet, v Veliki Loki KUD Ivana Cankarja in na Čatežu KUD Popotovanje Frana Levstika. Na pobudo Romov, predvsem tistih, ki obiskujejo šolo, bo prihodnje leto začelo delovati tudi romsko kulturno društvo z imenom Mavrica. V njem bodo plesali, peli, igrali instrumente, kot je povedala Femec, pa morajo poskrbeti še za mentorje.

Mojca Femec

nova, zadolžena predvsem za strokovno, izobraževalno, organizacijsko in finančne naloge ljubiteljske kulturne dejavnosti. Območna izpostava od konca letošnjega marca deluje tudi v Trebnjem, vodi pa jo Mojca Femec.

"Svojo nalogo vidim v tem, da pomagam društvom pri delovanju, predvsem v strokovnem smislu in organiziranju izobraževanja. Izpostava je nekakšna vez med državo in lokalno skupnostjo, skrbi za uresničevanje programov, ki presegajo lokalni okvir. Lokalna

Sodelovanje z ZKD Trebnje, ki ji predseduje Mitja Prijatelj, je dobro. Med pomembnejšimi seminarji, ki jih bodo organizirali v prihodnje, sodi republiški seminar za tolkala in baterije januarja na Čatežu ter pevski seminar, pomembnejša naloga pa bo tudi organizacija srečanja mažoret.

L. M.

Vitalnost na platnu in v lesu

V Galeriji Kralj v Novem mestu so odprli slikarsko in kiparsko razstavo del akademskega slikarja Draga Moma iz Ljubljane - Energična in odločna govorica barv

NOVO MESTO - Galerija Kralj je bila minulo sredo, 23. decembra, zvečer kot slikarski atelje; kamor si se obrnil, si zadel ob sliko ali skulpturo. Akademski slikar Drago Mom, Mariborčan iz Ljubljane, je v Novem mestu pripravil svojo prvo samostojno razstavo na Dolenjskem, zanjo pa je izbral deset platen velikega formata in sedem kipov ter z njimi dobrodu napolnil razstavni prostor.

Drago Mom je posebej za novomeško razstavo izbral slike iz obsežnega opusa, ki ga je ustvaril v zadnjih štirih letih, predvsem pa med podiplomskim študijem pri prof. Emeriku Bernardu. Gre za dela, značilna za njegovo slikanje, abstraktne slike na velikih platnih, z debelimi nanosi barv, ki jih je umetnik položil na platno z odločnimi potezami čopiča. Sam pravi, da z barvami pripoveduje pravljice, k žive v njem, pravljice o boju svetlobe s temo. Momov slikarski jezik je izrazit in energičen, izbrusen z dobrim poznavanjem barv ter podobnih sodobnih slikarskih izrazov in teženj. Tudi v skulpturah se izraža umetnikova energičnost in vitalnost že v sami obdelavi lesa, ki ostaja na videz groba, nekako nedokončana, vendar pa finejši vrezi pričajo, da gre za hoten kiparjev pristop. Njegov

Slikar in kipar Drago Mom z galeristom Samom Kraljem na svoji prvi samostojni razstavi na Dolenjskem.

osrednji impulz pri oblikovanju lesa je ženskost, v nekaterih skulpturah kot telo, abstrahirano v vitko linijo, v drugih kot abstrahirano spolovilo. Zanimiv je tudi

kiparjev način spajanja jedra skulpture s podstavkom v celoto, tako mu iz navidez male plastike rastejo kipi. Na novomeški razstavi je spojil v zanimivo skupino tudi dvojce skulptur in sliko.

Otvoritev razstave je požlahtnili znani glasbeni par, violinistka Petra Božič in harmonikar Branko Rožman, ki sta se razvžela ob interpretacijah slovenske narodne pesmi, francoskega šansona, melodij iz filma Kabaret in Ne čakaj na maj ter na koncu božične Svete noči. Zapis o slikarju izpod peresa Monike Jerič je prebrala Barbara Jakše.

M. MARKELJ

KONCERT MAVRICE

NOVO MESTO - Ženski pevski zbor Mavrica, ki deluje pri Domu starejših občanov in ga vodi zborovodkinja Marjana Drobnyšek, bo v torek, 5. januarja, ob 18.30 nastopil v frančiškanski cerkvi s koncertom ljudskih in umetnih božičnih pesmi. Za instrumentalno spremljavo bo poskrbel Matej Burger.

M. MARKELJ

Zdaj jih je že cel ducat

Izšel je dvanajsti zvezek Enciklopedije Slovenije z 589 stvarnimi in 296 biografskimi gesli ter 832 ilustracijami

Če bi obveljali prvotni načrti o izdajanju Enciklopedije Slovenije, s katerimi se je Mladinska knjiga lotila tega zahtevnega in velikega založniškega projekta, potem bi bila enciklopedija z izidom dvanajstega zvezka ta mesec zaključena. Vendar je od leta 1987, ko je izšel prvi zvezek, prišlo do mnogih sprememb v življenju Slovencev; dobili smo svojo državo, pojavile so se politične stranke, nove osebnosti, razvoj znanosti je prinesel nova odkritja in. Vse to je zahtevalo zasuke od prvotne leksikalne zasnove v bolj enciklopedično ter seveda določene razširitve. Tako je namesto do konca enciklopedija z dvanajstim

zvezkom prišla šele do zaključka gesel pod črko S. Vse kaže, da bo naša nacionalna enciklopedija končana po letu 2000 in da bo obsegala najmanj 15 zvezkov, če ne še kakšnega več.

Najnovejši, dvanajsti zvezek se začneja z geslom Slovenska nacionalna stranka (o njem snovalci enciklopedije pred več kot desetimi leti niti sanjali niso) in končuje z geslom o pesniku, novinarju in uredniku Szunyoghju Sandorju. Med njima je še 883 drugih gesel, od katerih jih je 589 stvarnih in 296 biografskih. Več kot 50.000 vrstic besedila, ki ga je napisalo 464 piscev, spremlja 832 ilustracij, portretov, umetnostnih posnet-

kov, tematskih kart in zemljevidov, grafikonov, risb, pokrajinskih in dokumentarnih posnetkov. Obsežnejša in izčrpnije obdelana gesla v tem zvezku so: slovenski dom, slovenski jezik, soška fronta, Srbija, med umetnostnimi spomeniki jih je cela vrsta, ki imajo v imenu svet (Sveta Ana, Sveti Rok...) in so našli prostor v tem zvezku. Med osebnostmi, kot so Hinko Smrekar, družina Spanheim, Matej Sternen in Josip Stritar, so tudi imena iz našega širšedolenjskega okolja, denimo kulturni delavec Lado Smrekar iz Kostanjevice, zdravnica Darinka Soban, komunikolog Slavko Splival, semenarski strokovnjak Ludvik Strobl in plesalec Štefan Suhu, vsi štirje rojeni v Novem mestu, gospodarstvenik Jože Stanič, rojen v Brežicah, grafičarka Darinka Stegovec, rojena v Planini pri Semiču, motociklistični dirkač Ludvik Starič in stro-

kovnjak za strojništvo Albert Struna, oba rojena v Mirni Peči. Terminolog Lavoslav Struna, doma iz Trebnjega, ekonomistka Draga Stepko, rojena v Krmelju, brežiški likovnik Drago Stiplošek, agronom Jože in botanik Vinoko Strgar, doma iz Jelš oziroma Leskovca pri Krškem. Med spomeniki so z našega območja samostan Stična, stiški rokopiši pa gradova Soteska in Stari grad. Novomeške arheološke najdbe iz starejše železne dobe, romarska cerkev v Stopnem itd. Svoje geslo imajo: Suha krajina, suha roba, in še in še bi lahko naštevali, saj je dvanajsti zvezek Enciklopedije Slovenije tako kot dosedanj poln informacij in znanja o slovenski preteklosti in sedanosti, od gospodarskih in proizvodnih osnov nekoč in danes do naše politične, družbene in kulturne zgodovine.

M. MARKELJ

BOŽIČNA ZGODBA Z BESEDO, GLASBO IN ŽIVO SCENO - Moški pevski zbor Otočec je pod vodstvom Mateja Burgerja in s pomočjo Dramske skupine KUD Otočec pripravil koncert Božična zgodba, s katerim je v petek, 25. decembra, zvečer najprej nastopil v kulturnem domu v domačem Šentpetru, dan kasneje pa se v župnijski cerkvi v Šmihelu v Novem mestu. Ob besedi pripovedovalca in zaigranih scenah iz svetopisemskega izročila o Jezusovem rojstvu je pevski zbor odpel premišljen izbor božičnih pesmi, ki so z glasbo izrazile enako zgodbo. V izboru je bilo trinajst pesmi različnih avtorjev, od Beethovneve Večerke do znamenite Gruberjeve Svete noči, vmes pa sta bili tudi priredba ljudske Na melah in Wadejeva Hiite, kristjani, ki ju je za zbor priredil dirigent Matej. (Foto: M. Markelj)

POTA
IN STRAN POT
SS
POTA

dežurni
poročajo

NEKDO SE JE OBLEKEL - 18. decembra je prišel nekdo v trgovino na Partizanski cesti v Metliki in ukradel eno žensko ter dve ženske smučarski bundi. S tem je sponzor trgovine A. Z. iz Metlike škodoval za dobrih 50 tisočakov. V GARDEROBI OB DENARNICI - V ponedeljek, 21. decembra, je prišel nekdo v garderobo gimnazije Novo mesto in iz zepa ukradel denarnico, v kateri je imel dijak iz Novega mesta denar in dokumente. S tem je bil škodoval za 25 tisoč tolarjev. KO JE SPAL, MU JE ODNELE TELEVIZOR - 43-letni D. K. iz Otočca je utemeljeno osumljen kazniviga dejanja tatvine, ker je 20. decembra zvečer prišel k V. O. iz Kobilice Sentierna, kjer sta skupaj spavala. Ko je oškodovanec zaspal, je osumljenec vzel televizijski sprejemnik in odšel. POSKRBEK ZA VARNOST VOZIL - V noči na 23. december je nekdo pri naselju Potok vlomil v kontejner, v katerem je imel oškodovanec K. O. iz Potoka shranjene pnevmatike za prodajo. Neznane osebe so ukradle več obnovljenih pnevmatik in s tem lastnika oškodoval za okoli 200 tisočakov.

BOGAT PLEN V TRGOVINI

DOLNI AJDOVEC - V noči na 23. december je nekdo v Doljem Ajdovcu vlomil v trgovino Mercator KZ na krajinu Žužemberk in ukradel več zavojev različnih cigaret, več baterijskih vložkov, razne kozmetične izdelke, dezinfekcijske, bonbone, zobne ščetke, lizike, šolske potrebščin in drugo. Trgovino je oškodoval za okoli 450 tisočakov.

Iz policijskih virov

Ženska na policijski postaji prijavlja posilstvo. Dežurni policist jo sprašuje: "Ali ga lahko opišete? Je bil majhen ali velik?"
"Ne vem, temno je bilo."
"Je bil suh ali debel?"
"Nisem mogla opaziti, me je od zadaj."
"Kaj pa potem sploh lahko poveste o njem?"
"Ime mu je gotovo Maks."
"Kako pa to veste?"
"Bil je nesramno dober."

Policist obravnava dva klošarja: "Naslov vašega bivališča?"
"Nikjer ne stanujem."
"Kaj pa vi?"
"Jaz sem pa njegov sosed."

Policisti se odločijo, da bodo prodali stari patrolni golf in kupili novega. Ko ga ogledujejo, da bi mu skupaj določili prodajno ceno, komandir pomoduje: "Fantje, saj sploh ni tako zdelan, šele pet let je star, a teh 400.000 kilometrov ima preveč, da bi dobili kakšen pamekten denar. Kaj, ko bi števec zavrteli za kakšnih 100.000 kilometrov nazaj?"
"Vsi so za to, in ko se števec ustavi na 300.000 kilometrih, komandir oceni, da bi lahko glede na dobro ohranjenost vozila zavrteli števec nazaj še za 100.000 kilometrov. "To nam gre pa hitro od rok, zavrtimo še za 100.000 kilometrov, saj se mu ne vidi, da jih je prevozil toliko," ugotovi šef. Ko se števec ustavi na 100.000 kilometrih, se komandir ponovno oglasi: "Tako, sedaj pa zavrtimo samo še za 50.000 kilometrov, pa ga kupim jaz."

Francelj je na obisku pri prijatelju policistu:
"Ali imaš faks doma?"
"Ne, imam pa kadetsko šolo v Tacnu."

Interpol pošlje v Ljubljano tiralico za mednarodnim kriminalcem. Priložijo tudi tri slike kriminalca, slikanega z levega profila, z desne ga in od spredaj. Že drugi dan iz Ljubljane sporočijo Interpolu: "Vse tri kriminalce smo izsledili in priprli."

Natakar diskretno stalnemu gostu: "Včeraj ste pozabili plačati eno pivo."
"Kdo bi si mislil, da se takšne reči tako hitro razvejo. Ko sem se peljal domov, mi je policist tudi rekel, da sem spil enega preveč."

Policist pride iz vode in zagleda kolega, ki leži na njegovem radiu: "Hudiča, a ne vidiš, da ležiš na mojem radiu?"
"A radio je? Jaz pa sem mislil, da mi tako glasno kruli v želodcu."

"Kaj pa je tisti blondinki, da se valja po cesti?"
"Ležečega policaja osvaja."

Zakaj nosi policist trenerko na glavi?
Ker na njej piše Kapa.

IZ ZBIRKE VICEV "SMEJMO SE SKUPAJ"

Promet na južni meji še narašča

Tudi do 1400 tovornjakov na dan - Kljub temu da promet iz leta v leto narašča, se število zaposlenih ne povečuje - Letos dvakrat organizirano tihotapljenje orožja

OBREŽJE - Po skupnem prometu potnikov je mednarodni mejni prehod Obrežje na južni meji največji. Letos bodo namreč zabeležili okrog 8 milijonov potnikov, in če na severni slovenski meji ugotavljajo, da promet upada, je na jugu države prav nasprotno.

Kot pravi komandir postaje mejne policije Andrej Zbašnik, se je letos promet povečal za 6 odstotkov, sicer pa naraščanje opazajo vsa zadnja leta, a kljub temu se število zaposlenih ni povečalo. Najbolj občutno povečanje prometa so ugotovili na mejnem prehodu v Slovenski vasi, in sicer kar za 113 odstotkov, saj od 1. januarja letos tudi tam mejni organi potrjujejo račune za vračilo davka, tako da gre povečanje predvsem na račun hrvaških kucev. Mejni prehod Obrežje je močno obremenjen tudi s tovornim prometom. Na dan namreč mejo v povprečju prečka kar 680 tovornjakov, ob četrtrih, ko je promet največji, pa tudi do 1400, zaradi česar so zastoji na meji pogosti.

Mejni organi uspešno kljubujejo tudi naraščajočemu pritisku ilegalcev, čeprav je ta sedaj, očitno zaradi vremena, nekoliko manjši, narašča pa število potnikov, ki

skušajo slovensko-hrvaško mejo prestopiti s ponarejenimi listinami

Andrej Zbašnik

UKRADEN AVTO NAŠLI PRED GOSTILNO

VELIKI CEROVEC - V noči na 25. december je nekdo pred stanovanjsko hišo na Velikem Cerovcu ukradel osebni avto opel kadett, v katerem je oškodovanca M. J. pustila kontaktne ključice. Neznani tatvič je bil do lastnice usmiljen, saj je avto pustil nepoškodovan na parkirišču pred gostinskim lokalom na Velikem Cerovcu.

PРАВNA SVETOVALNICA
Svetuje dipl. iur. Marta Jelačin

Nujna pot

Za razliko od služnostne poti, kjer mora biti soglasje lastnika služne stvari in se ustanovi s pogodbo, gre pri nujni poti za prisilni poseg v lastninsko pravico določenega lastnika (obremenjenca), za kar morajo biti izpolnjeni v zakonu določeni pogoji. Na eni strani mora obstajati ekonomski interes upravičenca (na primer nemožnost uporabe nepremičnine zaradi pomanjkanja potne zveze), na drugi strani pa zakon šteti tudi interese lastnika služne stvari pred neoviranim izkoriščanjem in uporabo njegovega zemljišča. V nasprotnem primeru, če bi bila raba služne poti pretirna ali zaradi spremenjenih okoliščin, lahko zahteva odpravilo ali spremembo nujne poti.

Postopek za dovolitev nujne poti se uvede na predlog lastnika zemljišča, ki pot potrebuje. Predlog mora vložiti na pristojno okrajno sodišče - nepravdni oddelek, obsegati pa mora zemljiškoknjižne podatke o zemljišču, ki pot potrebuje, in o zemljišču oziroma zemljiščih, po katerih poteka oziroma bi lahko potekala nujna pot; vrsto dejanske rabe zemljišč in ime ter prebivališče lastnikov teh zemljišč.

Sodišče odloča o tem, kje naj nujna pot poteka, samo v okviru predloga. Če sodišče ugotovi, da v skladu z zakonom poti ni mogoče dovoliti preko nobenega zemljišča, ki so navedena v predlogu, da bi ta lahko potekala preko drugega zemljišča, ki ga predlagatelj ni navedel, predlog za dovolitev nujne poti zavrne. Sodišče dovoli nujno pot za nepremičnino, ki nima za redno obdelavo ali uporabo potrebne potne zveze z javnim potnim omrežjem ali pa bi bila taka zveza povezana z nesorazmerno visokimi stroški. Korist, ki z nujno potjo nastane za lastnika (gospodujočega) zemljišča, ki tako pot zahteva, mora presegati škodo, ki je z njeno ustanovitvijo povzročena lastniku (služečega) zemljišča, ki mora to nujno pot dopustiti.

in pot nadaljevati v države Evropske unije.

Večjih količin mamil na Obrežju niso našli, le po kak gram, čeprav si pri iskanju carina, občasno pa tudi policija, pomaga s psom. Največje odkritje je bilo leta 1994, ko so našli pol kilograma hašiša. Tudi orožja ni prav veliko. Sicer gre za posamične kose za osebno rabo, ki jih potniki policistom "pozabijo" prijaviti, zaradi česar je bilo s strani slovenskih policistov manj ukrepov, več pa zavrnitev. Sicer pa so letos na Obrežju obravnavali dva primera tihotapljenja orožja iz Bosne, ki je bilo namenjeno v Italijo in Nemčijo. Sicer ni šlo za večje količine, a se je izkazalo, da za njim stoji organizirana družba.

T. G.

UGODNEJŠA STATISTIKA

LJUBLJANA - Do 22. decembra letos je zaradi prometnih nesreč na slovenskih cestah umrlo 13,67 odstotkov manj oseb kot v enakem obdobju lani, letos torej 303, lani pa 351. Od 1. maja letos, ko je bil sprejet nov zakon o varnosti cestnega prometa, do 22. decembra je umrlo 188 oseb, kar je za dobro četrtnino manj kot v enakem obdobju lani.

S HAŠIŠEM ČEZ MEJO

OBREŽJE - V četrtek dopoldne se je na mejni prehod Obrežje z golfom pripeljal državljani Nemčije. Pri pregledu potovalne torbe je policist pri njem našel plastično vrečko, v kateri je bila neznana snov rjave barve v obliki ploščice. Kasneje so ugotovili, da gre za 7,8 grama hašiša.

LETOS 8 MILIJONOV POTNIKOV - Promet na mejnem prehodu Obrežje zadnja leta narašča. Tako bo letos ta mejni prehod prestopilo okrog 8 milijonov potnikov. Med njimi je največ Hrvatov, ki se v Slovenijo odpravijo po cenejših nakupih. (Foto: T. G.)

Do mamil s posebnimi metodami

Z zaslišanjem kriminalista se je nadaljevalo sojenje Lokovšku, Arhu in Martonu, ki naj bi prodali pol kilograma heroina - Lokovšek sprejel denar, Arh pa predal mamilo

KRŠKO - 26-letnega Bojana Lokovška s Senovega, 25-letnega Francja Arha iz Mrtvic pri Leskovcu pri Krškem in 44-letnega Hrvata Matija Martona obtožba bremeni nedovoljene prodaje mamil. Na zadnji obravnavi so v svojo obrambo vsi trije govorili o neaktivni vpletenosti v posel, tokrat pa je dogajanje okrog tega pojasnil še koordinator akcije kriminalistov Sašo Jejič, sicer načelnik urada kriminalistične službe UNZ Krško.

Po besedah Saše Jejiča je urad kriminalistične službe začel spremljati dejavnost Bojana Lokovška v zvezi z mamili že decembra lani, ko naj bi Senovečan ponujal v prodajo 2 kilograma heroina, vendar do prodaje ni prišlo, ker je dobavitelj odpovedal, zato tudi ovadbe ni bilo. Ker so letos junija spet zaznali, da se ukvarja z mamili, so predlagali, da se izda dovoljenje za uporabo tajnega sledenja, opazovanja in uporabo tehničnih sredstev ter za uporabo prirejenih identifikacijskih oznak in listin.

Eden od dveh tajnih policijskih sodelavcev se je z Lokovškom prvič sestal 14. avgusta na Otočcu, ko naj bi Lokovšek ponudil v prodajo pol kilograma heroina po ceni 75 mark za gram. Na tem sestanku je takoj ponudil v prodajo 50 gramov heroina, do prodaje pa naj bi prišlo istega dne ob pol desetih zvečer. Na to srečanje je poleg Lokovška prišel tudi Franc Arh. Do nakupa tistega večera ni prišlo, so se pa dogovorili za naslednji večer. Lokovšek je tajnemu policijskemu sodelavcu dal tudi številko mobilata in mu naročil, naj se pogovarjata v sifrah, saj gram heroina pomeni avtomobil.

Posel za 36.000 mark

Tajnega policijskega sodelavca je kasneje poklical tudi Arh in mu povedal, da ima robo pripravljeno in da bo prodaja v Dobovi v pice-

Ilegalcev je vse več

V tujini za organizatorje ilegalnih prehodov meje hude kazni - V Nemčiji zato zaprtih 24 Slovencev

Slovenski policisti so v enajstih mesecih letošnjega leta zaradi ilegalnega prehoda meje obravnavali več kot 12.000 tujcev, kar je za polovico več kot v enakem obdobju lani. Prevladovali so državljani Zvezne republike Jugoslavije in Romuni, sledijo pa Makedonci in Turki. Vse več je tudi državljanov afriških in azijskih držav, pri katerih je težko ugotavljati njihovo pravo identiteto.

Policisti ugotavljajo, da so ilegalni prehodi pogosto organizirani, med organizatorji pa so tudi Slovenci. Zaradi organiziranja oziroma nudenja pomoči pri ilegalnem prehajanju državne meje je bilo v letošnjem letu vloženi 385 kazenskih ovadb (na sodiščih ni veliko rešenih), lani pa le 150. Poleg tega je bilo zaradi nudenja pomoči pri ilegalnem prehodu državne meje po zakonu o tujcih podano 260 predlogov sodniku za prekrške. Navedeni podatki kažejo, da postaja tihotapljenje ljudi ena najbolj donosnih dejavnosti organiziranega kriminala tudi v Sloveniji.

Za ilegalen prehod ene meje organizatorji in vodilci zaračunajo 50 do nekaj 100 tisoč tolarjev, kar pri večji skupini prinaša zelo velik "dobiček", medtem ko so tveganje, zagrožene in izrečene kazni za to obliko kaznivih dejanj neprimerno nižje kot na primer pri tihotapljenju mamil.

Medtem ko je naša sodna praksa tihotapstvo ljudi obravnavala dokaj blagohotno, pa so države Evropske unije vse bolj stroge. Nemški kazenski zakonik za tihotapstvo ljudi za denar ali za ponavljanje dejanja predvideva zaporno kazen od 5 do 10 let. Za prijete organizatorje in vodilce sodišča praviloma odredijo preiskovalni zapor, ki lahko traja do 30 dni. Skraj vsi sodni postopki so končani z izrekom zaporne kazni, če pa gre za tujca, praviloma sledi doživljenjski izgon iz Nemčije. Trenutno je v zaporih na območju dežele Bavarske in Baden-Württemberga zaradi prevoza ilegalcev tudi 24 Slovencev!

Po mnenju policije se bo morala slovenska zakonodaja in sodna praksa tudi pri teh kaznivih dejanjih uskladiti z zakonodajo držav Evropske unije, saj v nasprotnem primeru delo policije pri varovanju državne meje in preprečevanju ilegalnih migracij ne bo prineslo željenih rezultatov in bo Slovenija vse bolj postajala tranzitna država za ilegalno priseljevanje v Evropo, kar bo negativno vplivalo na varnost naše države, na ugled Slovenije v Evropi in ne nazadnje tudi na pogoje, pod katerimi bomo lahko Slovenci potovali v tujino. Zato je ministrstvo za notranje zadeve vložilo pobudo za spremembo 311. člena kazenskega zakonika RS in predlagalo višje kazni. T. G.

ZEBLO GA JE

NOVO MESTO - Med 12. in 24. decembrom je nekdo iz prodajalne Usnje v Rozmanovi ulici v Novem mestu ukradel moško usnjeno jakno in s tem trgovino oškodoval za 57 tisoč tolarjev.

PREHITRO PA ŠE PIJAN

DRNOVO - Policisti postaje prometne policije so prejšnji četrtek popoldne merili hitrost na hrihi cesti št. 1 med Drnovim in Novim mestom. Nekemu vozniku so na cesti, kjer je hitrost omejena na 100 km/h, namerili kar 180 km/h, preverili pa so ga tudi z alkokestrom, ki je pokazal 1,46 promila alkohola.

Sledile so še hišne preiskave. Pri Lokovšku kriminalisti niso zasigli ničesar, pri Arhu pa natančno tehtnico s sledovi prašnih snovi in več kontaktnih ključev za avtomobile. Jejič je še povedal, da so preverjali telefonske klice Arha in Lokovška in ugotovili, da sta se pogovarjala s Hrvatom Ivanom Starčevićem, pogovori pa so se nanašali na dobavo mamila tistega dne.

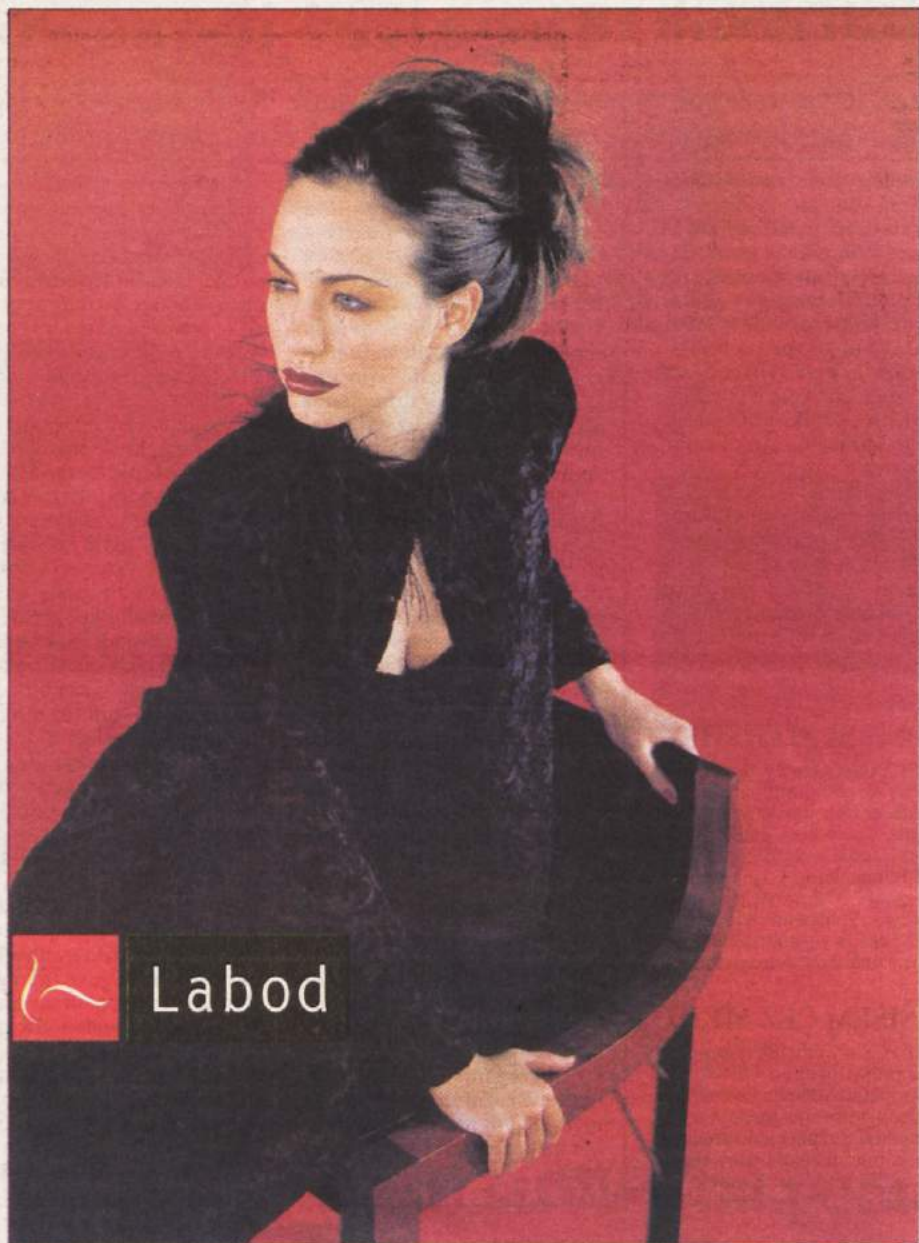
Na vprašanje zagovornika enega od obtoženih, zakaj tajni policijski sodelavec ni bil ozvočen, je Jejič odgovoril, da zaradi varnostnih razlogov, saj se pri takšnih poslih sogovornik pogosto pogleda, na očitke, da naj bi policijski informator izzival kriminalno dejavnost, pa je odgovoril, da gre zgolj za informatorja, ki zbira informacije na terenu in jih prenaša kriminalistom, s tem pa ne izziva kriminalne dejavnosti.

Na vprašanje, kdo odloča o ponujeni količini in kakovosti mamila, ko pride do naročila, je Jejič povedal, da količino določijo

• Dokazovanje še ni zaključeno, saj bo sodišče preverilo, ali sta dva bankovca, najdena pri Lokovšku, res izvirala iz prve prodaje mamila, prav zato pa bo ponovno zaslišan tudi Sašo Jejič. Obravnavava se bo nadaljevala 18. januarja.

ponudnik, kakovost pa je kriminalistom pomembna le takrat, če bi šlo za takšno mamilo, ki bi ogrožalo življenje uživalcev. Kriminalisti se za aretacijo niso odločili že 22. avgusta, ker so hoteli odkriti mrežo v celoti.

T. GAZVODA

V Labodovih prodajalnah v Novem mestu in Krškem vam od 14. do 31. decembra 1998 nudimo **20%** božično-novoletni popust za gotovinsko plačilo.

Vsem oglaševalcem: **SREČNO 1999!**

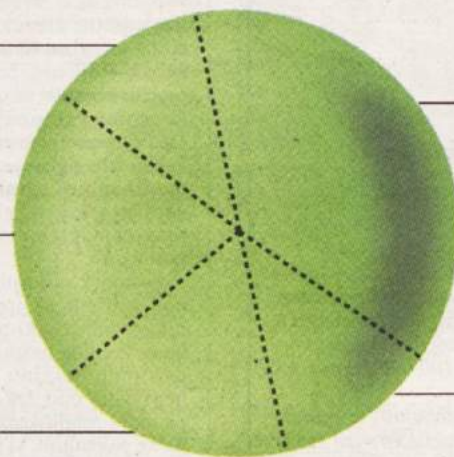

Ko udarijo mikrobi, udarite nazaj.

eterično olje
evkalipta

mentol

timol

benzalkonijev
klorid

eterično olje
poprove mete

Vseh pet učinkovin, ki jih vsebujejo pastile Septolete, zagotavlja učinkovito delovanje. Ključnega pomena je benzalkonijev klorid, ki prodira globoko v sluznico, uniči večino mikrobov ter tako zdravi blaga vnetja ust in žrela.

Pastile Septolete blažijo bolečine pri požiranju in preprečujejo razvoj hujših obolenj.

KRKA

Septolete dobite v lekarnah brez recepta. Pred uporabo natančno preberite navodilo! O tveganju in stranskih učinkih se posvetujte z zdravnikom ali s farmacevtom.

Vinogradništvo
in vinarstvo

Jože Prus
iz Krmačine
pri Metliki

želi vsem svojim poslovnim partnerjem,
prijateljem in znancem
vesele božične praznike
ter srečno in uspeha polno
novo leto 1999.
Na zdravje!

beti
metlika

Vse najlepše
v prihajajočem
novem letu:
miru, zdravja
in novih uspehov!

KOVINOTEHNA

Podjetje s 50-letno tradicijo
v instalaterski dejavnosti želi vsem svojim
poslovnim partnerjem in vsem, ki kakorkoli
sodelujete z nami,

**SREČNO, USPEŠNO
IN ZADOVOLJNO LETO 1999!**

Če lahko k temu pripomoremo tudi mi, smo vam na voljo
na Podbevškovi ulici 15 v Novem mestu
(obratna cona Cikava).

Tel.: 323-118, 321-147

RADIO BREŽICE

na 88,9 in 95,9 MHz

Poslušalcem
in sodelavcem
želimo
uspešno 1999. leto.

RAZVEDRILLO

Posebna številka
o Novem mestu!

RAZVEDRILLO

MANA
turistična agencija

Kandijska 9, Novo mesto
Tel. 068/321-115, 325-477

V letu 1999 vam želimo
veliko zanimivih potovanj
in pravih letovanj!

Avtotohiša Berus

Novo mesto

Slovenija uvaja

DDV

DAVEK NA DODANO VREDNOST

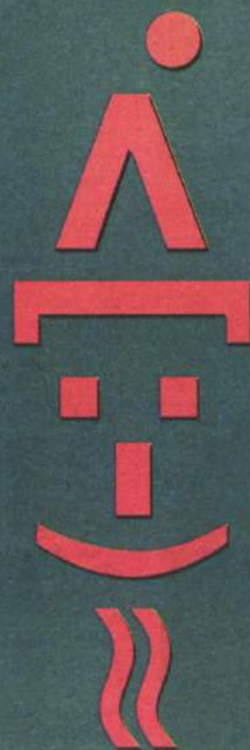
REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za finance

Priprave na prehod

Davek na dodano vrednost naj bi Slovenija uvedla 1. julija leta 1999. Čeprav gre za pomembno spremembo, ki se bo zgodila sredi davčnega leta, uveljavitev zakona ne bo povzročila bistvenih težav, ker gre za t.i. transakcijsko dajatev. To pomeni, da se davek na dodano vrednost zaračunava od dneva začetka uporabe naprej in je popolnoma vseeno, kdaj z njim začnemo. Tudi v mnogih drugih tranzicijskih državah je bil DDV uveden sredi davčnega leta. Kljub temu pa prehod na nov sistem DDV-ja zahteva vrsto priprav in dejanj. Davčni zavezanci bodo morali popisati zaloge blaga, opraviti preračune cen, ugotoviti bodo morali, kdo od njihovih poslovnih partnerjev bo tudi po novem davčni zavezanec in kdo ne, od davčnih zavezancev bodo morali pridobiti davčne številke, uskladiti in posodobiti baze podatkov, pripraviti nove evidence in obrazce računov ter se, ne nazadnje, seznaniti z novim davkom. Tako bo za nove zavezance za plačilo davka na dodano vrednost v marsičem ključen prav 30. junij 1999. Dobavitelji blaga in storitev morajo na ta dan obračunati vrednost dobavljenega blaga in opravljenih storitev in jih kupcem tudi zaračunati. In to prav vsi dobavitelji, tudi podizvajalci, ki storitve prodajajo glavnim izvajalcem. Obračuni, ki bodo sestavljeni po 1. juliju 1999, bodo lahko šli v davčno osnovo le

vrednost, zaračunano za obdobje po 1. juliju 1999. To pomeni, da predplačila, ki bodo plačana do 30. junija 1999, ne bodo obračunana z novim DDV-jem, pač pa še s starim prometnim davkom, tudi če se bodo nanašala na dobavo investicijske opreme in izgradnjo nepremičnin, ki bosta opravljeni šele po 1. juliju 1999. Pač pa bodo razveljavljeni računi, ki bodo le izstavljeni do 30. junija 1999, dobave blaga oz. storitev pa do tega dne zanje še ne bodo opravljene. Skratka, tudi če dobavitelji blago in storitve dobavljajo postopno in za dobave izstavljujejo zaporedne račune, bo praviloma na teh računih do 30. junija 1999 obračunan zdaj veljavni prometni davek, po 1. juliju 1999 pa novi DDV. Tako bodo morali zavezanci za plačilo prometnega davka sestaviti ločen končni obračun prometnega davka za obdobje od 1. januarja do 30. junija 1999, in ga predložiti davčnemu uradu do 20. avgusta 1999, prometni davek pa plačati v zakonitem roku. Tisti preostanek prometnega davka, ki ne bo zajet v neplačanih terjatvah na dan 30. junija 1999, niti ne bo plačan z obračunom za prvo polletje, bodo zavezanci plačevali sproti, ko bodo plačane njihove terjatve iz prvega polletja 1999, na katere se bo obračun prometnega davka tudi nanašal. Prometni davek, bodo morali plačati v petih dneh po prejemu vsakokratnega plačila neplačane terjatve, vendar najkasneje do 30. junija leta

2000. Izjemoma je ob prehodu na novo obdavčenje torej možen eno letni odlog plačila prometnega davka. Sicer pa bo treba novi DDV plačevati sproti ob nakupu blaga oz. plačilu storitve. Zato morajo zavezanci za plačilo prometnega davka popisati tudi izdane, a neplačane račune in predplačila, v katerih je obračunan prometni davek, ter jih predložiti davčnemu organu takrat, ko bodo predložili dokončni obračun prometnega davka za obdobje januar-junij 1999. Zavezanci, ki se ukvarjajo s trgovino na drobno, morajo 30. junija 1999 popisati svoje zaloge blaga in to brez prometnega davka, na tako očiščene prodajne cene pa morajo obračunati DDV. Če bodo zato drobnoprodajne cene višje, morajo zavezanci predložiti pristojnemu davčnemu organu popisne liste zalog in novih drobnoprodajnih cen do 10. julija 1999. Tisti trgovci, ki danes plačujejo prometni davek, novega davka na dodano vrednost pa ne bodo zavezani plačevati, bodo morali kljub temu predložiti obračun DDV-ja za stare zaloge do 31. julija 1999 in izjemoma plačati ta DDV do 31. avgusta 1999. Trgovci in gostinci, zavezanci, bodo morali do 10. julija 1999 posebej popisati tudi zaloge brezalkoholnih in alkoholnih pijač ter cigaret z izkazanim prometnim davkom, ki ga bodo glede na opravljeni promet, lahko odbili od osnove za DDV, ne bodo pa imeli pravice do njegovega vračila.

<http://www.krka.si/srecno-novo-leto-1999>

Vesele božične
praznike in srečno
novo leto vam želi

Ruska kriza nagaja tudi atletom

V času predsednikovanja Borisa Dularja se je novomeški atletski klub postavil na trdne temelje - Vključeno 500 otrok - Devet reprezentantov - Krka bo dala tretjino manj

NOVO MESTO - Atletski klub Krka Novo mesto se letos lahko pohvali z 38 medaljami z državnih prvenstev; 13 prvih mest, devet drugih in 16 tretjih. Devet atletov je enajstkrat nastopilo za reprezentanco Slovenije. Atletski klub Krka je športni kolektiv, ki danes šteje skoraj 500 članov. Pravih članov je pravzaprav okoli 150, najmlajši pa so v klub vključeni posredno preko šolskih selekcij. Predvsem množica mladih športnikov žene predsednika Borisa Dularja, da je še vedno na čelu kluba, čeprav bi predsedniško mesto rad že predal novemu predsedniku.

Boris Dular je letošnjo tekmovalno bilanco razčlenil tako: "Po odhodih nekaterih atletov iz kluba smo vedeli, da bodo rezultati nekoliko padli, a so se zaradi tega izboljšali odnosi, klub se je notranje poenotil, tako v upravi sami kot tudi med trenerji in med atleti samimi. Posledica tega so dobri rezultati tudi v letošnji sezoni." Dejavnost kluba je razdeljena na tri dele, na tri približno enake dele pa delimo tudi denar. Prvi del je delo z vrhunskimi atleti, drugi del je tekmovalna atletika in delo z mladimi, v tretji sklop pa sodijo nastopi na ekipnih tekmovalnih.

Najboljši novomeški atlet, vzor vsem mladim, je Igor Primc. Čeprav je bil letos poškodovan, je na evropskem prvenstvu osvojil 16. mesto, kar veliko pove. Po drugi strani zanj velja, da več pokaže na manjših tekmovalnih. Po novi kategorizaciji, ki jo je klub sprejel nedavno, sodi Igor v prvi razred. V drugega sodita Katka Jankovič, letošnja športnica Novega mesta, in Tomaž Božič. Katka je z zelo profesionalnim odnosom do vadbe in tekmovalni letos zelo napredovala, njen izid na 100 metrov z ovirami je tudi drugi rezultat v zgodovini te discipline v državi. Njena smola je, da tekmuje v isti disciplini z najboljšo slovensko športnico zadnjih let Brigita Bukovec, ki je zanjo še nedosegljiva.

Tomaž Božič je imel letos težave s poškodbo, ki mu je onemogočila skoraj celotno sezono. Tomaž je po operaciji ahilovih tetiv že okreval in vadi skoraj na vso moč. V tretji razred sodi Andrej Murn, ki je najbolj perspektiven mladinec v klubu. Vsi trije razredi sodijo v t.i. vrhunski del nove klubske tabele; v drugem, perspektivnem razredu pa so vsi tisti atleti, ki so dosegli medaljo na državnem prvenstvu. Vsem štirim vrhunskim atletom novomeškega kluba je potrebno zagotoviti ustrezne priprave, dobre oziroma odlične pogoje za doseg norm na največjih svetovnih tekmovalnih. Po Dularjevih besedah je to nastop Andreja Murna na evropskem prvenstvu prihodnje leto v Rigi, univerziada in svetovno prvenstvo za člane.

"Delo z mladimi atleti je v Novem mestu lahko vzor drugim športom," meni Boris Dular: "pionirji in mlajši mladinci so letos postali državni prvaki in dosegli dvakrat več točk

kot drugouvrščeni. To je rezultat resnega strokovnega dela in prizadevnosti Slavka Malnarja, ki usklajuje delo vseh trenerjev mlajših skupin. Ko sem pred dobrimi sedmimi leti prišel v klub, je delovala le peščica trenerjev in temu primerno malo atletov. Po tolikih letih pa se je izoblikovala skupina mladih trenerjev, nekdanjih uspešnih atletov: Karel Gačnik, Igor Primc, Darko Cujnik, Andrej Lapanje, Robert Dragan, Nataša Podkrižnik, Nace Jarm."

V primerjavi z bližnje preteklostjo, ko je imel klub le nekaj dobrih posameznikov, mladega športnega zaledja pa ni, in ko je bil dobesedno pred razpadom, je novomeški atletski klub danes v samem vrhu slovenske atletike. Kot povsod drugod pa imajo tudi novomeški atleti premalo denarja, da bi uredili vse svoje načrte. Zaradi svetovne finančne krize, še posebno ruske, bo Krka, ki je zadnja štiri leta glavni pokrovitelj kluba, zmanjšala svoj delež za približno 30 odstotkov. Poleg Krke in Telekom, ki je pomemben pokrovitelj Igorja Primca, ter drugih manjših sponzorjev daje podporo klubu tudi občina, od katere poleg denarja za rezultate dobi klub nekaj tudi za projektno delo z mladimi, kamor sodi Malnarjeva poletna šola atletike, za mednarodni miting in gorjanski tek.

"Če se dvesto otrok odloči, da se bo ukvarjal s kakršnim koli športom, potem teh dvesto otrok ne bo imelo časa za neumnosti, za droge ali alkohol. Tega bi se morali bolj zavedati. Delo pedagogov je sploh podcenjeno, sicer pa se za delo z mladimi odločajo predvsem tisti, ki jih denar in dobičkonosnost ne zanima. Naši trenerji na stadionu mnogim otrokom ob popoldnevih nudomestijo starše," meni Boris Dular.

Vsaokoletni mednarodni atletski miting veliko pomeni za promocijo kluba. Brez mitinga bi klub težko delal. Zadnja leta se zanimanje zanj, tako pri sponzorjih kot pri občinstvu, veča.

Borisu Dularju, ki je tudi član upravnega odbora Atletske zveze Slovenije, se mandat klubskega predsednika izteka in januarja bodo atleti izvolili novo vodstvo. Dular vztrajno išče naslednika, saj, kot pravi sam, vsega ne zmore več. Na

Boris Dular

začetku je sprejel to funkcijo le za eno leto, kasneje pa so ga vsako leto prepričali, da je delo nadaljeval. "Tudi če najdem naslednika, ne mislim popolnoma izpreči," je za konec našega pogovora odkril svoje načrte predsednik atletskega kluba Novo mesto Boris Dular.

A. R.

ZA SLOVO TRETJI

KOČEVJE - S tradicionalnim novoletnim tekom v Dolu pri Ljubljani se je v petek končala letošnja sezona množičnih športnorekreativnih prireditev v naravi, ki je bila za kočevske tekače zelo uspešna. Najbolj se je odrezal 58-letni Franc Kocijančič, ki je drugič zmagal v skupnem vrstnem redu tekom za severnoprimorski pokal, pa tudi na drugih prireditvah je vedno segel po kolajnah. Kljub napovedim, da bo prenehal tekmovali, si je premislil. V Dolu se je po mrzlem vremenu na 15-kilometrski progi zbralo več kot 100 tekačev, med katerimi sta bila najboljša Kejžar in Živko. Kočevce Igor Martič je v svoji skupini zasedel 12. mesto, Matija Ozanič je bil v skupini nad 40. let peti, Franc Kocijančič pa tretji. (M. G.)

NOVOMEŠKI KOŠARKARJI PREMAGALI ŠPANCE

NOVO MESTO - V času, ko so košarkarji novomeške Krke v Barceloni igrali tekmo za evropski pokal Radivoja Korača, so v Španiji nastopali tudi novomeški košarkarski veterani, ki so se tretjič pomerili z vrstniki iz Villafrance. Tudi tokrat so bili boljši Novomeščani, ki so srečanje dobili s 63:45, največ točk za Novomeščane pa so dosegli: Miro Župevec 14, Miran Jerman 11, Matjaž Cerkovnik 8, Marjan Menger 7 in nekdanji vodja igre in ostrostrelec prvega novomeškega moštva ter sedanjí predsednik Krke Samo Plantan 6 točk.

ANDREJ GRILC TUDI DECEMBRA

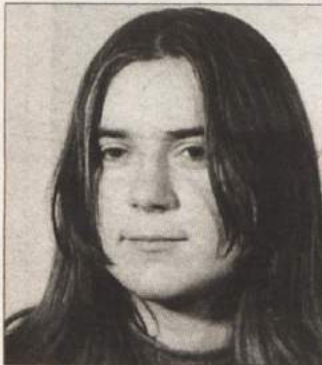
SEVNICA - Na decembrskem hitropoteznem turnirju šahovskega kluba Milan Majcen iz Sevnice je zmagal Andrej Grilc nad Predragom Lazičem in Mojco Grile. Končni vrstni red za leto 1998: 1. Andrej Grile 162, 2. Toni Kranjec 142, 3. Zvonko Mesojevec 133, 4. Bojan Kuzmič 124, 5. Jože Kolman 104, 6. Mojca Grile 92 itd. Vse skupaj je nastopilo 37 šahistov. (J. B.)

DOMAČA ŽMAGA V ZABRDJU

ZABRDJE - Prizadevni člani smučarskega društva Zabrdje so v nedeljo, 27. decembra, pripravili že 12 tekmovalnih v smučarskih skokih, na katerem je nastopilo 118 skakalcev iz vse Slovenije, dočine pa je najbolj razveselil Zabrdec Damjan Vtič, ki je zmagal v kategoriji do 15. leta, od njega pa precej pričakujejo tudi na državnem prvenstvu v nordijskih kombinaciji, kjer bi lahko osvojil medaljo. S 13. mestom med 40 tekmovalci v kategoriji do 10. leta je presenetila tudi Maja Vtič, ki pa ni bila edina deklica na tekmovalju. Izidi tekme v Zabrdju - do 10. leta: 1. Bernot (Ilirija), 8. Blaž Dim, 9. Jure Erazem, 13. Maja Vtič, 29. Eva Logar (vsi Zabrdje); do 15. leta: 1. Damjan Vtič, 4. Gregor Kostrevec (oba Zabrdje); do 30. leta: 1. Redek (Ilirija) 2. Robert Bregar (Zabrdje); nad 30. letom: 1. Pogrjaj (Zagorje); skoki z alpskimi smučmi: 1. Boštjan Fortuna.

VEBROVA IN MIŠURA

NOVO MESTO - Na letošnji reviji kegljačev je na novomeškem kegljišču nastopilo 62 tekmovalcev. Med ženskami je bila najboljša Milena Veber (Trebneje), med moškimi pa Gojko Mišura (Novo mesto). (N. G.)

Ivanka Medved

Pred kratkim nas je šahiste šahovskega kluba Sevnica pretresla tragična vest, da nas je nenadoma in mnogo prezgodaj zapustila šestnajstletna Ivanka Medved. Ivanka se je s šahom prvič srečala že v nižjih razredih osnovne šole v Loki pri Zidanem mostu, kjer jo je prvih potez naučil mentor Tone Jevšvar, kasneje pa se je vključila v šahovski krožek sevniske osnovne šole Sava Kladnika in v dejavnost šahovskega kluba Milan Majcen Sevnica. Postala je nepogrešljiva članica šolskih in klubskih ekip v mlajših selekcijah, s svojimi vrstnicami pa je osvojila številne lovorike od občinskih tekmovalnih do državnih prvenstev.

Želela je postati višja medicinska sestra, zato se je vpisala v srednjo zdravstveno šolo v Celju, kjer je obiskovala drugi letnik. Z vsakodnevno vožnjo v Celje in domov v Žirovnico v Loki pri Zidanem mostu je izgubila precej časa, ki ga je prej namenjala šahu. Pred kratkim nam je sporočila veselo vest, da se nam bo spet pridružila in resneje zaigrala šah v našem klubu, a ji to ni bilo dano. Ohranili jo bomo v najlepšem spominu.

J. BLAS

Prvi z najmanj štirimi porazi

Ribničani za prvo ligo - Spomladi težji spored - Goran Đokić je postal vodja ekipe

RIBNICA - Nepričakovano, a povsem zaslužno so rokometarji Ribnice osvojili naslov jesenskega prvaka v 1. B slovenski rokometni ligi. Enako število točk, kot jih imajo Ribničani, ima tudi drugouvrščena Velika Nedelja. Na enajstih tekmah so Ribničani devetkrat zmagali, proti Veliki Nedelji in Ormožu pa so ostali brez točk.

Na začetku sezone so si za cilj zadali čim višjo uvrstitev, o prvem mestu pa v Ribnici nihče ni resno razmišljal, saj so imeli z napovedmi dostej precej slabe kot dobre izkušnje. Ko je po tretjem krogu prišlo do nekaterih nepričakovanih izidov, so bili njihovi cilji in želje že višji. Vse kaže, da bo imel na koncu sezone prvak lige najmanj štiri poraze, za prvo ali drugo mesto pa se bo potegovalo najmanj pet moštev.

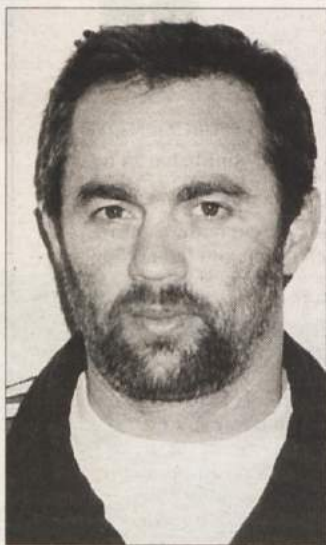
Na ugoden jesenski izkupiček Ribničanov je vplival tudi nekoliko lažji raspored, saj so šest tekem odigrali doma, v drugi polovici pa bo zanje težje, zelo pomembna pa bo že prva tekma spomladanskega dela februarja v Sevnici.

Jesenski del sezone je ocenil trener Janez Ilc: "Proti Ormožu, enem izmed treh novincev, so moji rokometarji lahko pričakovali zmago, a so se uštel, saj so v zadnjih dvajsetih minutah tekme večkrat zgrešili tudi prazna vrata, kar so borbeni gostitelji izkoristili in zaslužno zmagali. Pri porazu proti Veliki Nedelji pa so na končni izid vplivali tudi drugi dejavniki, kljub porazu pa sem bil z igro ekipe zelo zadovoljen."

"Namesto Damjana Škaperja, ki je odšel v Škofjo Loko, se je v Ribnico vrnil izkušeni Goran Đokić, ki se je izkazal kot pravi vodja, v igro je vnesel več motiviranosti in igralci ga poslušajo. Poudarek dajemo kolektivni igri, našo hibo, pomanjkanje visokih igralcev, smo nadomestili z veliko borbenostjo. Poleg tega imamo zadostno število kakovostnih in enakovrednih igralcev, kar se je pokazalo po poškodbah Natana Hojca in Gregorja Ilca, saj njuna odsotnost ni prekinila niza zmag."

metaš lahko pričakovali zmago, a so se uštel, saj so v zadnjih dvajsetih minutah tekme večkrat zgrešili tudi prazna vrata, kar so borbeni gostitelji izkoristili in zaslužno zmagali. Pri porazu proti Veliki Nedelji pa so na končni izid vplivali tudi drugi dejavniki, kljub porazu pa sem bil z igro ekipe zelo zadovoljen."

"Namesto Damjana Škaperja, ki je odšel v Škofjo Loko, se je v Ribnico vrnil izkušeni Goran Đokić, ki se je izkazal kot pravi vodja, v igro je vnesel več motiviranosti in igralci ga poslušajo. Poudarek dajemo kolektivni igri, našo hibo, pomanjkanje visokih igralcev, smo nadomestili z veliko borbenostjo. Poleg tega imamo zadostno število kakovostnih in enakovrednih igralcev, kar se je pokazalo po poškodbah Natana Hojca in Gregorja Ilca, saj njuna odsotnost ni prekinila niza zmag."

Janez Ilc

Ribničani so uspešno rokometno jesen kronali z uvrstitvijo v četrtfinale pokalnega tekmovanja, kjer jih 23. in 30. januarja čakata tekmi s Preventom iz Slovenj Gradca. Po mnenju trenerja Ilca je eno izmed najboljših slovenskih moštev zanje pravi nasprotnik, saj se bo na tekmah z njim pokazalo, kako dobro je Ribnica pripravljena na spomladanski del prvenstva.

M. GLAVONJIČ

KEGLJAČA LETA

NOVO MESTO - Strokovna komisija območne kegljaške skupnosti Novo mesto je za kegljača leta 1998 proglasila Mileno Veber iz Trebnjega in Igorja Starešiniča iz Črnomlja. (N. G.)

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

KOŠARKA

Liga Kolinska, 16. kolo - KRKA: HELIOS 95:76 (54:41); KRKA: Jevtovič 7 (2:2), Samar 4 (1:4), Petrov 23 (4:4), Smodiš 32 (4:4), Grum 15 (2:4), Meluš 2, Nakič 12 (3:4); HELIOS: Jovanović 11, Plevnik 9, Reisenbuchler 23 itd. Prosti meti: Krka 12:17, Helios 13:22; met za tri točke: Krka 13:25 (Petrov 5, Nakič 3, Smodiš 2, Samar, Jevtovič), Helios 3:13; osebne napake: Krka 18, Helios 18.

OSTALI IZIDI: Slovan: Savinjski Hopsi 96:92 (51:33), Kraški zidar: Postojna 80:71 (34:35), ZM Maribor Lumar: Triglav 89:72 (43:28), Loka kava - Pošta Maribor Branik 87:85 (35:38); Pivovarna Laško - Union Olimpija 87:83 (75:75, 38:39).

17. kolo - KRKA: SLOVAN 101:79 (49:45); KRKA: Jevtovič 13 (3:6), Petrov 4 (1:2), Smodiš 30 (10:13), Meluš 3 (1:2), Šeškič 10, Nakič 41 (4:4); SLOVAN: Lako- vič 16, Golemac 14, Modrič 12, Maravič 17 itd. Prosti meti: Krka

19:26, Slovan 20:29; met za tri točke: Krka 12:23 (Nakič 5, Smodiš 3, Šeškič 2, Petrov, Jevtovič), Slovan 3:11; osebne napake: Krka 23, Slovan 23.

OSTALI IZIDI: Union Olimpija: Kraški zidar 98:51 (50:26), Postojna: Loka kava 65:62 (40:31), Helios: ZM Lumar 72:79 (34:46), Triglav: Pivovarna Laško 67:85 (36:49), Pošta Maribor Branik: Savinjski Hopsi 68:96 (36:44) LESTVICA: 1. Union Olimpija 33, 2. Pivovarna Laško 32, 3. Savinjski Hopsi 29, 4. Krka (tekma manj) 28, 5. ZM Maribor Lumar 24, 6. Loka kava 24, 7. Slovan 23, 8. Helios 23, 9. Pošta Maribor Branik 22, 10. Postojna 22, 11. Triglav (tekma manj) 21, 12. Kraški zidar 21.

V 18. kolu bo Krka 2. januarja igrala v gosteh z ZM Maribor Lumarjem, zaostalo tekmo 15. kola s Triglavom pa je igrala v ponedeljek. **ŠKL, 7. kolo, dolenjska liga - BREŽIČE TREBNJE** 48:64, M. JARC ČRNOMELJ: BRŠLJIN NOVO MESTO 42:63.

MALČKI V PLANJI NA ROGLI - Novomeška agencija za šport je od 14. do 18. decembra organizirala zimovanje za predšolske otroke v hotelu Planja na Rogli. Malčki iz novomeških vrtec so spoznavali skrivnosti smučarskih veščin, se vozili s konjsko vprego, plivali, na poti domov pa obiskali McDonaldsovo restavracijo v Celju.

Krkin stroj melje naprej

Krkin košarkarji so po zmagoslavju v Rusiji z zmagami nadaljevali tudi doma - Nič počitka za praznike

NOVO MESTO - Po pričakovanih in predvidenih porazih z Barcelono v Španiji in z Unionom Olimpija doma košarkarji novomeške Krke spet zmagujejo. Po lanskem drugem mestu so letos na turnirju Sergeja Belova v Petersburgu Novomeščani letos zmagali, po vrnitvi iz Rusije pa so v domačem prvenstvu zlahka opravili tudi z domačkim Heliosom in ljubljanskim Slovanom.

Na turnirju v Petersburgu letos zaradi napada na Irak, ki mu je Rusija nasprotovala, ni bilo ameriškega moštva, pač pa so Rusi nastopili z dvema močnima domačima ekipama. Novomeščani so najprej z 82:78 premagali Litvance (Lietovus Ritas), v finalu pa še domačega Spartaka z 88:78.

Po vrnitvi iz Rusije so se krkaši najprej pomerili z Domžalcami, ki pa Novomeščanom niso bili dorasli. Začetna prednost Novomeščanov je naraščala iz minute v minuto, tako da si je ob koncu srečanja domači trener lahko privoščil poslati v igro tudi mlade.

I. V.

POBRATENI TABORNIKI - Lani so se člani novomeškega Rodu gorjanskih tabornikov pobratili z Rodom modrega vala Trst-Gorica. Po medsebojnih obiskih, skupnih akcijah na taborih in drugih stikih so se Novomeščani 20. decembra udeležili tudi obnega zbora RMV v Sv. Andražu pri Gorici. Člani obeh taborniških organizacij so ponovno poudarili korist medsebojne pomoči in dobrih zvez. Nekateri bodo preživeli novejše praznike v Bohinju, prihodnje leto pa se bodo spet srečevali na taborih in mesebojnih obiskih. (M. Gošnik, foto: A. Kotnik)

S študijem končujem, z atletiko začenjam

Novomeška športnica leta Katka Jankovič nastopu na olimpijskih igrah - Sanjala je o olimpijski zmag v klubskem dresu - Še vedno je gimnastičarka - Fanta, ki ne bi bil športnik, ne bi marala - Japonščino študira zaradi razgledanosti

Svojo športno pot ste začeli v gimnastiki. Ste imeli radi gimnastiko?

Sem. V bistvu mi je še zdaj bolj pri srcu kot atletika. Televizijski prenosi gimnastičnih tekmovanj me mnogo bolj pritegnejo kot atletski prenosi. Gimnastika pride v poštev do določenega leta, ko zrasteš, se moraš posloviti. V Novem mestu ni bilo pogojev, da bi lahko vztrajala, kljub temu pa sem v letih, ko je nad nami belca Ruža Kovačič, veliko pridobila. Predvsem nam je vsem, ki smo vadile pri njej, vcepila smisel za red in disciplino. Sicer pa je bilo odvisno od vsake posameznice. Z mano je bilo vedno tako, da spustila treninga; bala sem se, da bom kaj zamudila.

Ste čutili, da vas ima Ruža rada?

Seveda. Dobro je bilo tudi to, ker nas je vsako leto peljala na morje, da ni bil samo trening.

Zakaj pa ste potem pustili gimnastiko in začeli trenirati atletiko?

Problem je bil v tem, da sta šli naši trenerki Breda Sladič in Urška Papež študirati v Ljubljano, tako smo telovadke ostale tako rekoč prepuščene same sebi in smo vse skupaj prenehale. Eno leto sem trenirala oboje hkrati. Na občinskih atletskih tekmovanjih mi je šlo dobro predvsem v skoku v višino, tako da sem se hitro znašla med atleti. Teku in oviram sem se posvetila šele kasneje.

Stvarem, ki si jih izberete, se povsem predate. Čemu se posvečate sedaj?

Najbolj atletiki, šele potem pride na vrsto študij, čeprav s študijem angleščine in francoščine končujem, z atletiko pa šele začenjam.

Študirate tudi japonščino. Zakaj ste se odločili za ta jezik? Je k odločitvi pripomogla velika vloga Japonske v svetovnem gospodarstvu in odpiranje slovenskega gospodarstva v svet?

Ne. Ko sem obiskovala tretji letnik francoščine in angleščine, so japonščino šele uvedli v študijski program. Čutila sem priložnost, da se spoznam še s čim novim, bolj eksotičnim. Hotela sem se še malo bolj izobraziti.

Torej vas to, da bi z znanjem japonščine prišli do službe v gospodarstvu, ne zanima?

Niti ne, ne razmišljam o tem. Pri japonščini mi gre predvsem za splošno razgledanost, spoznavanje nekega drugačnega jezika in druge kulture.

Čeprav ste dobra študentka in vas čaka še nekaj časa študija, poleg tega pa ste tudi vrhunska športnica, vas birokrati mečejo iz študentskega doma v Ljubljani?

V študentskem domu sem živela pet let, in to je po njihovih pravilih maksimum. Če želiš ostati dlje, moraš imeti dobre zveze.

Kaj počnete še poleg treninga in študija? Hodite v disko, na zabave s prijatelji?

Včasih grem s kom na kavo, da pa bi imela navado vsak konec tedna hoditi po diskotekah in zabavah, pa ne. Dan je prekratek.

Sanjarite kdaj o zmagi na olimpijskih igrah?

Glade na moj rezultat bi bil velik uspeh že nastop na olimpijskih igrah. O zmagi na olimpijskih igrah lahko razmišljajo le redki. Prej razmišljam o dobrem izidu, o zmagi pa šele ko se prebiješ čez kvalifikacije, četrtfinale in polfinale.

Torej o zmagi na olimpijskih igrah ne sanjate?

Enkrat sem pa res sanjala, da sem zmagala na olimpijskih igrah, zanimivo pa je, da sem bila oblečena v klubskem dresu in ne v dresu državne reprezentance. Ampak to so bile samo sanje.

Kaj vam pomeni naslov športnice leta? Vam bo odprl pot do pokroviteljev, do boljših pogojev za vadbo in tekmovalne pogoje?

Tega zdaj še ne morem reči. Upam, da se bo kaj spremenilo na boljše.

Kako se počutite v klubu?

Ne morem reči, da sem nezadovoljna. Zadnje dve leti sem klubskemu vodstvu predložila projekt. Imajo razumevanje in vedo, kaj bi rada, zazdaj pa me ne morejo v celoti podpreti. Potrebovala bi tudi močnega osebnega pokrovitelja. V bistvu živim iz dneva v dan in ne vem, ali bom jutri še lahko trenirala.

Imate osebnega menedžerja?

Nimam, čeprav bi potrebovala koga, ki bi skrbel samo za to.

Vaš življenjski sopotnik je nekdanji državni rekorder na 100 in 200 m in še vedno eden najboljših slovenskih šprinterjev - Tomaž Božič. Kako on vpliva na vašo predanost atletiki?

Veliko mi pomaga. Drug drugega vzpodbujaja, saj ne more iti ves čas obema dobro.

Bi prišli tako daleč, če bi imeli za fanta nekoga, ki ne bi bil športnik?

Takega si sploh ne bi izbrala. Pravzaprav o tem nisem nikoli niti razmišljala.

Kaj pa, če bi bil na primer košarkar?

Ne vem. Gre za splet okoliščin. Da vztrajam v atletiki, je tudi zasluga trenerjev in vseh ljudi okoli mene, ki so me vzpodbujali in mi pomagali.

Za koliko ste letos izboljšali svoj osebni rekord?

Za tri desetinke.

Kako hitro bi morali teči, če bi hoteli iti na olimpijske igre?

Do olimpijskih sta pred mano še dve poletni sezoni. Glade na to, da bo na olimpijskih igrah iz Slovenije v teku na 100 m z ovirami nastopila že Brigita Bukovec, za mojo udeležbo ni dovolj milejša B-norma, ampak moram izpolniti strožjo A-normo, ki pa bo najbrž za okoli pol sekunde boljša od mojega sedanjega izida. Do B-norme bi prišla brez težav.

Ste odločeni, da boste sodelovali na olimpijskih igrah v Sydneyju?

Tak je moj načrt.

Kakšen je vaš dnevni urnik?

V pripravljalnem obdobju je kar naporen. Vstanem nekoliko kasneje, okoli devetih, ker rada dolgo spim in hodim spat precej pozno. Če moram na predavanja, vstanem seveda prej. Po zajtrku grem na stadion, kjer vadim do pol dveh. Po kosilu počivam ali pa grem na predavanja, proti večeru pa opravim še drugi trening.

Za športnike pravijo, da bi morali hoditi spat zgodaj?

Jaz žal nimam samo športa, tako da večere namenim študiju.

Ste kdaj razmišljali, da bi prestopili v drug klub?

Razmišljala sem. Čeprav vadim pri trenerju ljubljanskega ŽAK-a Srdjanu Djordjeviću, ne bi pretopila v drug klub, saj mi drugod ne bi dali več, kot dobim doma. V novomeški Krki sem le domača atletinja in bodo poskrbeli zame, tudi če mi ne bi šlo ali pa bi bila poškodovana.

Imate istega trenerja kot znamenita Jamajčanka Oteyeva. Kako je trenirati skupaj z njo?

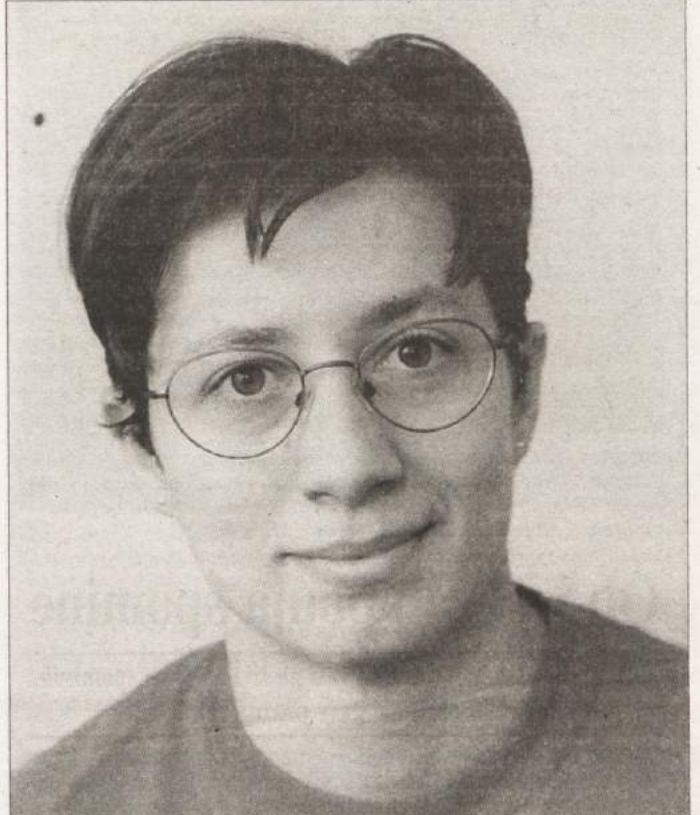
Ko se ona pojavi na stadionu, smo vsi neverjetno motivirani. Kar potegne nas.

Se pogovarjate z njo?

Sprva se ji nisimo hoteli vsiljevati, zdaj pa se tudi že kaj pogovorimo, a vse je še vedno bolj vljudnostne narave. Oteyeva je samotarka in se popolnoma posveča atletiki. Na pripravah je razen na stadionu ni bilo videti. Bivala je ločeno od drugih in je ves čas med treningi preživela v sobi. Nепrestano bere ali pa gleda televizijo in se pripravlja na naslednji trening.

Je ona lahko vaš vzor?

Lahko je, a pri nas so zelo redki profesionalci, kakršna je ona, ki bi se lahko popolnoma posvečali le atletiki. Meni ni dano, da bi bila lahko tako dobra, kot je ona, zato se po načinu življenja ne morem zgledovati po njej.

Katka Jankovič

Kakšen odnos imate do prehranskih dodatkov in do dopinga?

Če pogledamo izjemni napredek rezultatov v slovenski atletiki, je nekaj čudnega. Varovanci doslej neznanih trenerjev, katerih strokovnost je po mojih izkušnjah zelo vprašljiva, čez noč dosežejo izide, do katerih nekateri zelo nadarjeni atleti tudi z dolgoletnim trdim delom ne morejo priti. Nekaterim kar čez noč zrastejo mišice. To ni normalno, za tem se skriva marsikaj, tudi nedovoljenega. Do 20. leta lahko napreduješ na osnovi nadarjenosti, potem si moraš pomagati še s čim drugim.

Nekateri to počno že veliko prej. Brez vitaminov in nekaterih prehranskih dodatkov si vrhunski športnik le težko zamisli dober trening. Dejstvo je, da je kakovost hrane čedalje slabša in tudi ljudje, ki se ne ukvarjajo s športom, bi zaradi zdravja morali uživati določene dodatke. Druga stvar so nedovolje-

na poživila. Tu odloča predrznost. Nekdo si upa vzeti več in s tem tvega zdravje in diskvalifikacijo, če ga dobijo na dopinškem testu. Jaz sem zelo proti takemu početju, čeprav ga v slovenskem športu ni malo.

Uporabljate kreatin, ki je zadnja leta zelo priljubljen med športniki?

V določenem vadbenem obdobju ga uporabljam. Sicer pa kreatin ni prepovedan, njegove škodljivosti niso dokazali in spada med prehranske dodatke, ki pa pogosto niso poceni in si jih ne more privoščiti vsak.

Kaj si želite v letu 1999?

Prihodnje leto je na sporedu svetovno prvenstvo, zato si želim dober izid, ki bi me pripeljal na to zame do sedaj največje tekmovanje. Sicer pa si želim diplomirati iz francoščine in angleščine pa še kakšno lepo potovanje.

IGOR VIDMAR

Matjaž Smodiš

Je to, kar ste dosegli do sedaj, tiho, kar ste si zamislili pred leti, ko ste se odločili za pot v vrhunskega košarkarja?

Kaj vem, morda se ni zgodilo vse po nekem idealnem načrtu, vendar moja kariera vsekakor poteka v pravi smeri, to je v težnji postati čim boljši evropski igralec in dobiti možnost priti na nabor za ameriško poklicno ligo NBA.

Torej so vaše želje usmerjene k Ameriki in NBA. Do kod segajo vaše ambicije?

Vse do vrha, igrati v NBA in to čim bolj uspešno.

Kako pa kanite priti do NBA?

Do NBA lahko pridem le preko dobre evropske ekipe, ki nastopa v evropski ligi. Ko bom odšel iz Novega mesta, želim priti v klub, kjer se dobro trenira in kjer bom lahko še napredoval. Ekipa mora biti tudi dovolj znana.

Je Olimpija tako moštvo?

Seveda je in Olimpija je ena od možnosti za moj prestop. Je znana

in uveljavljena evropska ekipa. Letos po enoletni krizi spet igra izvrstno. Druga možnost je odhod v tujino, kar je za mladega in še ne uveljavljenega igralca malo verjetno. Če bi me povabili v tujino, bi šel z veseljem.

V osnovni šoli ste trenirali tudi atletiko. Kaj bi dosegli zdaj v atletiki, če se ne bi odločili za košarko?

Imel sem dober izid v suvanju krogla pa tudi v metu diska mi je šlo dobro. Kaj vem, najbrž bi z dobrim delo pri trenerjih Slavku Malnarju, Karlu Gačniku ali Darku Cujniku lahko precej naredil.

Bi vam vadba atletike, če bi pri njej vztrajali dlje, koristila tudi pri košarki?

Mislil, da kakšne bistvene koristi od tega ne bi imel, morda bi imel celo težave z občutkom za met, ker je krogla bistveno težje orodje.

Se vaš trening glede na vaše visoke ambicije kaj razlikuje od treninga vaših soigralcev? Kako izgleda vaš delovni dan?

MATJAŽ SMODIŠ

Najbolje je misliti le na igro

Novomeški športnik leta Matjaž Smodiš o preprih s sodniki, o želji igrati v ameriški poklicni ligi NBA, o odnosih s soigralci nekdanj in danes, o reprezentanci in jeziku, v katerem se sporazumevajo v novomeškem moštvu

Zjutraj vstanem in nekaj pojem, prvi trening pa imam zaradi zasedenosti dvorane in telovadnice precej pozno, ob enim, ko vadimo met na koš. Večkrat grem zjutraj pred tem treningom na svojo roko še v fitness Champ, kjer dodatno vadim za moč. Po nekaterih skupnih treningih, če je dvorana prosta, še sam delam na tehniki vodenja žoge. Dodatno skrbim le za moč oziroma za splošno telesno pripravljenost, ostalega pa imam dovolj na skupnih treningih z moštvom. Sicer pa mi za dodaten samostojni trening niti ne ostane prav veliko časa.

S katerimi igralci Krke se najbolje ujamate na igrišču, s kom najraje igrate?

Najbolj mi ustreza stara naveza s Simonom Petrovom, s katerim igrava skupaj že od vsega začetka. Veseli me, da mu gre spet bolje, saj se je za nekaj časa v novi zasnovi igre, med novimi soigralci in z novim trenerjem malo izgubil, tako da niti ni toliko igral. Tudi Grum se je dobro ujel in tudi z njim rad igram. Sicer pa v moštvu Krke ni igralca, s katerim bi ne bil rad igral.

V Krki ste ključni igralec in ves sistem sloni tudi na vaši igri. Ste si zamislili, kako bi bilo, če bi igrali pri Olimpiji, tam seveda ne bi imeli take vloge?

To, da sem v tem moštvu prvi igralec, ima veliko prednosti: na igrišču prebijem veliko časa, dobim precej uporabnih žog, določene akcije so načrtovane tako, da jih z metom zaključim jaz. Tega pri Olimpiji ne bi imel, dobil pa bi več evropskih izkušenj, igral bi na težkih tekmah, treniral bi več in bolj trdo pa tudi možnosti za trening bi imel precej večje. Spoznal bi evroligo, sistem evropske košarke.

Kako se ujamate s trenerjem Živkovičem, sta na isti valovni dolžini?

Osebnostno se dobro razumeva. Živko zahteva borbenost, resen pristop do vadbe in igre. Sam je kot igralec dolgo časa preživel v vrhunski košarki in ve, da nam ni treba razla-

gati, kako naj vodimo žogo in kako naj vržemo na koš. Košarka je situacijska igra, tvoje obnašanje pa je odvisno od nasprotnika, od njegove obrambe. Imeti moraš občutek za to, kaj storiti. Če tega nimaš, ti ne more nihče pomagati. Sam poskušam dati čimveč od sebe, če imam svoj dan igrati dobro, če ne, pa slabše.

Znani ste bili po tem, da ste pogosto vzpodbujali občinstvo k navijanju, po uspešni akciji pa ste se zelo iskreno veselili in si z značilnimi kretnjami dali duška. Zdaj tega ne počnete več, zakaj?

Ko se je moštvo vzpenjalo proti prvi ligi, so bila tudi čustva ob uspešnih potezah močnejša, zdaj pa smo tako rekoč že poklicno moštvo in vse to doživljamo bolj hladno. Tedanje moštvo je temeljilo na prijateljskih odnosih med igralci, bili smo klapa, zdaj pa vsak opravlja pač svoj posel. Vzdušje v moštvu je bilo prej vsekakor boljše. Vsaka dobra in uspešna poteza mi je veliko pomenila, s tem sem sam sebi dokazoval, da lahko nekaj storim, igral sem tudi za publiko, in ker sem bi že takrat zelo eksploziven, sem navijače lahko navduševal z zabijanji.

Pogosto se jezite na sodnike, se z njimi pripravate, na tekmah z Barcelono in z Olimpijo pa ste bili zelo mirni. Kako to?

Moji prepri s sodniki so bili večji problem pred letom ali dvema, ko sem skoraj na vsaki tekmi dobil tehnično napako. Zdaj sem se dejansko malo umiril. Spoznal sem, da sodnik svoje odločitve ne bo nikoli spremenil. Tudi če se odloči napačno, moraš to sprejeti. Če se boš prepiral, bo namerno še bolj strog do tebe.

Če se pripravate s sodnikom, se ne morete dovolj posvetiti igri?

Tudi to je res, saj potem ne moreš biti tako skoncentriran na igro. Najbolje je misliti le na igro. Obe omenjeni tekmi sta bili za nas zelo pomembni, in če bi se zapletal s sodnikom, bi se za nas končalo še

slabše. Zavedal sem se, da moram biti tiho in delati svoje, potem pa bo, kar bo.

Torej je to tudi vaša usmeritev za prihodnje?

Seveda. Menim, da se moram čim manj ukvarjati s sodniki, jih iz svojih misli izključiti. Sam pri sebi opažam napredek in nisem več tako problematičen igralec.

Velikokrat naredite povsem nepotrebno osebno napako, potem ko izgubite žogo?

To je podzavestna reakcija na lastno napako. Jezen si nase in potem sežeš tja, kamor ne bi smel.

Ali o košarki in o svoji igri razmišljate tudi kadar niste na treningu ali pred tekmo in po njej?

Rekel bi, da kar pogosto. Ker se ne ukvarjam z ničemer drugim razen s košarko, imam tudi čas za to. Pogosto vrtim film nazaj in podoživljam tekmo, sam pri sebi razčiščujem, kaj sem storil narobe. Če tekmo prenaša televizija, si jo vedno posnamem in potem skrbno analiziram svojo igro ter ugotavljam, kaj bi lahko naredil bolje.

Kako je bilo igrati z Barcelono, ki je dejansko ena izmed najboljših evropskih moštev?

Na tekmi doma sem bil izjemno motiviran. Vsi smo se hoteli dokazati in zmagati, kar nam na žalost ni uspelo, saj je Barcelona tudi zelo izkušeno moštvo. Kljub temu sem zelo dobro igral, kar pa bi mi veliko več pomenilo, če bi zmagali.

Vsakič, ko ste se krkaši Špancem približali, ste začeli delati začetniške napake. Ste se ustrašili zmage nad slavnim nasprotnikom?

Vse to je bila posledica treme, strahu in neizkušenosti. Enostavno nisimo vedeli, kaj naj v tistem trenutku naredimo, to pa so izkušeni igralci Barcelone znali kaznovati.

Izbrani ste bili v člansko reprezentanco in sodelovali na pripravah. Kako je bilo?

Vzdušje v moštvu je zelo dobro, ker zadnje čase igra zelo dobro in se je že dve tekmi pred koncem kvali-

fikacij uvrstilo na evropsko prvenstvo. Na tekmah z Belgijo in Bolgarijo, ki ne odločata o ničemer, bo trener Zrinski dal prednost mlajšim igralcem: Brezcu, Bečiroviću, Šporarju, Dragišiću in meni. Zelo si želim videti, kako je igrati v reprezentanci, saj mi do sedaj ni uspelo uvrstiti se med deset igralcev, ki so tudi dejansko nastopili. Kasneje bo zelo težko priti v reprezentanco, še posebej, ko se ji bodo pridružili poškodovani Gorenc, Milič in Horvat. Vprašanje je sicer, kako dolgo bo lahko sodeloval Matjaž Tovornik, medtem ko je Zdovec že napovedal svoj odhod iz reprezentance vrste. Vseeno bo v izbrano vrsto zelo težko priti, saj spada tik pod vrh evropske košarke.

Če bi lahko sestavili državno reprezentanco, v kateri bi igrali tudi sami, katere košarkarje bi izbrali za soigralce?

V prvi peterki bi bila zanesljivo Nesterovič in Zdovec, kar se tiče ostalih, pa bi težko koga izmed sedanjih reprezentantov izločil. Poleg omenjenih bi morda izbral še Daneua, Tuška, Kraljeviča, Miliča in Gorenc.

V Krki imate nekaj tujih igralcev in trenerja, kako se sporazumevate?

Osemdesetodstotno v hrvaščini. Prizadevam si govoriti slovensko, a če te nekdo le zabodeno gleda, se vdaš in mu poveš hrvaško.

Pri 19 letih ste poklicni košarkar. Morda je še malo prezgodaj razmišljati o koncu kariere. Ali veste, kaj boste počeli, ko ne boste več košarkar?

Od časa do časa celo malo razmišljam o tem. V naslednjih letih se bo videlo, če si bom lahko s košarko zagotovil obstoj. Upam, da bom zaslužil in prihranil vsaj toliko, da bom po končani karieri lahko odprl gostinski lokal. Denar bi vlagal tudi v nepremičnine, a najprej ga je treba zaslužiti.

IGOR VIDMAR

OB JASLICAH - Julijana Lovšin je ponosna na svoje jaslice. Pravi, da so jih takrat, ko še ni bilo televizije, radi prihajali občudovat vaški otroci. Sedaj pa jih ni več, čeprav bi jih bila vesela, saj jaslice ne postavlja le zase, ampak tudi za druge. (Foto: M. B.-J.)

Ob jaslicah obuja spomine

Julijana Lovšin iz Križevske vasi ne živi zgolj ob spominih, ampak še ohranja stare praznične navade

KRIŽEVSKA VAS - Mnogi za številne zanimive običaje, povezane z božičem, vedo iz pripovedovanj, nekateri se jih še spominjajo, Julijana Lovšin, ki se je pred šestimi desetletji iz Zemlja poročila v Križevsko vas pri Metliki, pa jih še vedno ohranja. "Moje priprave na praznike so takšne, kot sta me pred desetletji naučila mama in taša," pravi Julijana.

Spominja se, da so, ko je bila majhna, odrasli postavljali jaslice, otroci pa so jih le opazovali s peči. Če si je kot otrok tega opravila želela, se ji je želja uresničila, ko je prišla v Križevsko vas. Že šest desetletij v veliki sobi postavlja približno pet kv. metrov velike in izredno bogate jaslice. Postavlja jih tri dni, podere pa šele, ko pobere sneg. Vsako leto so nekoliko drugačne, vedno pa jim še kaj doda. Ker je Lovšinov rod, ki je prišel v Križevsko vas pred več kot 400 leti, imel dolgo časa tudi mlin ob Kolpi, katerega kolesa pa so se žal že ustavila, Julijana v jaslicah ne pozabi na mlin.

M. B.-J.

Sicer pa se Julijana za miklavževo še obleče v Miklavževo oblačila in obdari svoje bližnje s spečenimi parklji, jabolkami, orehi, bomboni, nogavici. Pred božičem pa še vedno speče po tri hlebce: božičnik, novoletni kruh in navadni kruh, ki ga jedo na božični večer. Na prvem hlebu so Jezus, Marija, Jožef, štiri ptice, voliček, osliček, okrog hleba pa kita. Na drugem je letnica prihajajočega leta in ga začno jesti na novoletni dan. Sicer pa pred prazniki speče tudi po štiri potice in piškote. Na badnjak, kot pravijo Belokranjci dnevu pred božičem, pa vse te dobrote zloži na mizo, poleg tega pa še molitvenik, rožni venec, liter vina in ključke, pod mizo pa zrnje. "Spominjam pa se, da smo morali včasih imeti prve kolone šele za božič, sicer so po vasi obrekovali gospodinjstvo, da slabo gospodinjji, ker ji je zmanjkalo masti," se nekaterih dogodkov ob svojih jaslicah spominja Lovšinova.

Jožičine mojstrovine iz slame

Od okraskov za novoletne jelke, src do zapletenih steklenic - Jožica Kastelic mora rž pridelati kar sama

NOVO MESTO - Pri Kastelčevih Na Lazu v Novem mestu krasijo novoletno jelko zvezdice, narejene iz ržene slame. Ko prižgejo lučke, te še posebej lepo zažarijo. Jožica Kastelic se je izdelovanja predmetov in okraskov iz žitne slame, ki je prekmurska znamenitost, naučila pred šestimi leti, potem ko se je kot upokojenka udeležila tečaja na Srednji kmetijski šoli Grm, ki ga je vodil profesor Janez Firm. Danes je prava mojstrica te domače obrti, ki pa vse bolj izumira tudi v krajih, kjer se je včasih z njo ukvarjalo zelo veliko ljudi.

MOJSTROVINE IZ SLAME - Jožica Kastelic iz Novega mesta, odkar je upokojena, veliko časa posveča ustvarjanju iz žitne slame. Na fotografiji je le del umetniških izdelkov njenih rok: ptičja hišica, božično žito in manjši okraski.

Jožico je pletenje izdelkov iz žitne slame tako prevzelo, da vsako leto ustvari več, pa tudi vse bolj zahtevnih izdelkov. Tako je letos sodelovala na natečaju revije Moj mali svet za najptičjo hišico s hiško, ki jo je spletla iz slame. "Za izdelke potrebujem rženo slamo, ki pa je mi dobiti, zato že nekaj let z možem sama posejemo rž na svoji njivi," pove Jožica. Vendar je pot do ličnega izdelka še daleč. Jožica požanje rž, še preden je povsem zrela in jo potem posuši. Mož Franc ji jo pomaga očistiti in razrezati po kolencih, potem pa jo Jožica še v vreli vodi prekuha. Slamo sortira tudi po velikosti, vsakič pa jo skuha toliko, kot jo rabi za posamezen izdelek. Iz slame opleta steklenice, izdeluje razne okraske, kot so srca, in tudi izdelke po željah. "V Prekmurju spletajo naenkrat iz največ štirih slam, v Domžalah, kjer so bili od nekdanji znani po spletnju slamniki, pa sem se naučila spletnja iz osmih slam," pove Jožica, ki s slamo zelo rada dela, in čeprav je delo zahtevno in počasno, jo pomirja.

Njene mojstrovine so napredaj v trgovinah z izdelki domače in umetnostne obrti širom

J. D.

Naredimo nov svet

Kdo so ti ljudje?
Kdo so ti slabiči,
ki s silo spreminjajo
ta naš lep svet?
Kdo jim dovoli,
da počnejo te grozne stvari?
Ustavimo te ljudi,
mladi nočemo njihove pameti!

Naredimo nov svet,
svet brez vojn in mej,
svet sožitja, miru,
na Zemlji bratje bomo vsi.
Odprimo oči,
vrzimo proč stare stvari,
naš svet bo na enakosti,
prijateljstvu in pravičnosti.

Dajmo življenje otrokom,
dajmo jim kruha in svobode,
skupaj stopimo vsi,
skupaj k pravičnosti.

Adijo, diktatorji,
adijo, orožje,
pošljimo nekam te ljudi,
da mračni se jim um zbirni.
Naredimo ta korak mi,
da v novo tisočletje bomo šli,
brez nasilja, umazanih stvari,
k temu poklicana sva jaz in ti.

Naredimo ta korak mi,
povežimo vse strani,
ne v brezna krvi,
v veselje jutri bomo šli.

MARKO MODREJ
Nemška vas pri Ribnici

Svet vrti se

Vse vrti se neprestano,
menja misli, menja lica,
laž zazdi se kdaj resnica,
nedognano pa spoznano.

Teško sebe je umeti,
ker porod smo le trenutka,
ki zori nas v klas osnutka,
v njem pa moramo zoreti
in se dati kdaj požeti.
Vsak pa skuša kdaj z ukano,
pa čeprav kdaj z žgočo rano
se iz primeža izviti,
zakon v sebi kdaj obiti,
vse vrti se neprestano.

Bujna naša domišljija
ne miruje, kaj ustvarja,
drzno misel natovarja,
in v porodnih krčih zvija:
to je dobro, kar ti prija:
če ima kaj več desnica,
naj pobere ji levica,
in ud istega telesa
v zlu v vrtincu tega besa
menja misli, menja lica.

Vse z nečim si nasprotuje,
kot da se v potresih guga,
sever vdre v globino juga
in z užtkom uničuje,
kar se zdi mu, da je tuje,
a goreča plamenica,
ki je zvezda repatica,
kaže v mračnem up svetlobe,
pa čeprav iz teme grobe
laž zazdi se kdaj resnica.

Vse le kruta je utvara:
rap, požigi in umori
in preganjanja, udori
pameti so zlo, ki vara
in moči privide čara.
Le kar je na mizo dano
za vse zbrane darovano,
setev v rast spodbuja plodno
in v up sočen vinorodno,
nedognano pa spoznano.

JANEZ KOLENC

NOVOLETNA POSLANICA

Bliži se najlepši čas v letu. Čas, poln želja po sreči in zdravju. Čas, namenjen družini, prijateljstvu, vsem, ki so nam blizu. Čas skritih upanj in iluzij. Nam otrokom se takrat poraja veliko želja in ena od njih je, da bi končno dobili novo osnovno šolo, ki nam jo že toliko časa obljubljajo. Verjemite mi, da je šola popoldne včasih res moreča. Nekateri otroci bi radi preživljali popoldneve s starši, tako pa to do poznih popoldnevov ni mogoče ravno zaradi šole. Želimo si tudi več razumevanja staršev, včasih nas poskušajte vsaj malo razumeti. Vedite, da svet gledamo skozi čisto drugačne oči kot vi, skozi oči otroka. Rada pa bi dodala še to: čeprav je svet odraslih zame še preveč zapleten, vem, da so vsi vseh voin krivi ljudje, ki hočejo po vsi sili in, ne glede na posledice vladati svetu. Mi, otroci, pa bi radi le lep, preprost svet, svet brez vojn in drugih nesmiselnih stvari, kjer umirajo nedolžni. Živimo v novem letu z več moči, zdravja, imejmo razumevanje do sočloveka in dosežimo mir. Leto naše silvestrovo je zadnje v tem tisočletju. Preživite ga v objemu drage osebe, morda ob soju sveč, in naj vam za vedno ostane v lepem spominu.

KAJA MARŠIČ
OŠ Ob Rinzi, Kočevje

Javno vprašanje Komunalni in občini

Kdo je pristojen za čiščenje pločnikov na Butorajski cesti v Črnomlju

Čiščenje zasneženih pločnikov je v mestu Črnomelj zaživelo šele zadnja leta, vendar ne po celot-

nem mestu. Pojavljajo se primeri, da nekaterih pločnikov Komunalna noče čistiti, čeprav bi po logiki to

morala delati. Primer je Butorajska cesta, ki ima približno le 200 m pločnika in spada v mesto Črnomelj. Komunalna čisti pločnik na Ločki cesti do križišča, kjer se odecpi za naselje Butoraj. Tudi letos ni nič drugače. Pločnik na Butorajski je dobesedno zametan (tudi s snegom s cestišča, ki ga ob privoščljivem smehu šoferjev naplužijo prav tovornjaki Komunalne) in ga je nemogoče ročno očistiti.

Ko je delavec Komunalne čistil pločnik na Ločki cesti, sem ga vprašala, zakaj ne čisti tudi našega pločnika, je odgovoril: "Šef mi ne pusti, kar reče šef, to delam. Dobil bi knjižico (verjetno je mislil delovno, op.p.), če ga ne bi poslušal." Seveda sem ga razumela. Delavec vendar ne more tvegati službe zaradi neposlušnosti. Drugi dan sem poklicala na Komunalno in pojasnila so mi, da oni delajo po planu, ki so ga prejeli in jim ga je potrdila občina Črnomelj, in da v tem planu pač Butorajske ceste ni; da so ob Butorajski cesti zasebne parcele in da plačujemo komunalne storitve samo za odvoz smeti in za vodo, da pa bo najbolje, če pridem na Komunalno in si ogledam njihov plan, kajti na pamet ne bodo ničesar govorili.

Da bi zaradi tega hodila na Komunalno, mi še na misel ne pride, kajti problem ni samo mojtemveč od vseh, ki živimo ob Butorajski in naprej v naselju Drage. Čeprav se vsi jezijo zaradi opisane problema, so tiho, ker se nihče noče izpostavljanjati. Krasen primer je bil pred meseci, ko več kot tri tedne ni gorela javna razsvetljava, a ni bilo nobenega, da bi poklical Elektro in to sporočil. Ko sem nazadnje le poklicala, so z Elektra Črnomelj še isti dan naparko odpravili.

Zaradi tega javno sprašujem Komunalno Črnomelj in občino (ali občinske svetnike):

- Zakaj ni v planu čiščenja pločnika Butorajske ceste?
- Ali se zasebne parcele, na primer na Ločki ali kjerkoli v Črnomlju, kjer je pločnik pluzen, razlikujejo od parcel na Butorajski in zakaj?
- Ali meščani, kjer so pločniki pluzeni, plačujejo posebej te storitve Komunalni?
- Meni je bilo rečeno, da jih mi ne plačujemo, in resnično jih ne!

F. P.
Črnomelj

Pozor, ponarejen denar!

Ponarejene bankovce po 10.000 tolarjev so razpečevali mladeniči, celo mladoletni, iz Dolenjske in Posavja

NOVO MESTO - V petek, 18. decembra, sta delavec agencije za plačilni promet iz Novega mesta in trgovka v kiosku Vestnik tisk, d.o.o., na Topliški cesti v Novem mestu obvestila policiste, da so po vsej verjetnosti prejeli ponarejen bankovec po 10.000 tolarjev. Policisti so z zbiranjem obvestil in široko zastavljeno akcijo kmalu izsledili 17-letnega I. G. iz okolice Trebnjega in 18-letnega P. K. iz Žužemberka, ki sta utemeljeno osumljena ponarejanja denarja. Policisti so ugotovili, da gre za pravo mrežo razpečevalcev, saj sta prej omenjena prejela ponarejene bankovce od 17-letnega D. U. iz okolice Sevnice, ta jih je prejel od 21-letnega A. M. iz okolice Sevnice, slednji, ki je bil drugi člen v verigi razpečevalcev, pa je dobil denar od 18-letnega Ž. D. iz Sevnice, ki je denar tiskal s pomočjo računalniške opreme in ga nato razpečeval omenjenim osumljencem. Ž. D. je ponarejen denar vnovčeval tudi

na območju Velenja, saj so tamkajšnji policisti zasegli kar 18 takšnih bankovcev po 10.000 tolarjev z isto serijsko številko.

Policisti so zoper vse omenjene osumljene odredili policijsko pridržanje, pri njih opravili hišne preiskave in trem za-

- Ker so ponareddki dokaj dobri, uprava za notranje zadeve Novo mesto opozarja občane, trgovce, gostince in druge, naj bodo pri vnovčevanju in prejemanju bankovcev po 10.000 tolarjev nadvse pozorni. V omenjenem primeru je šlo za bankovce z enako serijsko številko AA 0819531. V primeru vnovčitve ponareddka takoj pokličite policijo na telefon 113 ali policijsko postajo Novo mesto na telefon 321 400.

seglji računalniško opremo. Zoper vse so napisali kazensko ovadbo okrožnemu državnemu tožilstvu v Novem mestu.

T. G.

ZVEZDARNICA V NOvem MESTU? - Pogled na novogradnjo Knjižnice Mirana Jarca: drzne zamisli arhitekta Mušiča res malce spominjajo na objekte, kot jih poznamo iz tuje literature. (Foto: T. Gošnik)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Ko je vedeževalka pokasirala denar, je odletela na Klek - Rokometni veterani spet skupaj - Adlešičko telefonsko cvrčanje in škripanje - Zahvala za pomoč

Na sveti večer je bilo za dežurnega novinarja bolj malo klincev. A že prvi je načel v današnji časih zelo aktualno temo. To, da se ljudje zatekajo k raznim napovedovalcem prihodnosti, "šlogarjem", čudežnim zdravilcem, je večkrat eno od znamenj kriznih, težkih časov. Seveda taka človeška nagnjenja s pridom izkoriščajo številni šarlatani, ki tudi v naših krajih poganjajo kot gobe po dežju. Edino korist, in to ne majhno, od človeške lahkovernosti imajo izključno oni.

Svoj primer nam je razkrila bralka iz Šentruperta, in to zgolj zato, da bi druge obvarovala pred tako goljufijo. "Nasedla sem na oglas, ki ga je v Dolenjskem listu objavljala neka vedeževalka Mery," je začela svojo pripoved naša bralka. Gospa je poklicala na telefonsko številko 061 342-202 in goljufiva babura na oni strani telefona je s svojim vedeževalskim čutom zaznala svojo žrtev. Najprej ji je na hitro napletla nekaj splošnih stvari, veljavnih bolj ali manj za vsakogar. Potem pa je povedala, da mora sogovornica nakazati 6.300 tolarjev, da bo dobila kristal z navodili, potem pa naj jo spet pokliče, da ji bo rešila njene težave in ji napovedala prihodnost. Naša bralka je to res naredila in kmalu dobila nekakšen čudežen kamen. Navodila so pa taka: kamen je treba čez dan nositi obešen okoli vratu, čez noč ga položiti v kozarec z vodo, zjutraj to vodo spiti in tako naprej do polne lune, ko je treba tako imenovani kristal čez noč položiti na okno, in to na krožnik, v kate-

rem je malo zemlje. Skratka - prava coprnija. Na hrbtni strani pošiljke je bil naslov: Slovenski ga ga. Hubadova 12, Ljubljana.

Ko bi se bilo treba z vsevedno Mery pogovoriti, je pa izpuhtela. Sežgali je najbrž niso, saj so to navado že pred časom opustili, lahko pa, da si je z denarjem naše bralke kupila novo metlo z zimskim sirkom in odletela na zasneženi Klek ali kakšno drugo priljubljeno shajališče vedeževalk, čudežnih zdravilk in drugih coprnice. Vsekakor se na to oglasu objavljeni telefonski številki po prejemu denarja nihče več ne oglasi. Preverjeno!

Andrej Sever iz Metlike pa se v imenu rokometašev veteranov iz Črnomlja zahvaljuje vsem, ki so jim pomagali pri organizaciji Miklavževega rokometnega turnirja, na katerem so se črnomaljski veterani po dolgem času spet srečali s svojimi rokometnimi prijatelji iz Ivančne Gorice, Novega mesta, Petrinje in s Hvara.

Dušan iz Litije ima vikend v Paunovičih v Beli krajini. "Zakaj je telefonska centrala v Adlešičih najslabša v Sloveniji?" se razburja Dušan. Pravi, da kadarkoli ga kličejo otroci, v telefonski slušalki vse cvili, cvrči in hrešči, tako da sliši vse drugo, samo svojih otrok ne. "Pritožujejo se vsi, ki so vezani na to centralo, saj je telefonija res mizerna, plačamo pa tako kot tisti, kjer je vse v redu." Nadalje Dušana zanima, zakaj v Žuničih že tri leta ni več trgovine, ki jo je prej imela črnomaljska kmetijska zadruga, nanjo pa so bili vezani prebivalci Žuničev, Miličev in

Paunovičev. Sedaj je najbližja trgovina na Preloki, do koder je 2 km klanca, naslednja pa v 7 km oddaljenih Adlešičih. Pa še to moti Litijana, da avtobusno postajališče v Paunovičih ni označeno.

Gospa Alijana Guculović iz novomeškega Telekoma je povedala, da je telefonska centrala v Adlešičih analogna, vendar ne najstarejšega tipa. Bela krajina pri digitalizaciji telefonskih central nikakor ni zapostavljena, vendar imajo pri tem prednost bolj obremenjene centrale. Adlešička bo za posodobitev na vrsti prihodnje leto.

O trgovini v Žuničih pa je direktorica črnomaljske Kmetijske zadruge Polona Bahor povedala, da so jo zaprli, ker je po osamos-

- DEŽURNI NOVINAR VAS ČAKA ŽE DANES - Ker je jutri silvestrovo in je zato Dolenjski list izšel že v sredo, 30. decembra, bo tudi dežurni novinar na voljo že dan poprej, to je danes, od 18. do 19. ure na številki (068) 323-606.

vojitvi Slovenije v njej močno padel promet, saj je bilo prej tam precej kupcev iz sosednjih hrvaških krajev. Lokal so dali v najem in najemnik namerava v njem spet odpreti trgovino.

Bralka L. M. iz Mirne Peči pa se lepo zahvaljuje družini Majcen in njihovim sorodnikom, ki so ji prejšnji teden priskočili na pomoč ob prometni nesreči. "Hvala za čas in dobrotljivost. Taka pomoč je dandanes že prava redkost," pravi.

A. B.

Trgatev pri 11 stopinjah pod ničlo

Pri Cvelbarjevih v Mevcah so trgali na Šentjanževo, 27. decembra - Zakaj sv. Janez blagoslavlja vino

MEVCE - Zadnje nedeljo zjutraj je bil hud mraz. Ob sedmih so namerili 11° pod ničlo. V tem mrazu, ko se še ni naredil dan, so v Cvelbarjevem vinogradu v Mevcah, na vinorodnem griču nad Šmarjeto, začeli trgati zmrznjeno grozdje. Oho-motani trgači v zimskih rokavicah, med njimi je bil tudi novi novomeški župan dr. Tone Starc s široko družino, so najprej sneli mreže, ki so od konca redne trgatve varovale pridelek pred pticami, potem pa začeli brižno trgati zmrznjeno grozdje, ki bo dalo ledeno vino, prvo v tem koncu sploh.

Lojze Cvelbar je znan in cenjen vinogradnik, najemnik Krkine vinske kleti Bajnof pod Trško goro in eden največjih pridelovalcev cvička. V domačem vinogradu v Mevcah je že lani del pridelka po redni trgatvi pustil na trti, tako da so šardone in sivi pino trgali 8. decembra. Obe trgatvi sta dali vini s predikatno izbiro in zanju je Cvelbar na letošnjem ocenjevanju na Radogonskem sejmu dobil zlati medalji, zlat je bil tudi njegov sovinjon redne trgatve. Prav te dni je začel Cvelbarjev lanski pomiklavžev izbor prodajati; vsega je 800 steklenic po 0,375 l.

"Letos smo pustili 200 trt šardoneja in 100 trt sovinjona," je povedal Cvelbar, ki mu pri vinogradniškem in kletarskem delu pridno in koristno poma-

gata oba sinova. "Kot kaže sedaj, bo imelo vino, ki ga bomo pridelali, vse pogoje za ledeno vino," je prepričan. Letošnje razmere so bile za tako trgatev dokaj primerne in ugodne. Trte, na katerih so pustili grozdje, so dvakrat podtrgali in pustili le najboljše in najbolj zdrave grozde. Grozdje je pravi čas napadla zlahna plesen, botritis, kar je eden od pogojev za pridelavo predikatnih vin. Več dni pred trgatvijo je bila povprečna dnevna temperatura minus 6° Celzija.

Zmrznjeno grozdje so takoj previdno sprešali, tako da so iztisnili le najkvalitetnejši sok, tako rekoč samo sladkor in ekstrakt, medtem ko so ledena zrna ostala na preši.

Kot veleva zakon, je treba predikatno trgatev prijaviti. Uradni vzorčevalec Kmetijskega inštituta Slovenije inž. Miha Zmavc je vzel vzorec mošta in izmeril njegovo sladkorno stopnjo; nameril je kar 148 Oechslejevih stopinj. Vendar je pot do ledenega vina še dolga in nikakor ne brezskrbna. Za vretje je Cvelbar nabavil posebej selekcionirane kvasovke in hrano zanje, vretje bo trajalo kake tri mesece, ves čas pa bo treba skrbno in strokovno spremljati proces nastajanja ledenega vina.

Cvelbarjeva ledena trgatev je bila, kot rečeno, v nedeljo, 27. decembra. Na ta dan goduje sv. Janez Evangelist, med apostoli najljubši Jezusov učenec. Le-

genda pripoveduje, da je neki Grk pred sv. Janeza postavil časo zastrupljenega vina in mu rekel, da sprejme krščansko vero, če Janez vino izpije in ostane živ. Janez je vino blagoslovil in ga brez škode izpil, iz čaše pa se je zvila strupena kača; zato tega svetnika upodabljajo s kelihom in kačo. Kot piše Niko Kuret v Prazničnem letu Slovencev, je sv. Janeza ali Šentjanža Cerkev "izkoristila" pri pokristjanjenju predkrščanskega obredja napoja bogov, ki so ga poganska ljudstva obhajala v tem zimskem času. Cerkev je uvedla blagoslov vina in ga povezala s sv. Janezom. Tako ponekod še danes verniki nosijo na ta dan svoje najboljše vino v cerkev k blagoslovu in tako vino se imenuje šentjanževce. Šentjanževce je pijača ob vsakem slovesu, naj se razhaja vesela pivska družina, naj se kdo odpravlja od doma, posebej fant k vojakom. Ob slovesu so šentjanževca pili že v srednjem veku. Na Slovenskem je znana poslovilna pesem, ki jo pejejo ob takih priložnostih: Pijmo šentjanževca, da bi bilo srečno/ življenje vsakega/ zdaj in na večno.

Cvelbarjevo ledeno vino bo Šentjanž lahko blagoslovil čez leto dni, na dan, ko so potrgali grozdje zanj. Kdor ga bo pil, bo res lahko srečen.

A. BARTEJ

LEDENA TRGATEV - Eden od trgačev na Cvelbarjevi ledeni trgatvi v Mevcah v nedeljo, 27. decembra, je bil tudi novi novomeški župan dr. Tone Starc (levi), tudi sam vnet vinogradnik. (Foto: A. B.)

DR. JANEZ GABRIJELEČIČ ŠESTDESETLETNIK - Doktor ekonomskih znanosti in član Računskega sodišča v Ljubljani Janez Gabrijelečič (na sliki desno), ki mu v rojstnem Novem mestu popularno pravijo kar Jani, je zadnje dneve decembra praznoval šestdesetletnico. Za življenjski jubilej so mu med prvimi čestitali člani uredništva revije Rast, s katero kot urednik rubrike Rastoča knjiga sodeluje že od prvega letnika. Ob tej priložnosti sta mu namestnica glavnega urednika Nataša Petrov in tajnik revije Franc Zaman izročila grafiko Rudija Stoparja. (Foto: M. Markelj)

LIONI ZA OŠ DRAGOTINA KETTEJA - Novomeški Lions klub že od ustanovitve pred petimi leti posveča posebno pozornost novomeški osnovni šoli s prilagojenim programom Dragotina Ketteja. Ob koncu letošnjega leta so novomeški lionsi opremili računalniško učilnico; podarili so tri računalnike z dodatno opremo, povezane v mrežo, in tiskalnik. Učencem so s tem naredili ne samo veliko veselja, ampak tudi koristni. Dedek Mraz iz novomeške Krke, ki je že več kot 20 let pokroviteljica te šole, pa je tako kot vsako leto učence bogato obdaril. Učenci so za to priložnost pripravili priscrčen program in svojim dobrotnikom izročili darila, ki so jih sami naredili. (Foto: A. B.)

PROMETNE PROBLEME USTVARJAMO

Zalegel bo le udarec po žepu

Skrajni čas je že, da se v prometu v Novem mestu res kaj korenitega spremeni

Dosedanja novomeška oblast ni v zadnjih letih storila v zvezi z reševanjem prometnih tegob, ki jih čutijo meščani, tako rekoč nič. O novih kolesarskih stezah in pešpotah ni moč resno govoriti, o javnem mestnem in primestnem prometu še manj, izbira interneta za zmanjševanje cestnega prometa je žal tuja še vsem, o liscih, zvišanju parkirnin in še kakšnem pajku si niso upali razmišljati kakor tudi ne o prevzgoji voznikov. Toda na drugi strani tudi del meščanov ni nič drugega kot stokajoča množica ustvarjalcev problemov. Kako si ti meščani dovolijo stokati zaradi prometnih problemov, ko pa jih hkrati sami ustvarjajo? Po eni strani, vsaj govorijo tako, so strašni ekologi in zdravje jim je alfa in omega življenja, po drugi strani pa šibajo z avtom gor in dol po mestu, hočejo nove in nove ceste, sovražijo pajke in lise, o parkirninah pa nočejo niti slišati in, zagodeni v koloni, polni pleha, zaripli kolnejo vse po vrsti, le sebe ne. Poznam celo nekaj ljudi, ki jih sumim, da odkar imajo avto, še niso prišli peš v bližnjo trgovino, kaj šele v cen-

ter mesta. Pa sploh ni daleč. Vprašam se, ali se ti ljudje kdaj vprašajo, kako mladina in stari ljudje živijo v tem urbanem peklu. Se javnega prometa nimajo, le svoje noge in morda bicikel. Nisem še slišal kakšnega šolarčka, tudi mladoletnika ne, ali pa starke na berglah, da bi se pritoževali nad prometnimi zastoji, nad nekimi zamaški na cestah, kvečjemu kakšen na pločnik parkiran avto jim žre živce. Le čigav je? Pa vendar morajo tudi oni ravno tako živeti v tem mestu, ravno tako morajo kdaj priti na tržnico, v šolo in glasbeno šolo pa na kulturne prireditve in v trgovino, na sestanek upokojencev ali na telovadbo... In vse to v glavnem peš, poleti pa morda s kolesom. Le kako bi drugače?

Prevzgoja že, prevzgoja, toda to traja! Edini ukrep za hitro izboljšanje prometne slike mesta je udarec po žepu tistim, ki se razvajeni vozijo z avtom na še tako kratki relaciji. Praznjenje žepov vrže povsod in vedno in takoj.

V mestu, kjer je potrebno plačati le nekaj ubogih tolarjev za parkiranje, če vam seveda ne uspe za-

stoj in morda hkrati celo nepravilno parkirati na kakšni stranski uličici, pač ne bo nihče, ki ima nekaj svojske pameti, šel peš. Naša podjetja pa za razliko od tujih itak ne poznajo nobenega instrumenta za zmanjševanje prihajanja zaposlenih na delo z avtomobili.

Sprva, če hoče kdo res hitro rešiti sedanje prometne probleme, je pač treba uveljavljati ljudem nekoliko manj prijazne metode urejanja prometa, drugače ne gre. Kdor se tega boji, naj ne gre za oblastnika, temveč naj gre sadje prodajat! Seveda pa si je v prihodnosti pri reševanju prometa potrebno pomagati z vsem, kar je in kar bo na razpolago, in pri tem mora z občino sodelovati tudi gospodarstvo oz. vsi, ki generirajo promet. Visoke parkirnine, lise in pajek na eni strani, internet in javni promet na drugi ter kolesarske steze in pešpoti na tretji bodo skupaj s pametnim urbanizmom gotovo rešile mesto preobličje pločvine, njenih neprijetnosti in nevarnosti na cestah, ljudi pa morda tudi njihovega špeha, ki jim visi s telesa.

TOMAŽ LEVIČAR

VLOMIL V STANOVANJE

NOVO MESTO - Med 22. in 24. decembrom je nekdo vlomil v stanovanje v Smrečnikovi ulici v Novem mestu. Neznavec je razmetal stvari po omarah in predalih, z nožem prerezal priključke za TV sprejemnik ter nož zabodel v naslonjalo sedežne garniture. Ukradel je zlatino, devize in tolarje ter s tem lastnika oškodoval za pol milijona tolarjev.

OPREMIL SE JE

MAVRLEN - Med 1. in 24. decembrom je nekdo na Mavrleu vlomil v stanovanjsko hišo in ukradel dva barvna televizijska sprejemnika, električni skobeljni stroj, računalniško igrice, satelitski priključek in večji zvočnik. Lastnika A. M. iz Ljubljane oškodoval za 200 tisočakov.

NA SILVESTROVO NE BOSTE SAMI

Kristina - Agencija za kvalitetno življenje iz Ljubljane je za silvestrsko noč odprla telefonsko številko 061 168 67 84. Če želite, se bo o pozitivni življenjski naravnosti z vami pogovarjala Milenka Trkovnik, avtorica nove knjige Pozitivnost v sodobnem času, od 20. do 3. ure zjutraj.

VEČER PETJA IN GLASBE - V osnovni šoli Žužemberk je bila 23. decembra osrednja kulturna prireditev kot prijeten uvod v božične praznike pa tudi praznik samostojnosti. Na prireditvi je govoril Jože Škufca, donedavna direktor Zavoda za šolstvo - enota Novo mesto, sicer domačin, ki je spomnil številne prisotne na rabo slovenskega jezika in prelomni trenutek v zgodovini našega naroda. V bogatem kulturnem programu so se predstavili učenci otroškega pevskega zbora z Dvora in Žužemberka, mladinski pevski zbor pod vodstvom Aleša Makovca in korepetitorja Berislava Budaka. Predstavili so se tudi mladi glasbenici Ines Vidmar na flavti in Tina Pečjak, posebno pa je navdušil komaj pet in pol leta stari Vid Čopi na klavirju. (Foto: S. Mrlič)

800 ur prostovoljnega dela

Iz enoletnega delovanja Mladinskega kluba Gotna vas

15. novembra 1997 je bila dana pobuda za ustanovitev Mladinskega kluba Gotna vas, ki so jo podprli tudi Krajevna skupnost Gotna vas, KO RK Gotna vas in sekretariat za kulturo, šport in mladino novomeške občine. Klub je bil ustanovljen 14. marca 1998. V tem času so člani izvedli več prostovoljnih akcij, v katere je bilo vključenih 84 ljudi, ki so opravili okrog 800 ur prostovoljnega dela. Na čistilni akciji, kjer so počistili kar nekaj črnih odlagališč, so nabrali 35 kubikov odpadkov in izdelali ter postavili 15 opozorilnih tabel. Obnovili in vzdrževali so dve brvi, postavili prvomajski mlaj, organizirali kresovanje, prvomajski nogometni turnir, družabno srečanje z "mini veselico", organizirali ogled predstave "Sosedov sin" v letnem gledališču na Muljavi in ustanovili Nogometni klub Gotna vas, ki uspešno deluje v občinski rekreacijski nogometni ligi.

Vse to pa so zmogli z veliko zagnanostjo posameznikov. Na vseh akcijah so poskrbeli za okrepčilo, 75 še posebej aktivnih udeležencev akcij je dobilo majice z znakom kluba. Nekaj denarja za delovanje je prispevala krajevna skupnost Gotna vas in sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora, ostalo pa so zbrali s članarino ter s pomočjo številnih darovalcev. Vsem se iskreno zahvaljujejo in si tudi vnaprej želijo takšnega sodelovanja. Kar so načrtovali, so v letu 1998 tudi uspešno izvedli, še posebej pa so bili veseli množičnega odziva članov in drugih krajanov. Rezultati dosejane dela, organizacijski in finančni razlogi pa narekujejo, da se bo Mladinski klub Gotna vas v bodoče organiziral v Društvo Gotna vas in tako postal pravna oseba.

predsednik Mladinskega kluba Gotna vas
TONE MURGELJ

NA CESTI JO JE NAPADEL

NOVO MESTO - 71-letna G. P. je prejšnji torek zvečer hodila po pločniku Kvedrove ceste v Sevnici. Neznani mlajši moški, visok okoli 170 cm, močnejše postave, oblečen v temna oblačila, je prišel do nje in ji iz rok iztrgal plastično vrečko in cekar. Oškodovanka je ob tem padla, neznanec pa je stekel proti Glavnemu trgu v Sevnici, kjer je sedel v vozilo, v katerem sta bila že dva moška, in se odpeljal. Policisti naprošajo vse, ki bi o dogodku kaj vedeli, da pokličejo na telefon 113 ali na policijsko postajo Sevnica, na telefon 41 102. Napadalec je ženski vzel 19 tisoč tolarjev, dokumente in očala.

DEDEK MRAZ V ADRII MOBIL - Drugo leto zapored so v novomeški Adrii Mobil pred božičnimi prazniki organizirali za otroke njihovih delavcev ogled proizvodnje, krajši kulturni program, kjer so nastopili njihovi otroci in otroci šmihelske osnovne šole, na koncu pa jih je obiskal še dedek Mraz. Pripeljal se je z njihovim avtodomom, poklepetal z njimi in jim razdelil darila. Letos so v Adrii, kjer je 293 zaposlenih, obdarili 224 otrok. Lanska in letošnja obdaritev, ki je del nove kulture Adrie, je bila pri delavcih zelo dobro sprejeta, zato načrtujejo, da bo postala tradicionalna. (Foto: J. Dornič)

KUHARJEVI TAMBURAŠI - Po dolgih treh desetletjih so se pri Kuharjevih odločili, da oživijo tamburaški ansambel. Tokrat jih s fotografijo predstavljamo v pomlajeni zasedbi, manjka pa pevka Patricija. (Foto: T. G.)

NOVOGORIŠKI KVARTET - Na četrtem koncertu Šmarjeških glasbenih večerov, ki potekajo v Zdravilišču Šmarješke Toplice, je v sredo, 23. decembra, zvečer nastopil novogoriški pevski kvartet Big Ben. Koncertni program so poznani in priljubljeni pevci zasnovali v dveh delih, in sicer so v prvem odpeli znane božične pesmi, v drugem pa izbor črnskih duhovnih pesmi. Program je povezovala Mojca Hočevar.

ZIMSKI TABOR - Štirje novomeški srednješolci so zadnjo soboto popoldne na razgledni gorjanski košenici Ruti uredili majhen zimski tabor. Korajžni fantje so noč namesto v zakajenem disku prebili na mrzlem, a zdravem gorjanskem zraku, seveda primerno opremljeni. V zimsko gorjansko noč je pred šotoroma plapolal ogenj. Prava zimska idila. (Foto: A. B.)

OHRANJANJE LJUDSKE GLASBE

Kuharjeve tamburice spet oživele

Leta 1950 se je takrat 45-letni Franc Kuhar z Dob pri Kostanjevici odločil, da sestavi tamburaški ansambel. Tamburice je podedoval od predvojnega tamburaškega zboru, člane pa je zbral kar v svoji družini, ki je bila tudi sicer znana kot glasbena.

Začele so se intenzivne vaje, uro za uro, dan za dnevom. "Takrat ni bilo televizije, le redkokje radijski sprejemnik, mi pa smo vadili in se učili. Že spomladi leta 1950, za jožefovo, smo šli igrati podoknico teti Pepci. Takrat smo v ansamblu igrali bisernica Lojze Kuhar in mladi, ki smo v povprečju šteli 8 let: jaz brač, drugi brač Karel Pavkovič, bugarijo Franc Kuhar mlajši in berdo Franc Kuhar starejši," se spominja Martin Kuhar ali Tine, kot ga kličejo prijatelji in znanci.

Leta 1952, ob 700-letnici podelitve mestnih pravic Kostanjevici na Krki, so se s splavom pripeljali v Kostanjevico. Vzdušje je bilo nepopisno. Ploskanju, skandiranju ni bilo konca. "Veseli smo se, da se je naša delovanje ni bilo pogodu. Poleti 1952 so prišli tovariši miličniki in nam odvzeli instrumente. Ni bilo

več vaj, vaščani pa so se spraševali, kaj je zdaj to," se spominja.

A Kuharjev ata je bil trdno odločen, da igranja s tem ne bo konec. V roke je vzel žago, dleto in skobljice ter pričel delati nove instrumente. Najprej je izdelal berdo (bisernico je izdelal že prej), nato drugi brač, na koncu pa še prvi brač. Leto izdelave je zapisano na vsakem instrumentu. Vaje so se znova začele. Vadili so in nastopali za vse pomembnejše praznike: 1. maj, 29. november, novo leto, 8. marec in na vseh družinskih praznovanjih.

Za njihovo delovanje je bilo vse več zanimanja in tako je prišlo tudi leto 1957, ko jih je radio Slovenija povabil na oddajo "Pokaži, kaj znaš". Osvojili so prvo mesto publike. Veselje je bilo neizmerno. "Ko smo šli iz Opere, kjer smo nastopili, so ljudje po ulicah vzklikali: 'Glejte, to so tisti, ki so zmagali!' Šli smo na avtobus, in ko smo prišli v Kostanjevico, nas je miličnik Janez Košir pričakal z radijskim sprejemnikom na oknu in rekel: 'Mejduš! Glih zdej ste na vrsti!' Stali smo in poslušali naš nastop," pripoveduje Tine. Potem so nastopali, kamor so jih povabili.

A čas je mineval in mladi tamburaši so se razkropili po svetu. Vsak se je ukvarjal s svojimi težavami, tamburice pa so obvisle na obešalnikih za dolga tri desetletja. Kuharjeve so velikokrat spraševali, zakaj ne igrajo več. Odgovor je bil vedno isti: "Ne moremo."

Povpraševanje je s časom prenehalo, nastalo je zatišje. Vrstniki so na njihovo igranje pozabili, mlajši pa njihove glasbe niso poznali. A nekateri jih niso pozabili. Na njihovo prigravarjanje so se spet združili. Poleti 1998 so tamburice oživili in zadnjega 11. oktobra z njimi ponovno nastopili v okviru krajevnega praznika Kostanjevica na Krki. Takoj so pričela deževati spodbudna povabila na razne prireditve. "Odzvali smo se, vendar še vedno z neresnim vprašanjem, zakaj so nam takrat odvzeli instrumente. Oče je sedaj že pokojni in očetje smo postali mi, takratni bosonogci," pripoveduje Tine.

Tako v sedanjosti sestavi nastopajo njihovi potomci, ki imajo namen ohranjati vrst glasbe, ki so njihove starše učili predniki. "Takšno glasbo želimo predati tu-

di zanamcem, kajti vsa dogajanja nekega naroda so izražena v ljudskem besedilu, vsa čustva pa v melodijah. Melodije, ki bi jih radi zapustili bodočim rodovom, bodo nadaljevali zanamci, ki so zapolnili vrzeli, nastale zaradi smrti očeta, poškodbe roke brata Franca in odsotnosti brata Lojzeta," pravi Tine.

Tako sedaj igrajo: bisernico Janez Kuhar, prvi brač Martin Kuhar, drugi brač Karel Pavkovič in v pomlajeni zasedbi: bugarijo Tilen Kuhar, kitaro Matej Kuhar in berdo Klemen Pirč, h kakovostnemu petju pa svoj prispevek daje še Patricija Kuhar, poročena Pavlič.

Tamburaši so polni načrtov. Ker se bliža leto 2002, ko bo Kostanjevica praznovala 750-letnico, že razmišljajo, da bi k temu jubileju tudi sami prispevali svoj delež, in se bodo, tako kot za 700-letnico, v Kostanjevico pripeljali s splavom. Še prej, verjetno že to pomlad, bodo izdali zgoščenko, ki jo bodo pospremili s predstavitevjo po domačih krajih. Začela se bo na Dobah pri Kostanjevici. Od tam namreč izvirajo Kuharjevi tamburaši.

TANJA GAZVODA

BARICA SMOLE, ZMAGOVALKA NATEČAJEV

Nekje preživiš svoje življenje

Vida Mokrin-Pauer, literarna urednica revije Primorska srečanja, je v letošnji številki takole predstavila prijateljico Barico Smole: "Je pisateljica, ki je na anonimnih nagradnih natečajih za kratko prozo - Radia Slovenije in mnogih revij - v zadnjih osmih letih prejela 13 uvrstitev oziroma nagrad. Zadnji njeni dosežki so na primer tite: lani je zmagala na natečaju za dokončanje Jurčičeve povesti Janez Gremčič, nekaj mesecev kasneje pa ji je pri Dolenjski založbi izšla druga knjiga, zbirka kratke proze Katarina. Letos je (spet) zmagala na literarnem natečaju naše revije (konkuriralo je 109 proz) in (spet) Radia Slovenije (konkuriralo je 212 proz), kjer si je z Alešem Bergerjem delila prvo mesto..."

"Le kdo bi si bil mislil, da se bo tisto drobno dekletce, ki smo ga pred kakimi 35 leti v Trebnjem srečevali med takratnim mladim rodum in je bilo neopazno med

drugimi, vse krhko in ranljivo do okolice, razvilo v pisateljico! Nikoli ne smeš nikogar podcenjevati!" mi je pred kratkim dejal prijatelj, ko je nanesla beseda na literarne ustvarjalce v doljenjskem okolju. In le žal mi je, da tu ne morem v celoti ponoviti rubrike "Literat, lovljen na trak", v kateri je Vida Mokrin-Pauer predstavila umetniško prozaistko Barico Smole ter njen ustvarjalni lik. Smoletova se je v tem intervjuju razkrila kot še nikoli doslej: kot človek, pisateljica in iskalka svobode.

Ko jo urednica vprašuje, kakšen je njen pogled na svet, na literaturo in pri tem poudarja njeno bistrost v opazovanju in neafektiranost, ko junaka natančno opredeli, pri tem pa je vendarle "ujeta" v nekakšen sočutno moralni kodeks. Smoletova odgovarja: "Svetovnonazorsko, bi rekla, sem močno nagnjena v levo"; kdor ima razum, izobrazbo in okus, danes najbrž ne more drugače..." In še enkrat se zatekam k urednici Primorskih srečanj: zanjo je Barica Smole "ženska, katera bistro vidi, povezuje in ocenjuje te gobe ljudi z njihovimi družbenimi danostmi oziroma psihološkimi tipi". Zato jo predstavlja kot zelo posebno in pomembno ustvarjalko tudi zato, ker je pod "... mučno težo goste mreže problematičnih, žalostnih usod vsakdanjosti ohranila in razvila svobodo, notranje zmoglost in ponos ob nenehni kritičnosti..." Pri tem so ji neznanstvo "daleč lahkotnost, blišč in kritičnost drugih za lastno promocijo."

O taki Barici Smoletovi govore tudi njena dela. Ostrmeli smo, ko je dokončala Jurčičevo povest Janez Gremčič (sama bi mu raje dala naslov Vitez iz Soteske, saj je to naša prva in edina viteška povest; kot poudarja v pogovoru). Presenečenje je bila njena Katarina, izšla pri Dolenjski založbi. Barico smo lahko znova brali v Primorskih srečanjih, manjkralo v Rasti in še kje. Daljši pogovor z njo v zadnjih Primorskih srečanjih pa nam o Barici pove veliko več, kot je bilo o tem mogoče misliti ob kratkih poročilih, da je znova postajala zmagovalka na literarnih natečajih za kratko prozo. V njem spet preseneča z izrazito prikupnim svojiskim slogom pisanja, s pronicljivo domišljjenimi odgovori in z odkritosrčnostjo, ki ti zapira sapo.

"Zalostna sem (in tudi jezna in zato kritična), ker se na Slovenskem sedaj grejo 'zemljo kras' oblastniki iz RKČ. Čemu mora biti slovenska dežela od Ajdovskega gradca naprej mučenica, se

Barica Smole

je vprašal Štih. Nova igra tranzitnega kapitalizma prizadeva mnoge ljudi; najhujši je cinizem, s katerim jih obravnava..." piše Smoletova, ki se takim odnosom v družbi upira tudi s pisanjem. Spoznala je, da je "padla v zanko dvojnega sistema bivanja" in mnogo vztraja, da se ne maraš, ko začutiš, da se "...začenjaš krčiti kot volnena nogavica v kropu. In če ti je dano, prestopiš na ono

stran, kjer so dvomljivci, norci, pesniki, pisatelji..."

Nisem še bral, da bi kdo na Slovenskem zapisal primerjavo o krčenju volnene nogavice v kropu. Barica Smole jo uporniško lepo zapiše in tako tudi misli. Zato tudi piše, kot ji narekuje srce, in objavlja svoje dramatično zgoščene kratke zapise o usodah ljudi, jih spremlja in proučuje, a nikoli z grenko ironijo in s posmehom, prej z žalostjo in z razumevanjem, čeprav jim skoraj ni mogoče pomagati.

Primorska literarna revija objavlja v letošnji številki tudi tri kratke nove zgodbe Barice Smole: Igra za deset prstov (prva nagrada na natečaju Radia Slovenije), zgodbo V enem stavku in odlomek iz romana Spolitika, ki ga pravkar dokončuje. Iz njega so stavki:

"... In svet je iz dobrih in slabih ljudi, iz levih in desnih razbojnikov. V tem je tudi njegova lepota. Ob materini dušici raste kopri-va, v žitu ljulka. To je treba videti, ne pa brozgat po sebi, kot mi svetuješ. Kar stlači seks, erotiko in družbo v kufer, pa boš videla, če se ga da lepo spodobno zapreti..." Drzne, a vseskozi prikupne, mikavne in berljive kratke zgodbe Barice Smoletove nas bodo še osvajale.

TONE GOŠNIK

Eden zadnjih Maistrovih borcev

V črnomaljskem Zagozducu je minulo nedeljo praznoval 99. rojstni dan Pavel Kralj

ZAGOZDAC - V nedeljo, 27. decembra, je praznoval 99. rojstni dan Pavel Kralj, ki se je tik pred iztekom prejšnjega stoletja rodil v Predgradu v kočevski občini, zadnjih dvanajst let pa živi pri hčerki Pavli Šterk v Zagozducu v črnomaljski občini. Pavel, za katerega domačini pravijo, da zanje ni zgolj po primku, ampak tudi v resnici kralj, saj je najstarejši v Poljanski dolini, je eden redkih še živčih Maistrovih borcev, ki so se leta 1918 in 1919 spoprijeli z Avstrijo za našo severno mejo.

Na to je Kralj izredno ponosen. Kljub častitljivi starosti je še zelo čil, z izrednim spominom, le sluh in govor ga nekoliko izdajata. S ponosom pokaže medaljo Maistrovega borca, na katere hrbtini strani je zapisano: "Če v onem času ne bilo bi nas, še večji kos slovenske zemlje bi odtrgal tuji plaz." Pavla zanima vse, kar se dogaja doma in po svetu. Še vedno veliko bere in velikokrat spremlja zadnja poročila po televiziji, ko vsi v vasi že spijo. Po vsem, kar sliši in vidi, je zaključil, da je tretja svetovna vojna blizu, ko pa bo do nje prišlo, bodo velike spremembe.

V debelo knjigo bi lahko strnili njegovo življenje, ki je bilo polno trpljenja. Veliko je hodil, saj je bil 30 let krošnjar, jedel pa bolj malo. Beda, skromnost in

potrežljivost so sestavine njegovega recepta za dolgo življenje. Pravzaprav se ga je revščina prišla že v rosnih letih. Šele pri trinajstih letih je spoznal očeta, ki se je po skoraj štirinajstih letih garanja vrnil iz Amerike. Družina ga je doma teško čakala, da bi si s privarčevanim očetovim denarjem opomogla. A prišel je brez vsega. Ko je namreč v Ameriki tik pred othro-

dom domov dvignil denar in se z njim pohvalil, sta ga oropala zamaskirana možaka. Ostala mu je le vozovnica.

Kljub temu da mu življenje ni prizanašalo, je Pavel še vedno veseljak. Pravi, da je rad tam, kjer je dobra volja, za katero rad poskrbi tudi sam. Ob svojem 99. rojstnem dnevu je celo še zaplesal.

M. BEZEK-JAKŠE

ČESTITKE OB JUBILEJU - Pavlu Kralju so ob visokem jubileju prišle stisnit roko tudi predsednica krajevnega organizacije Rdečega križa Stari trg ob Kolpi Katarina Špehar, tajnica Mira Madronič in aktivistka Tončka Šterbenc. Ob njem je hčerka Pavla, pri kateri preživlja jesen življenja; sicer pa se je ob rojstnem dnevu poleg štirih otrok z njim veselilo še osem vnukov in dvanajst pravnukov. (Foto: M. B.-J.)

Dež gre

Večer pade zmeraj kot presenečenje. Zasediš se na ležalniku. Prijetno je takole okoli pete ure popoldne. Bereš. Najraje knjige iz starih časov. Starih časov Floride. Zgodbe, ki se ne ukvarjajo s turisti, zgodbe o zemlji zavezanih ljudi. Da so taki ljudje tudi na Floridi, da tu žive pridelovalci sadja in poljskih pridelkov, ki opazujejo božjo nebo in spremembe letnih časov z isto zaskrbljenostjo, kot jih kmetje, ki garajo po dolenskih gričih, tega si človek prej ne predstavlja. Mislim, od daleč, od doma. Tudi ne, če pridrviš na ta razkošni polotok v Karibskem morju kot turist v gonji za kratkim oddihom, za soncem in belimi plažami.

Sediš in se čudiš stvarstvu tiste resnične Floride, ki jo do takih podrobnosti in s tako prizadeto stjo slika denimo domačinka, pisateljica Margaret Kinnan Rawling v svojih povestih in spominih na vse, kar raste in živi na peščinah, v močvirjih in sadovnjakih, ki so jih iztrgali z zanikrnim palmetom porasli divjini. Te zgodbe so zdaj že zastarele, nekaj takega kot tiste stare mohorjčke, večernice o stiških tlačenih in svobodnjakih. Okus imajo - te in one - po uležanih hruškah, po preprostem razkošju domačnosti. Takih zgodb ljudje računalniške dobe ne berejo več. Jaz pa jih berem, prav tu, ob bazenu pod rožnatim sončnikom. Z vrhov diši po limonah, ki pravkar dozorevajo. Čez nekaj dni bo božič.

Nenadoma drobni črk ne razločiš več. Najbrž si bo končno treba omissiti očala za branje. Dvigneš oči, da bi se odpočile. In se začudiš: sonce se je nagnilo daleč za oleandre in tiste košate hraste na koncu vrta. Le tu in tam še štrkne kak žarek skozi trdo zimzeleno listje. Nebo nad otokom Siesta Key, nekaj kilometrov od obale, je prepasano z oranžnimi, zelenimi in rožnatimi črtami. Tu, pod sončnikom, pa je že mrak, ki se kar vidno gosti v večer. Od nekod se vzame tanek piš. Vsak čas bo tema. Prezgodaj noč. Vzdihneš in se ozreš na vse strani neba. Na vzvodu je gori prva zvezda, od severa, nekje od Tampe, pa se širi črnkast oblak.

Večer je tih in mehak. Nizka poslopja kondominija gledajo vanj s kvadratni razsvetljenih oken. Ob tem času so večerne luči še posebej prijazne. Nekateri stanovanjci so prižgali vence in girlande pisanih žarnic - božični okras. Nekateri obkrožajo okna, nekatere vise v lokih s stropov balkonov. Nekateri so v dnevnih sobah prižgali božična drevesa in odgimli zavese. Zdaj lučke migljajo in odsevajo v vodi bazena, da je vrt še svetlejši. Če predolgo strmiš v te nemirne plamenčke, se ti pred očmi začno utrinjati rdeči, modri in zeleni kolobarji.

Kaj bi zvečer v tem floridskem vlažno toplu miru? Vključiš televizijo in pritiskaš na gumba, da bi našel kaj lepega. Morda zgodbo o kakih revnih, a veselih črnih in Mehikancih, ki so prišli na sezonsko delo v oranžnih nasadih. Zgodbo o sožitju ljudi različnih ras, rodovnikov in izkušenj na farmah, ki so kot oaze med temi močvirji. Kaj lepega. Čemu sicer vse te barve, ki se prelivajo od bahatih hibiskusov in žareče škrlatnih bugenvilej, od smaragdne blišče sadovnjakov do modrine neba in morja? Vse to razkošje, za katerega ljudem še mar ni. Od zore do mraka čepijo ob televiziji, nekateri sprejemnikov še ponoči ne izključijo. Težko bi kdo povedal, kakšno drevje mu raste okoli hiše, kaj šele, da bi ga zanimala farma in nasadi!

Pritiskaš na gumba: bedaste polurne komedije, ki se vse dogajajo po kičastih stanovanjih, po uradih s sto telefoni, tu in tam - v s krvojo prepojenih operacijskih dvoranah bolnišnic. Narave kot da ni več. Še za kuliso ne. Razen če je narava mestni asfalt, po katerem se podijo v divjih avtomobilskih dirkah ravbarji in žandarji. Divja jaga po cestah, skozi divja, umazana predmestja, zavore škripajo, cvilijo, sirene tulijo. Včasih se vse skupaj prenese v kako ponarejeno mestce Divjega zahoda. Divja jaga se potem podi po prašnih cestah med pokanjenjem pištol, da se kulise hišnih pročelj vidno stresajo.

Pritiskaš in pritiskaš. Včasih ujameš kak kanal, ki predvaja stare črno-bele filme. Padeš na sredo "Tretjega človeka". Le s čim nas je nekoč, že pred pol stoletja, tako pretresel? Slab zvok, primitivna režija, igralci se pretvarjajo. Počasi se ti zapirajo oči. Ni čudno, če ljudje ne utegnejo izklopiti televizije, preden zaspijo.

Nekaj je drugače. Čudni, mehki zvoki, glasovi, šumi. To ne gre s "Tretjim človekom". Na ekranu plezajo policaji in preganjana žrtev preko ruševin nekega porušenega vlemesta. Dunaja? To pa je, kot da bi se okenskih šip dotikali nevidni prsti. Prsti. Vse bolj nasilno trkajo. Kdo je?

Dežuje. Oh, kako dežuje. Ta subtropski dež, ki pride nenadoma, pride nestrpno, nasilno. Kot da bi se grmi, zelenice, hiše in drevje zavili v prozorne rjuhe. Voda pada nevdržno, v slapu. Okrogli kamenčki med okrasnimi gredami tik ob pokritem hodniku se blešči izpod jezera vode. V hipu je vse preplavilo. Bazena, ki je komaj kakih dvajset korakov od vhoda v stanovanje, ne vidiš nikjer. Le prozorne, navpične rjuhe izpod neba.

Odpreš vrata. Vdihavaš vodo, tudi zrak je voda. Od obale zadisi po morju, od bližnjih vrhov po nenadoma nasičenih travah. Dežuje. Mogočno, kraljevsko dežuje. Človek bi zaviskal! Skozi kristalno vodno zaveso se za hip prikaže rožnati sončnik ob bazenu. Trepetajoča, brezbarvna revščina.

Jutri zjutraj bodo grmi crotona zableščali v razkošni mavrici, njihovi debeli rdeče-rumeno-zeleni listi se bodo sončili z novo prebujeno radostjo, se širili in otrešali roso.

Sončnik pa si bo le počasi opomogel, težak, cunjast.

Takih nasilnih nalihov dolenski kmetiči nekoč niso marali, pa če so še tako sključeno in ponižno hodili za procesijami in prosili za dež v sušnem poletju.

"Nič ni s takim dežjem, vse zdere in se zgubi kar povrh," so rekli, "pohlevnega dežja je treba, vsaj eno noč, celo noč..." Podnevi je bilo treba delati in v vročini se je mimogrede skuhalo kaka nevihta.

A so prišli nalivi, o, so prišli, navadno prav sredi belega dneva. Včasih so prinesli tudi točo, hudo točo, ki je vse uničila, vse, od koruze in pšenice, do orehov in sadja.

A doma, v naši hiši, je bilo med nalivom prijetno, varno, toplo. Silvo, ki je mimogrede našel primerjo, je rekel:

"Lej, se gremo spet tramvaj!" Stara mama je stala v tramvaju spredaj, bila je za spredovnika. Pokončna žena, lepe postave še pri osemdesetih letih, čeprav je imela desno nogo trdo, hromo od kapi. Stala je pri oknu, ki je gledalo po klancu prek Štravsove gostilne proti križišču ob kapelici in še naprej, proti trgu.

"Jej, jej, gre, gre." Govorila ni dosti; odkar jo je zadel kap, so se ji besede nerade urejale v smiselna zaporedja, čeprav ji je razum ostal bister ko rosa. Čudno, če pa je molila rožni venec ali z visokim sopranom pela stare črkvne pesmi, se ji ni nikoli nič zapletlo.

S strahom je gledala, če se bodo curki dežja spremenili in se premešali s točo. Ponavadi se niso.

Za staro mamo so stali potniki: teta, Silvo in jaz. Majhen tramvaj. Vsi smo silili proti oknu k stari mami. Kajti dvoje drugih okenc, tisti, ki sta gledala na Kadunčev vrh, je bilo popolnoma zraslih z vinsko trto in skoznju nisi videl kaj drugega kot zeleno

svetlobo.

Od časa do časa je pridrvela v hišo Ana, tetina pomočnica.

"Sem nastregla še en škap pa eno vedro!"

Izpod kapa je kovinasto pelo v posodo, ki jo je pravkar zamenjala. Pri hiši ni bilo tekoče vode, še kapnice ne. Vodo je Ana nosila v škapu na glavi, včasih iz Štravsove, včasih iz Kmetove kapnice, največkrat pa iz Biča, studenca globoko doli pod strmim Klekom. Voda je bila dar božji v teh suhokrajnih predelih. Čeprav je sredi trga, globoko doli pod strmimi bregovi in odsekanimi skalami pod gradom, tekla mogočna, zelena Krka. A Krke nismo pili. Tudi za kuhanje je niso radi uporabljali, razen v najhujši suši. Takrat so jo ljudje razvažali v okoliške vasi v dolgih sodih, pritrjenih na teže, škripajoče vozove. Je pa Ana hodila na Krko prat. Težki škap mokrih rjuh po bregu navzdol pa še težji nazaj v strmino. Anino perilo je bilo njen ponos, vedno belo ko sneg.

"Čabra v drvarnici je že skoraj polna!" je poročala Ana. Oči so se ji svetile od sreče pod nazaj zavezano rdečo ruto. Kaj zato, če je bila že vsa premočena od skakanja pod kap in v drvarnico! Kolikor škapov vode bo v čebri, toliko manjkral bo treba po vodo na Bič. Še k Štravovim ne.

"Ne bo," izjavi sprevodnik tramvaja. Stara mama hoče reči, da dež pojenjuje in da ne bo toče.

"Sveti križ božji!" olajšano vzdihne teta. V rokah ima še zmeraj staro zajemalko z dogorevajočimi listi suhe, na cvetno nedeljo blagoslovljene oljke, ki jo je prižgala v začetku nevihte s prošnjo za milost pohlevnega dežka.

"Ven grem!" zamomlja Silvo med vrati. Nič ne čaka, če ga bosta stara mama ali teta poklicali nazaj.

"Kam pa, po kaj? Ne vidiš, da še zmeraj pada?"

Tetine besede se odbijajo že od zaprtih vrat.

Pod kapom Silvo zagradi Anin škap za eno uho, Ana pa poprime za drugo. Vmes se režita in se tu in tam obrizgneto s toplo deževnico. Ana izprazni škap spet v čeber, veliki čeber, ki menda nima dna. Silvo pa se prikaže iz drvarnice z žakljem na glavi. Debelo jutasto vrečo za krompir si je zložil v koničasto kapuco. S seboj ima motiko. Še zmeraj dežuje, on pa že vneto koplje ozke jarke od kapa drvarnice, kjer ni žlebov, preko peščenega dvorišča na cesto. Jarkci so kot studenčki. Na dnu se nabirajo sivi drobcji peska, voda pa brblja po strugicah vsa topla in čista, dokler se ne izgubi v travo zaraslem jarku ob cesti.

Ana in Silvo sta vsa rdeča. Premočena, razburjena od dela. V hiši se je razel tramvaj. Za Plešivico izginjajo poslednji pobliški. Iz Kadunčevega vrta diši po umitih jabolkih in po opranem bežgu.

Dež gre. Po vsem svetu gre. Zdaj tu, zdaj tam. Božji dar. Moč narave. Silvotovi studenčki so se že zdavnaj spodsuli. Zlebovi okoli nove hišne strehe so speljani v kapnico tik za hišo. Le bolj za spomin. V trgu je zdaj vodovod. Tramvaja ni več. Vsi so pomrli, tudi Silvo že kdaj!

Samevaš na razkošni Floridi. Stojiš ob oknu, velikem oknu, ki se odpira na teraso. Stojiš, osamel sprevodnik, in strmiš v rjuhe toplega, nasilnega floridskega dežja. Večer je, tropsko razkošen večer.

Dež gre.

BOŽIČNI ODMEV V KRŠKI JAMI

KRKA - Krajevna skupnost Krka je ob pomoči turističnega društva, KD Gledališče Krka in gasilskega društva pripravila 26. decembra v krški jami praznično prireditve Božični odmev. Na prireditvi so nastopili instrumentalisti, pevci in gledališčniki. S prostovoljnimi prispevki, zbranimi na prireditvi, in z denarjem donatorjev bodo obdarili najstarejše krajanje.

Humor s Šentjernejskega polja

Vsak kraj ima svoje šaljive posebnosti. To velja tudi za Šentjernejsko polje, ker sta bila najbolj na glasu šentjernejski gostilničar Dodo Majzelj in zdravnik dr. Jože Podobnik - Oko. Vsak zase pa tudi skupaj sta znala marsikatero ušpičiti. Spomnili se bomo nekaterih njunih anekdot.

Ali znata še hoditi?

Šentjernejski zdravnik Bric, pleterski prior Janez Drole in gostilničar Dodo Majzelj so bili v Ljubljani na obisku pri šentjernejskem rojaku, zdravniku Jožetu Podobniku - Oku.

Ko so se vračal z obiska, je zdravnik Bric pri šentjernejskem pokopališču obrnil ključ svojega DKW in motor je crknul.

Dodo: "Kaj se je zgodilo?"

Bric: "Saj vidiš, da je avto crknul. Dajta, malo porinita!"

Ko sta avto prirnila na "plac", je Dodo dejal: "Počakaj malo. Grem po bencin."

Bric: "Ni treba, saj sem samo malo preizkusil, če še znata hoditi."

katerim si prej peljal farja, bom šel k tvoji babi, ki ni tako bolna, kot misliš!"

Na tega sem bolj navajen!

Jože Podobnik - Oko in Izidor Likar, miličnik iz Šentjerneja, sta se kmalu potem, ko je Oko naredil vozniški izpit, peljala v Samobor po kokoši, peteline in golobe. Ko sta bila na Hrvaškem, je Izidor večkrat opazil, da Oko vedno pristiska na isti žmigavec in vkljnil: "Kako voziš, malo pazi, kateri žmigavec daješ!"

Oko: "Nič hudega, na tega sem najbolj navajen."

Kaj se delaš, da te boli hrbtenica

Jože Švalj iz Šentjerneja je imel kombi, pa je dr. Jožeta Podobnika peljal v Samobor po nakupih, čeprav je bil sam na bolniški zaradi hrbtenice.

V Samoboru sta kupila kokoši in race. Ker sta videla, da je koruza poceni, sta je kupila nekaj vreč. Ko je bilo treba vreče naložiti v kombi, je Švalj dejal: "Doktor, ne smem, sem na bolniški!"

Podobnik: "Le hitro nalagaj, kaj se boš delal, da si bolan!"

To bi bila...

Ko je birt Dodo Majzelj oddal svojo gostilno v najem gostilničarju Cvelbarju, je k novemu lastniku nekega dne prišel pomočnik ravnatelj Šentjernejske osnovne šole Marjan Močivnik, s kozarcem vina obstal ob točilni mizi in dejal: "Poslušaj, Cvelbar! Dodo je imel priznano zanič vino, to, kar točiš ti, pa bi bila prava sramota za Dodota."

Obrni voz, greva nazaj!

Zdravnik Podobnik - Oko je šel na obisk nekemu kmetu v okolici Šentjerneja, ki mu je žena hudo zbolela. Usedla sta se na voz in se peljala po slabi makadamski cesti čez polje. Voznika in sopotnika je močno treslo. Oko je to težko prenašal. Naenkrat mu je bilo vsega dovolj in je zakričal: "Ustavi, obrni in me takoj pelji nazaj! Ko boš pome prišel s tistim federvagnom, s

Tukaj je ordinacija, ne pa pustna kronika

Janez Selak je večkrat v Šentjerneju bral pustno kroniko "kroničnih kronikov", zato se je spotaknil tudi v šentjernejskega zdravnika Podobnika, ki je imel sredi kraja pravi živalski vrt, vendar precej zanemarjen.

Šentjernejsčan je potreboval nujno zdravniško pomoč. Odpravil se je v Podobnikovo ambulanto in najmanj dve uri potpežljivo čakal. Ko je prišel na vrsto, ga je Oko zagledal in dejal: "Selak, tukaj je ordinacija, niso maškare! Pridi v četrtek, ko bo delal Skakič!"

K zdravniku ni šel v četrtek, ker je imel podobne težave tudi z zdravnikom dr. Sakičem, ki je Podobnika v Šentjerneju nadomeščal vsak četrtek. Tega zdravnika je v pustni kroniki namreč imenoval Skakič, ker je nekoč v okolici Šentjerneja voglaril, pa se

je moral pred besnim možem reševati s skokom z balkona. Selak se je moral pozdraviti kar sam, saj je imel pri obeh zdravnikih zaprta vrata ordinacije.

Ne gre, tam je kragulj

Ker je dr. Podobnik s svojim znamenitim živalskim vrtem precej kazil vidov kraja, mu je turistično društvo Šentjerneja predlagalo nakup zapuščene kmetije, da bi se s svojimi živalmi preselil na Šentjernejsko polje.

Ko je Podobnik zvedel za lokacijo kmetije, je odločno dejal: "Tja pa nikoli, tam kraljuje kragulj!"

Očitno se je bal za svoje kure, race in golobe.

Jaz že vem, kaj pa on?

Peljala sta se zdravnik Podobnik in miličnik Likar iz Šentjerneja po glavni cesti proti Kostanjevici. Ko prideta do križišča, Oko avto ustavi in čaka.

Likar: "Kaj čakaš, pelji naprej, saj imaš prednost!"

Oko: "Jaz že vem, ne vem pa, če ve to tudi oni drugi!"

Moj bik je verjetno v gostilni

V gostilno k Majzlu je prišel neki kupec živine in spraševal, ali kdo ve za kako kravo ali telico. To je slišal Lojze Škrbec in dejal: "Pojdi do zadnje hiše v vaši in na levi strani ceste boš dobil tisto, kar iščeš."

Mešetar je vzel pot pod noge, prišel do tiste hiše in je naletel na zgovorno žensko, ki je dejala: "Pri naši hiši nimamo ne krave ne telice, imamo pa starega bika, ki ga boš prav gotovo našel v Majzljevi gostilni!"

Bomo videli, kdo bo prej umrl

Šentjernejsčan Jože Vide je šel k zdravniku Podobniku, da bi ga dal v bolniški stalež. Z njim se je hkrati znašel v ambulanti še drugi Šentjernejsčan, ki je zdravnika prosil za tri dni bolniške. Drugi Šentjernejsčan je dejal: "Kako je svet narobe! Tu bi rajš šel delat, jaz bi rad bolniško, vi, doktor, pa mi je ne date."

Oko: "Ali sta vidva zdravnika ali sem jaz? Jože, ti boš še naprej v bolniški, France, ti pa nehtaj piti, pa te bom dal v bolniško!"

Potem sta zdravnik in Jože sama ostala v ambulanti. Kmalu pride medicinska sestra in zdravniku izroči listek, na katerem je pisalo, da so Francetova jetra fuč. Oko: "Saj sem vedel!"

Potem se na vratih pojavi France in zdravnik mu reče: "France, ti boš umrl."

France odgovori: "Gospod doktor, saj boste tudi vi!"

Zdravnik: "Samo ti boš prej kot jaz!"

Franceta so pokopali čez tri mesece, doktor Podobnik pa je umrl tri leta kasneje.

Oku je v fičku vzknila pšenica

Zdravnik Podobnik je bil čudak, vendar med ljudmi zelo priljubljen. Ko je obiskoval bolnike, so se mu ti zelo radi oddolžili, če ne drugače, pa z vrečo žita za njegove živali. Nekoč je bil Oko s svojim fičkom na Dodovem dvorišču. Ta je iz radovednosti pokukal v Okov avto. Skoraj ga je vrglo na zadnjico, ko je zagledal lepo raščeno pšenico, ki je vzknila v avtomobilu. Potem je dejal: "Dobro, da imamo v Šentjerneju kombanji, da bomo poželi tvojoo pšenico!" Anekdotne zbral: SLAVKO DOKL

TURISTIČNA KANALIZACIJA?

DOBREPOLJE - O gradnji kanalizacije za vas Podgorica je bilo že nekaj napisanega, še več pa izrečenega. Kritizirajo počasnost gradnje, gradnjo pozimi in neurejen obvoz. Nekdo je tudi javno vprašal, kdo je izbral zimo za taka dela, in si na vprašanje kar sam odgovoril, da je bil to verjetno kakšen turist iz toplejših krajev, kjer ne poznajo zime.

- Podlaga lepega vedenja je zaupanje vase. (Emerson)
- So stoletja, v katerih je javno mnenje najslabše od vseh mnenj. (Chamfort)
- Oblastniki so Moskvo zamenjali za Bruselj. (Bučur)

SREČANJE VETERANOV PGD OTOČEC - V upravnem odboru PGD Otočec so se odločili, da pripravijo srečanje veteranov. Organizirali so ga v soboto, 19. decembra, v gostilni Štefke Pucelj na Otočcu. Predsednik UO PGD Otočec Franc Ivnik je pozdravil prisotne, jih seznanil s člani upravnega odbora, z delovanjem društva in pridobitvami. Spomnili so se tudi na umrle veterane ter počastili spomin nanje s celominutnim molkom. Srečanja se je udeležilo 9 veteranov, med njimi tudi najstarejši po stažu in v letih. To je 88-letni Ivan Vidrih. Vsi navzoči so zapeli in se poveselili ob spremljavi harmonikarja Lojzeta Murglja. To druženje jim bo ostalo v prijetnem spominu. (Foto: Helena Murgelj)

ŠOLARJI ZA STARŠE - V torek so učenci nižje stopnje na osnovni šoli Grm za starše pripravili tradicionalni prednovoletni "Pokaži, kaj znaš". Učenci 2.c razreda z razredničarko Vanjo Gazvoda so starše razveselili s prigriscnim programom in jih presenetili z lastnoručno izdelanimi darili. (Foto: Majda Luzar, EPS)

PRVA NAGRADA ZA OŠ CENTER - Prirodoslovno društvo Slovenije in Slovenski sklad za naravo sta v četrtek, 17. decembra, na dan naravoslovcev in mednarodni dan biotske raznovrstnosti v predavalnici Bežigradske gimnazije v Ljubljani pripravila sklepno prireditev in svečano podelitev nagrad akcije "Rastlina in žival leta 1998 - črni bezeg in navadni močerad". V tem projektu je pod vodstvom mentorjev biološkega, foto ter likovnega krožka sodelovalo tudi 45 učencev osnovne šole Center iz Novega mesta. Za najbolj celostno in obsežno delo v akciji je OŠ Center med 42 sodelujočimi šolami iz vse Slovenije prejela priznanje in prvo nagrado. (Tekst: M. Kastelic)

USPEŠNI ČRNOMALJCI - Novembra se je končal likovni natečaj z naslovom "Tudi mi smo tu...", ki ga je pripravilo društvo defektologov Slovenije. Med 63 osnovnimi šolami in vrtci s prilagojenim programom, varstveno-delovnimi centri (VDC), oddelki vzgoje in izobraževanja (OVI) ter zavodi za usposabljanje so se na natečaj prijavili tudi učenci črnomaljske osnovne šole Milke Šobar-Nataše in varovanci varstveno-delovnega centra. Tako kot že velikokrat doslej so bili tudi tokrat s svojimi likovnimi deli o prometni vzgoji v njihovih očeh, ki so jih ustvarili pod mentorstvom Alenke Vrlinič, zelo uspešni. Peter Špehar in Tine Žunič (stojita zadaj) sta v skupini OVI in VDC dobila 1. nagrado. Nagrajena je bila tudi slika Boštjana Starešiniča (spredaj levo), prav tako pa sta dobila 1. nagrado Andrej Hotujec in Matej Kramar, ki stojita poleg njega. (Foto: M. B.-J.)

Darja Kaplan v spomin

Darja Kaplan se je rodila v ljubeči družini Glavičevih v Novem mestu. Bila je izjemno pridna šolarica, kasneje dijakinja srednje ekonomske šole, uspešno pa je zaključila tudi študij na ekonomski fakulteti. Postala je inšpektorica in revizorka SDK, pomočnica direktorja za nadzor pri Agenciji za plačilni promet, nadziranje in informiranje, na koncu pa pomočnica direktorja Ministrstva za finance Davčne uprave RS, Davčnega urada Novo mesto. Poznali smo jo kot izjemno sodelavko z veliko ustvarjalne energije. Sodelovala je pri številnih projektih, nekaj jih je začela tudi sama. Poslovni partnerji in davčni zavezcanci so spoštovali njen čut za pravičnost in strokovni pristop. Žal je njeno nadaljnje delo pri petintridesetih letih

preprečila kruta usoda. Z njeno smrtjo pa sta največ izgubila njen mož in sin, ki ju je imela najraje na svetu.

Tudi sodelavci jo bomo pogrešali, da bi nas usmerjala s svojimi idejami in strokovnostjo. Neizpolnjena je ostala njena velika želja, da bi videla največja mesta sveta, kot so Rim, London, Pariz, New York, Tunizijo. Morda bo to željo izpolnil njen sin.

Darja Kaplan je še ena žrtev avtomobilske nesreče na kritični "dolenjki". Dovolj kruta je bila že smrt njenih staršev v isti nezgodi. Kako dolgo bodo ceste in neprevidni vozniki še krojili naše usode in uničevali življenja družin in poslovnih karier?

ZVONKO ŠPELKO

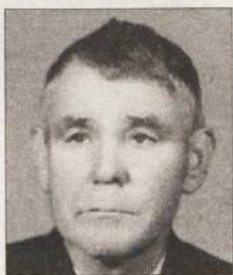
Ado Fifolt

V sredo, 23. decembra, smo se na soteškem pokopališču poslovili od našega Ada, ki je po težki bolezni umrl v 59. letu starosti. Rodil se je tik pred vojno v eni najrevnejših zagorskih družin, po domače pri Rutovih. Čeprav je ob rojstvu komaj kazal znake življenja, je bolezen ob skrbni negi le preživel. Med vojno so očeta fašisti kmalu odgnali v internacijo in potem ga ni več videl. Ado je med vojno dobil govorno napako, ki mu je ostala vse življenje. Kasneje se je zaposlil na žagi v Soteski, kjer sva skrbela za kurjavo, ki je poganjala staro lokomobilo.

Bil je zelo priden. Nekoč, ko sva skupaj malicala, mi je dejal: "Veš, Tone, tudi jaz bi rad dobil dekle." Od tedaj so minila desetletja. Ado je odšel v Stražo v Novoles, kjer si je s 40-letnim trdim delom zaslužil pokojnino, a jo je užival le nekaj mesecev. Med ljudmi je bil zelo priljubljen in pošten. Z nikomer se ni sporekel. Da se je malo poveselil, se je rad pridružil kulturnikom, ko so hodili okrog igrat.

Kdor ga je poznal, ga ne bo tako hitro pozabil, saj so bile vezi prijateljstva velike in njegov boj z življenjem očiten. Ob njegovem odhodu se zavedamo, da so tudi preprosti ljudje med nami vredni našega spomina. Odpočij se, naš Ado, saj si vse, kar si imel, zaslužil v potu svojeje obraza.

T. VIRANT

ZAHVALA

V 67. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ata, stari ata in stric

IVAN KOMES

iz Dol. Gradišča 16 pri Šentjerneju

Prisrčno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki so našega ata pospremili na zadnji poti, mu darovali cvetje in sveče ter nam izrazili sožalje. Zahvaljujemo se sodelavkam iz Intel servisa, KZ Krka in Novogradu, d. d. ter gospodu župniku za lepo opravljen obred. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

Sporočamo žalostno vest, da je umrl naš upokojenec

FRANC GORENC

inkasant v pokoju

Vestnega in prizadevnega delavca bomo ohranili v lepem in trajnem spominu.

KOLEKTIV PE ELEKTRO NOVO MESTO

ZAHVALA

Svojo življenjsko pot je v 77. letu starosti zaključil naš dragi mož, oče, brat, dedek in pradedek

VELJKO VUKČEVIČ

iz Miličev 12, borec Cankarjeve brigade

Ob boleči izgubi dragega očeta se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrazili sožalje, darovali cvetje, sveče in donacije za Interni oddelk Splošne bolnišnice Novo mesto. Hvala tudi GD Žuniči, Zvezi borcev in govornikom za poslovilne besede. Iskrena hvala vsem, ki ste pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen

K Roku 26, Novo mesto, ☎ 068/323-193

ZAHVALA

V 79. letu starosti nas je zapustila

ALBINA KRAMAR

roj. Vidmar

z Mirne, Glavna c. 45

Prisrčno se zahvaljujemo sorodnikom in znanecem za izraze sožalja, podarjeno cvetje in sveče. Iskrena hvala osebju Internega oddelka bolnišnice Novo mesto, Društvu upokojencev Mirna, ZZB Mirna, govornici ge. Mariji Logar, pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je zapustila draga žena, sestra, svakinja in teta

ANGELCA BARRAHE

Ob boleči izgubi se zahvaljujem Gasilskemu društvu, občanom, Društvu upokojencev, pevskeemu zboru, g. župniku in govorniku za govor pri odprtem grobu. Iskrena hvala vsem sorodnikom in znanecem za podarjeno cvetje in tako številno spremstvo pokojne na zadnji poti.

Mož Robert

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi sin, brat in stric

ADOLF FIFOLT

iz Soteske 9

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znanecem za darovano cvetje, sveče in za izraze sožalja, osebju Internega oddelka bolnice Novo mesto, pevcem za zapete pesmi, govorniku za poslovilne besede in g. župniku za lepo opravljen obred. Hvala vsem, ki ste pokojnika pospremili na zadnji poti.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Navček otožno je pel prek dobrih, tebi, naš oče, poslednji pozdrav. Nikoli ne boš več pritrkoval, v rodni zdaj grudi za vedno boš spal.

Po dolgi in težki bolezni nas je za vedno zapustil dragi oče, stari oče, brat in stric

CIRIL ŠUŠTARŠIČ

z Vrha 16 pri Šentjerneju

Iskreno se zahvaljujemo za kakršnokoli pomoč vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, g. župniku za opravljen obred, cerkvenemu pevskeemu zboru, zvonarjem, šentjernejskemu oktetu, PGD šentjernej, g. Jakšetju za poslovilne besede, DU Šentjernej ter pogrebniemu zavodu Oklešen za opravljene storitve. Vsem še enkrat lepa hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

tedenski koledar

Četrtek, 31. decembra - Silvester
Petek, 1. januarja - novo leto
Sobota, 2. januarja - Makarij
Nedelja, 3. januarja - Genovefa
Ponedeljek, 4. januarja - Angela
Torek, 5. januarja - Simeon
Sreda, 6. januarja - Gašper

LUNINE MENE
2. januarja ob 3.50 - ščip

kino

BREŽICE: 30.12. ter od 1. do 4.1. (ob 20. uri) drama Reševanje vojaka Ryana. Od 1. do 4.1. (ob 16.30) in 5.1. (ob 18. uri) risani film Mulan. Od 1. do 4.1. (ob 18. uri) in 5.1. (ob 20. uri) romantična komedija Pepelkina ljubezenska zgodba.
ČRNOMELJ: 2.1. (ob 18. in 20. uri) komedija Dr. Dolittle. 3.1. (ob 17. in 20. uri) ZF Armegoddon.
DOBREPOLJE: 1.1. (ob 15. uri) risanka Čarobni meč. 1.1. (ob 19.30) kriminalni film Daleč od oči. 2.1. (ob 19.30) kriminalni film Veliki Lebowski. 3.1. (ob 15. uri in 19.30) komedija Dr. Dolittle.
GROSUPLJE: 1.1. (ob 19. uri) komedija Dr. Dolittle.
IVANČNA GORICA: 2.1. (ob 17. uri) risanka Čarobni meč. 2.1. (ob 19. uri) kriminalni film Daleč od oči.

KOČEVJE: 30.12. (ob 16. in 18. uri) risanka Čarobni meč. 31.12. (ob 18. in 20. uri) kriminalni film Daleč od oči. 3.1. kriminalni film Veliki Lebowski.
KRŠKO: 2. in 3.1. (ob 18. uri) risanka Mali Nemo v deželi sanj.
METLIKA: 3.1. (ob 17. in 19. uri) komedija Dr. Dolittle.
NOVO MESTO: 30.12. (ob 11. uri) komedija Raztreseni profesor. 30.12. (ob 16.30) risani film Mulan. 30.12. (ob 18. uri in 20.15) romantična komedija Pepelkina ljubezenska zgodba. 1.1. (ob 11. uri) komedija Matilda. 1.1. (ob 12.45) risani film Mala morsk deklica. 2.1. (ob 11. uri) komedija 101 Dalmatincev. 3.1. (ob 11. uri) akcijski film Letalo prekleth. Od 1. do 3.1. (ob 16.30) komedija Ace Ventura. Od 1. do 6.1. (ob 18. in 20. uri) kriminalni film Popolni umor.
RBNICA: 1.1. (ob 17. uri) kriminalni film Veliki Lebowski. 2.1. (ob 21. uri) komedija Dr. Dolittle. 3.1. (ob 15. uri) risanka Čarobni meč. 3.1. (ob 17. uri) kriminalni film Daleč od oči.
TREBNJE: 27.12. (ob 17. uri) kriminalni film Ognjeno obzorje.
VELIKE LAŠČE: 1.1. (ob 17. uri) risanka Čarobni meč. 1.1. (ob 19. uri) kriminalni film Veliki Lebowski. 2.1. (ob 19. uri) komedija Dr. Dolittle. 3.1. (ob 19. uri) kriminalni film Daleč od oči.

DOLENJSKI LIST

umnosti, ki jih prodajajo. To potem opravičujejo ravno s prodajo, zaradi katere da mora biti komedija primerna za vse družinske člane, za tri generacije, za bele in črne, grde in lepe. Toda pretirana politična korektnost je kot moški brez jajc, ki bo zaradi tega ostal brez ženske, najmanj pa brez sohladne. Nerodni gimnazijec z obupno zobno protezo Ted, Ben Stiller, se zagleda v najlepšo in najbolj srčno punco na šoli. Mary, Cameron Diaz, ga povabi na maturantski ples, toda še preden odideta, je potreben kirurški poseg. Fant si je namreč zadržal tiča, še preden pride iz bolnišnice, pa se punca že odseli. Deset let kasneje najame idiotskega detektiva - igra ga odlični Matt Dillon - da jo poišče v Miamiu, ta pa mu, sam odločen, da bo šodil z lepo in premožno Mary, nateve, da je zamaščena, s sedmimi otroki in da se ženi na Japonsko. Komedija bratov Farrelly, ki sta pred tem podpisala tudi precej težje gledljiva Butca in Butca, presenetljivo prihaja iz Hollywooda, toda s svojim farsičnim in neotesanim odnosom do vsega in kogarkoli, pripoveduje, kako odvrtna je tamkajšnja higienična čistoča za vsako ceno.

TOMAŽ BRATOŽ

film

NORI NA MARY, komedija (There's Something About Mary, 1998, ZDA, 119 minut, režija: Peter & Bobby Farrelly)
V normalnih okoliščinah bi bil to sporen film, toda kaj so normalne okoliščine? Recimo to, da vam, ko si zaželite komedije, ni treba gledati enih in istih debilnih holivudskih izdelkov, ki so jim nalepili žanrsko značko komično. Nori na Mary je namreč pecej nesramen izdelek, izzivalen na norčavi način komedije absurda v slogu Monthyja Pytona, kljub temu pa gre še vedno za dober in zabaven film.
Bog ne daj, da bi zagovarjal žaljenje mentalno zaostalih, invalidov, ljubiteljev psov, homoseksualcev in podobnih marginalcev, toda zabavnost iz teh, sicer še kako občutljivih skupin, je v primerjavi s prevladujočimi poneumljajočimi komedijami (npr. Dr. Dolittle) prava malenkost. Saj itak vemo, da gre za "štos" z vgrajeno distanco, da ne gre za žalitev brez rezerve. Kreatorji gegov takšne blasfemične vrste dobro vedo, kaj počenjajo, tekstopisci debilnih družinskih komedij pa se zdijo neumnejši kot ne-

ČESTITKE

VULKANIZERSTVO JANEZ ŠKRINJAR, Kašča 4, ☎ (068)68-118, se zahvaljuje vsem svojim strankam in poslovnim partnerjem za zaupanje in sodelovanje v letu 1998. Obenem želimo vsem skupaj vesele praznike, v prihajajočem letu pa obilo zdravja, sreče in varne vožnje. 4989

ELEKTRONIKA

SYNTHESIZER GEM, štiri oktave, 100 ritmov, nerabljen, s stojalom, kovčkom in adapterjem, prodam. ☎ (068)324-377. 4976

KMETIJSKI STROJI

TRAKTORSKE GUME Barum vseh dimenzij, rezervne dele za popravilo motorja na vašem traktorju Zetor, Ursus, Tomo Vinkovič, Fiat, Univerzal, kosilnico BCS in akumulatorje nudi ugodno AGROIZBIRA PROSEN, KRANJ. Pokličite nas na ☎ (064)324-802. 4556

Kvalitetna izdelava hidrostatičnih volanov brez droga in polža za traktorje Tomo Vinkovič. Sistem, ločen od obstoječe hidravlike, krmiljenje volanov preko olja brez povratnih udarcev. Ugodno. Garancija. Tel. 063/725-377

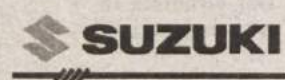
PAJKA 330, kultivator in 100 l žganja prodam. ☎ (068)40-191. 4983

KUPIM

OHRANJEN VALJAR, 700 do 900 kg, kupim. ☎ (068)84-100. 4977

MOTORNA VOZILA

AUDI 100 2.3 E, letnik 1993, črne kovinske barve, električna klima, spuščen, 16 col, alu platišča, nikoli poškodovan, prodam. Možna menjamva ali kredit. ☎ (041)651-803. 4718

AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791

PRODAJA in SERVIS

SAMURAI 1,895.000 sit
VITARA 2,696.000 sit
in super ugodno
testna GRAND VITARA

Srečno in varno 1999!

MARUTI, letnik 1994, prvi lastnik, prodam. ☎ (068)344-039. 4969

R LAGUNA 2.0 RXE, letnik 6/94, električna klima, bele barve, 89.000 km, prodam ali menjam. ☎ (041)651-803. 4862

R 4 GTL, letnik 1989, dobro ohranjen, prodam. ☎ (068)344-630. 4986

AUDI 80 2.0, letnik 1992, s klimo, temno moder, nikoli karamboliran, registriran do 11/99, ABS, servo volan, CK, alarm, prodam. Možna menjava ali kredit. ☎ (041)651-803. 4923

OPEL ASTRO 1.4 GL, letnik 1991, 5V, rdečo, prodam. ☎ (068)76-531. 4981

POSEST

VINOGRAD sorte laški rizling, 8 let star, lepa sončna lega, primeren tudi za vikend, prodam. ☎ (068)56-187. 4984

PRODRAM

STROJ za brušenje parketa prodam. ☎ (068)70-241. 4973

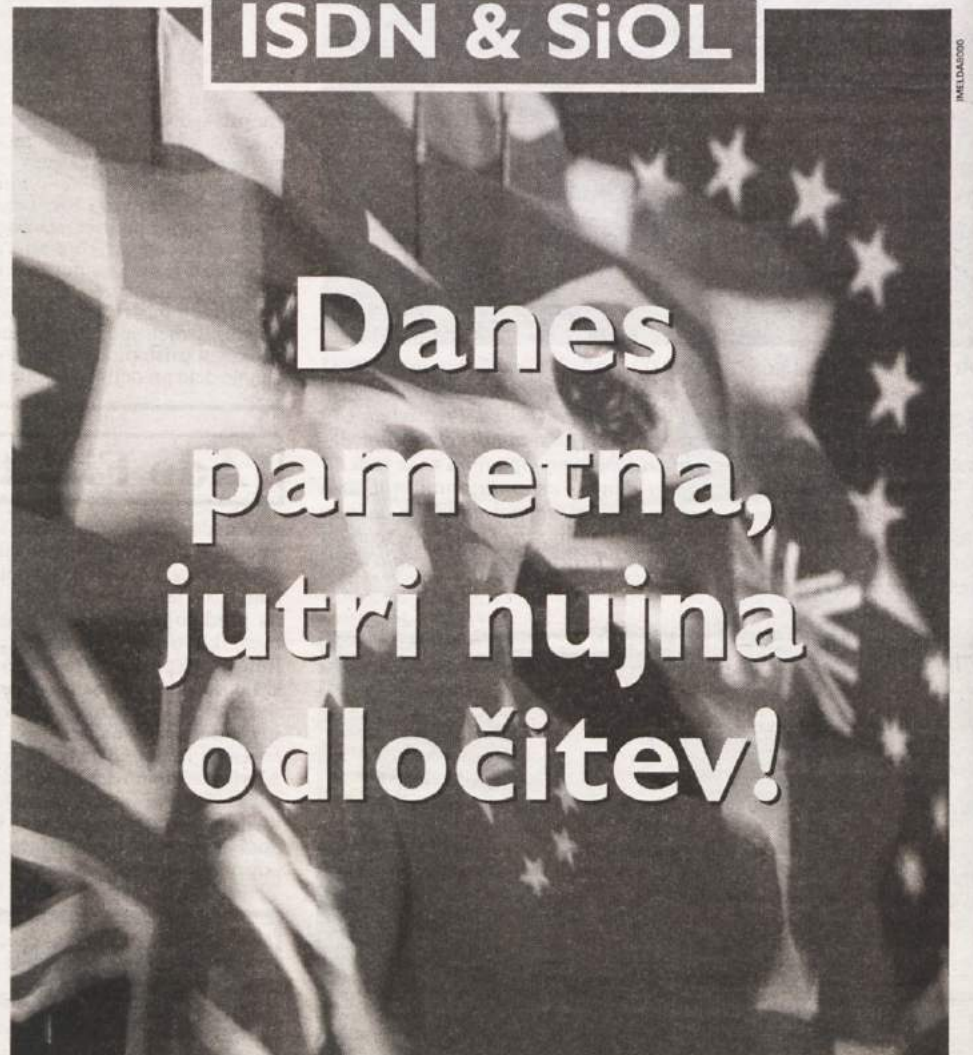
GARAŽNA VRATA poceni prodam. ☎ (068)323-320. 4980

RAZNO

ASTROLOGIJA in jasnovidnost - osebno, pisno ali po pošti. Pokličite astrologinjo Gordano na ☎ (041)404-935. 4647

Kvalitetna izdelava hidrostatičnih volanov za traktorje IMT vseh tipov, montaža brez obstoječih drog po najnovšem sistemu DANFOS, CILINDER. Montiram na most traktorja. Ugodno. Garancija. Tel. 063/725-377

ISDN & SiOL

Danes pametna, jutri nujna odločitev!

Zaradi povečane poslovne dejavnosti so Vaše telefonske linije preobremenjene, uspeh Vašega dela pa je v veliki meri odvisen od hitrega komuniciranja prek računalnikov, telefaksov in telefonov. Zato Vašemu podjetju predlagamo sodobno tehnološko rešitev vseh telekomunikacijskih zadržev s kombinirano uporabo ISDN in SiOL storitev. Povečali boste učinkovitost, prihranili čas in denar. Telekom Slovenije je v Sloveniji edini ponudnik omrežja in storitev ISDN, ki omogočajo prenos govora, podatkov, slik in videa. Telekom Slovenije je vodilni komercialni ponudnik interneta v Sloveniji z omrežjem SiOL, ki ima največjo zmogljivost mednarodnih in domačih povezav. Informacije na brezplačni telefonski številki 080 80 80.

<http://www.telekom.si>

Telekom Slovenije
Nacionalni operater telekomunikacij

OKREPČEVALNICO v Šmihelu pri Žužemberku oddam v najem. Na voljo sta še 2 prostora za trgovino ali stanovanje. ☎ (068)87-786. 4988

SLUŽBO DOBI

KV NATAKARJA z delovnimi izkušnjami zaposlimo. Nedelje proste. ☎ (068)325-370. 4971

Poslovodjo in prodajalca zaposlimo v trgovini z ogrevanjem in vodovodom v Novem mestu. Pisne prijave pošljite na naslov:
IKA, 4226 ŽIRI

SIMPATIČNO DEKLE zaposlimo v bistroju. ☎ (068)24-332 ali 73-818. 4985

ZAPOSILIMO dekle v gostinstvu. ☎ (041)671-335. 4990

ŽENITNE PONUDBE

ZAPOSLEN MOŠKI, stanujoč na deželi, želi spoznati verno dekle, lahko s srednjo oz. visoko izobrazbo. Šifra: Upanje. 4978

ŽIVALI

VALILNICA NA SENOVM obvešča cenjene kupce, da sprejemamo naročila za vse vrste enodnevnih in večjih piščancev. Vse informacije dobite na ☎ (068)71-375. 526
PRAŠIČA, težkega 140 kg, prodam. ☎ (068)76-501. 4970
DVA PRAŠIČA po 250 SIT/kg, vino frankinjo po 150 SIT/l in domače žganje po 500 SIT/l prodam. ☎ (068)65-590. 4972

Salon za pse
Budim - Ul. talcev 12 - Novo mesto
☎ 068/324-377

PRAŠIČA, 130 in 160 kg, krmljena z domačo hrano, prodam. Možnost zakola. ☎ (068)52-827. 4974

PRAŠIČE, težke 100 do 130 kg, prodam. ☎ (068)42-381. 4975

PRAŠIČA za zakol prodam. ☎ (068)75-223. 4982

RJAVE NESNICE, v nesnosti, prodajamo. Kuhelj, Šmarje 9, Šentjernej. ☎ (068)42-524. 4987

PRAŠIČE, 25 do 30 kg in 100 do 120 kg, prodam. Možen zakol. ☎ (068)41-079. 4979

Bi tudi vi želeli živeti brez bolečin v križu, sklepih, mišicah in brez ostalih težav? Taheehb izdelki so prava rešitev!
Roža, d.o.o., Črnomelj
Tel. 068/51-947

TILIA

NA NOVI LOKACIJI SE UGODNEJŠI

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE, d.o.o.
Ljubljanska c. 89, Novo mesto, tel.: 068/324-442

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja
UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Mojca Leskovšek-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 210 tolarjev; naročnina za 2. polletje 5.330 tolarjev, za upokojenca 4.797 tolarjev; letna naročnina 10.400 tolarjev, za upokojenca 9.360 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 20.800 tolarjev; za tujino letno 130 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLESI: 1 cm v stolpcu za ekonomske oglase 2.800 tolarjev (v barvi 2.900 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev (v barvi 5.800 tolarjev); za razpise, licitacije ipd. 3.300 tolarjev. Mali oglas do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.800 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-440519 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.

Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006. Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet <http://www.dol-list.si>
Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje S-odst. prometne davek.

Računalniški prelom in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.
Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

Novi simbol nove storitve

E.P.S. - elektronsko pismo

Elektronska poštna storitev

Uporabniku nudimo celoten servis od oddaje podatkov do dostave naslovniku. Torej:

- izdelavo,
- izpis,
- kuvertiranje,
- dostavo pism, računov, položnic ali pa reklamnih sporočil.

POŠTA SLOVENIJE

http://www.posta.si
e-mail: info@posta.si

PBS. Poštna banka Slovenije, d.d.

Presežek sredstev,
ki jih trenutno ne potrebujete,
lahko vežete nad 6, 12 mesecev ...
na vseh poštah.

Informacije na telefonskih številkah
062/449 24 63 ali 063/425 27 27.

Vi uganete - mi nagradimo!

Odgovor na enaintrideseto nagradno vprašanje je bil pravilen, če ste zapisali, da bo namesto novoletnih voščil Dolenjski list nakazal 100.000 tolarjev novomeški porodničnici. Srečo pri žrebanju za darilni bon je imela Marjana Baznik iz Seidlove ceste 56 v Novem mestu, za knjigo (*J. Dularja Smeh na prepihu*) pa je bila izžrebana Ida Mijajlovič iz Ulice Slavka Gruma 26 v Novem mestu. Med rednimi plačniki naročnine je žreb določil, da knjigo (*T. Jakšeta Dolenjske obraze*) prejme Ivan Kralj iz Kaplišča 3 pri Gradacu.

Tako, spoštovani naročniki in bralci Dolenjskega lista, tokrat objavljamo še zadnje letošnje nagradno vprašanje, podobno nagradno rubriko pa bomo uvedli spet čez poldrugi mesec, ko bodo razdeljeni dobinki iz velike nagradne akcije za (nove in stare) naročnike. Izpolnite torej pravilno še dvaintrideseti nagradni kupon in prilepljenega na dopisnici pošljite na naslov uredništva v Novem mestu, Glavni trg 24, p.p. 212, in sicer do torka, 5. januarja 1999, ko bomo izžrebali dobitnike treh nagrad - dveh knjig (ene bo deležen nekdo od rednih plačnikov naročnine) in darilnega bona Kovinotehne za 5.000 tolarjev.

NAGRADNI KUPON št. 32

Vprašanje: Kaj je pri Dolenjskem listu Drago Rustija, ki se je trudil zastavljati vam taka nagradna vprašanja, da je bilo nanja težko odgovoriti napačno?

Odgovor:

Moja naslov:

RAČUNALNIŠKI SERVIS

- nadgradnja računalnikov
- ugodne cene novih računalnikov
- hitre in kvalitetne storitve
- izvedba mrežnih sistemov
- povezava v internet
- tel.: 0608/86-100

Ljubljana, Gosposva ul., Kottarjeva na Križi

Verjemite ali ne...

Krvavec 104,5
Kum 105,9

BISTRO A

Novi trg, Novo mesto
☎ 322-765

vam poleg pijače nudi tudi več vrst pizz, hamburgerje, cheeseburgerje, sardele, lignje, pomfrit ...

Hrano vam pripeljemo tudi na dom ali v službo.

Pridite, poskusite in se prepričajte, da vse najboljše za pizzo dobite pri PARTNERTRADING, d.o.o., iz Novega mesta!

FRIZERSTVO JOŽICA

obvešča stranke, da je lokal odprt v Meniški vasi 78 z delovnim časom:

poned. - zaprto
torek, sreda, četrtek, petek od 8. - 12. in od 14. - 18. ure
sobota od 7. - 13. ure
nedelja od 7. - 11. ure

Se priporoča!

Frizerstvo Jožica
Uršna sela (Zadružni dom)
zapira lokal z 31.12.98.

LANČ, d.o.o. KOPER

Tel. 066/274-892
Zaradi širitve naše dejavnosti zaposlimo dva prodajalca v NOVEM MESTU za delo v potujoči prodajalni. Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas.

PRAZNIČNA
DARILA
ZA PRIJATELJE

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto odmevno objavo v DOLENJSKEM LISTU
☎ 068/323-610 ali 041/623-116

GOTOVINSKA POSOJILA
Kolodvorska 45, Črnomelj
☎ 068/53-453, 0609/643-216

ZASTAVLJALNICA vam nudi kratkoročna posojila na osnovi zastave čekovnih blanketov, delnic in certifikatov. REALIZACIJA POSOJILA TAKOJ!

VELIKA NAGRADNA AKCIJA za naročnike DOLENJSKEGA LISTA

V veliki "družini" naročnikov in bralcev Dolenjskega lista ni nikoli nihče preveč. Da bi vsak četrtek v letu prejelo vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, še več naročnikov, smo izvedli veliko nagradno akcijo, ki se končuje. Spodnjo naročilnico kajpak lahko še izpolnete (in jo pošljete na naslov *Dolenjski list, Glavni trg 24, 8000 Novo mesto, p.p. 212*) ter se tako pridružite številnim novim naročnikom. Časopisa vam do novega leta sicer ne moremo več pošiljati brezplačno, po plačilu naročnine za naslednje leto pa vam bomo poslali knjigo in koledar, ki si ju boste izbrali na naročilnici.

Konec januarja bomo med novimi naročniki izžrebali dobitnika **štedilnika**,

med starimi naročniki, ki bodo imeli plačano naročnino za leto, pa se bo nekdo razveselil **barvnega televizorja**.

Ena nagrada ni nobena, poreče kdo, zato smo za nove in stare naročnike že pripravili še več manjših nagrad. Komu bodo pripadle, bo določil žreb.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

ime in priimek: _____ upokojenec: _____ da _____ ne _____

naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

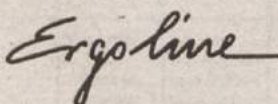
pošta: _____

Izjavljam, da naročilo res velja zame, in sicer najmanj za eno leto, nato pa dokler naročnine ne bom odpovedal. Naročnino bom plačeval osebno ali s položnico, ki mi jo bo poslal Dolenjski list. Za nagrado v naročniški akciji sem izbral (obkrožite knjigo in koledar):

- knjigo: *Jože Dular: MESTO NAD BOJICO* koledar: *umetniški stenski koledar*
 Tone Jakše: DOLENJSKI OBRAZI *setveni stenski koledar*

kraj: _____ datum: _____ podpis: _____

ROČNA MASAŽA SOLARIJ

TENIŠKI CENTER
OTOČEC
Naročila po tel.
068/75-458

Kvalitetna montaža hidrostatičnih volanov za vse tipe traktorjev. Ugodno z garancijo. Tel. 063/725-377

Montaža hidravličnih zavor na vse tipe traktorjev DEUTZ. Tel. 063/725-377

ZAHVALA

Ob izgubi dragega moža

FRANCA GORENCA

iz Ločne

se iskreno zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste mi ustno in pisno izrazili sožalje, darovali za maše, cvetje in sveče. Zahvaljujem se gospodu župniku za obred, zdravnici in sestram Infekcijskega oddelka Interne bolnice Novo mesto ter patronažni sestri za nesebično pomoč. Lepa hvala vaščanom za denarni prispevek. Posebna zahvala LD Trebelno za lepo organiziran pogreb, hvala rogistom za občuteno zaigrane žalostinke in pevcem iz Šmihela. Hvala kolektivom Elektra za venec in Komunalni za opravljene usluge. Vsem iskrena hvala!

Žalujoča žena Cvetka
Novo mesto, 22. decembra 1998

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage

DARJE KAPLAN

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam pomagali v najtežjih trenutkih, za podarjeno cvetje, sveče in izrečeno sožalje. Iskrena hvala tudi zdravstvenemu osebju Intenzivne nege Kirurškega oddelka Novo mesto, Davčnemu uradu Novo mesto, Agenciji za plačilni promet Novo mesto, Pogrebniemu zavodu Novak in drugim. Zahvaljujemo se pevcem in trobentaču za zaigrano Tišino ter župniku za lepo opravljen obred.

Žalujoči: mož Uroš, sin Mario, sestra Marjeta z družino ter babi Vida in dedi Alojz

